

**КОМПАНИЈА ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ
А.Д.О., БЕОГРАД**

**Консолидовани финансијски извештаји
31. децембар 2017. године и
Извештај независног ревизора**

САДРЖАЈ

	Страна
Извештај независног ревизора	1 - 2
Консолидовани финансијски извештаји:	
Консолидовани биланс успеха	3
Консолидовани извештај о осталом резултату	4
Консолидовани биланс стања	5
Консолидовани извештај о променама на капиталу	6
Консолидовани извештај о токовима готовине	7
Напомене уз консолидоване финансијске извештаје	8 - 87

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И РУКОВОДСТВУ КОМПАНИЈЕ "ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ" А.Д.О., БЕОГРАД

Извршили смо ревизију приложених консолидованих финансијских извештаја (страна 3 до 87) Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о., Београд (у даљем тексту: „Друштво“) и зависних правних лица (заједно у даљем тексту: „Група“), који обухватају консолидовани биланс стања на дан 31. децембра 2017. године и одговарајући консолидовани биланс успеха, консолидовани извештај о осталом резултату, консолидовани извештај о променама на капиталу и консолидовани извештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и друге напомене уз консолидоване финансијске извештаје.

Одговорност руководства за консолидоване финансијске извештаје

Руководство је одговорно за састављање и фер презентацију ових консолидованих финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије и прописима Народне банке Србије којима се регулише финансијско извештавање друштава за осигурање, као и за интерне контроле које руководство сматра неопходним за састављање консолидованих финансијских извештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о приложеним консолидованим финансијским извештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији Републике Србије и стандардима ревизије примењивим у Републици Србији. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и да ревизију планирамо и обавимо на начин који омогућава да се, у разумној мери, уверимо да консолидовани финансијски извештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и обелодањивањима у консолидованим финансијским извештајима. Избор поступака зависи од ревизорског просуђивања, укључујући процену ризика материјално значајних грешака садржаних у консолидованим финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке. Приликом процене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање и фер презентацију консолидованих финансијских извештаја у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија такође укључује оцену примењених рачуноводствених политика и вредновање значајнијих процена које је извршило руководство, као и оцену опште презентације консолидованих финансијских извештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбеђују солидну основу за изражавање нашег мишљења.

Мишљење

По нашем мишљењу, консолидовани финансијски извештаји приказују истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, финансијски положај Групе на дан 31. децембра 2017. године, као и резултате њеног пословања и токове готовине за годину која се завршава на тај дан, у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије и прописима Народне банке Србије који регулишу финансијско извештавање друштава за осигурање.

(наставља се)

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И РУКОВОДСТВУ КОМПАНИЈЕ "ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ" А.Д.О., БЕОГРАД (наставак)

Скретање пажње

Скрећемо пажњу на напомену 54 уз консолидоване финансијске извештаје, у којој је обелодањено да су трошкови спровођења осигурања од аутоодговорности током 2017. године превазилазили режијски додатак за 2,880,039 хиљада динара, што није у складу са чланом 45. Закона о обавезном осигурању у саобраћају („Службени гласник РС“ бр. 51/2009, 78/2011, 101/2011, 93/2012 и 7/2013 – одлука Уставног суда), који прописује да наведени трошкови не могу бити већи од режијског додатка. У напомени 50.1 уз консолидоване финансијске извештаје, обелодањене су активности које Друштво, односно Група спроводи с циљем снижавања трошкова спровођења осигурања од аутоодговорности и њихово свођење у оквиру оствареног режијског додатка. Руководство Друштва, односно Групе, сматра да напред наведено одступање од законских прописа неће имати негативне последице на пословање Друштва, односно Групе у наредном периоду.

Наше мишљење није квалификовано у вези са наведеним питањем.

Извештај о другим законским и регулаторним условима

Руководство Групе је одговорно за састављање консолидованог годишњег извештаја о пословању у складу са захтевима Закона о рачуноводству Републике Србије, који није саставни део приложених консолидованих финансијских извештаја. У складу са Законом о ревизији Републике Србије, наша одговорност је да изразимо мишљење о усклађености консолидованог годишњег извештаја о пословању за 2017. годину са консолидованим финансијским извештајима за ту пословну годину. По нашем мишљењу, финансијске информације обелодањене у консолидованом годишњем извештају о пословању за 2017. годину усаглашене су са ревидираним консолидованим финансијским извештајима за годину која се завршава 31. децембра 2017. године.

Београд, 26. јун 2018. године

Зоран Нешић
Овлашћени ревизор

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС УСПЕХА

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2017. године

(У хиљадама динара)

	Напомена	2017.	2016.
ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) ПРИХОДИ			
Приходи од премија осигурања и саосигурања	4	22.903.587	20.990.052
Приходи од премија реосигурања и ретроцесија	5	669.296	567.016
Приходи од послова непосредно повезаних са пословима осигурања	6	347.325	311.170
Остали пословни приходи	7	935.885	824.058
		24.856.093	22.692.296
ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) РАСХОДИ			
Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	8	(2.250.719)	(2.144.548)
Расходи накнада штета и уговорених износа	9	(10.440.200)	(9.484.774)
Резервисане штете - (повећање)	10	(1.330.614)	(1.129.633)
Регрес – приходи по основу регреса	11	491.558	627.786
Повећање осталих техничких резерви - нето		(562)	(7.414)
Смањење осталих техничких резерви - нето	12	51.859	149.930
Расходи за бонусе и попусте	13	(1.216.350)	(1.193.921)
Остали пословни расходи	14	(767.256)	(737.910)
		(15.462.284)	(13.920.484)
ДОБИТ- БРУТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ		9.393.809	8.771.812
Приходи од инвестирања средстава осигурања	15	1.076.379	1.154.723
Расходи по основу инвестирања средстава осигурања	16	(333.353)	(266.738)
ДОБИТАК ИЗ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ		743.026	887.985
ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА			
1. Трошкови прибаве			
Провизије		(928.413)	(828.512)
Остали трошкови прибаве		(6.492.165)	(5.755.962)
Повећање разграничених трошкова прибаве		419.519	358.180
	17	(7.001.059)	(6.226.294)
2. Трошкови управе			
Амортизација		(292.940)	(373.853)
Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови		(465.245)	(428.663)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи		(916.417)	(910.865)
Остали трошкови управе		(194.003)	(214.502)
	18	(1.868.605)	(1.927.883)
3. Остали трошкови спровођења осигурања	19	(83.353)	(61.239)
4. Провизија од реосигурања и ретроцесија		297.881	299.634
Укупно трошкови спровођења осигурања		(8.655.136)	(7.915.782)
ДОБИТАК - НЕТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ		1.481.699	1.744.015
Финансијски приходи	20	257.681	239.039
Финансијски расходи	21	(132.760)	(72.420)
Приходи од усклађивања вредности имовине и остали приходи	22, 24	1.591.076	736.568
Расходи по основу обезвређења и остали расходи	23, 25	(1.521.413)	(1.415.914)
ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		1.676.283	1.231.288
Нето (губитак) пословања које се обуставља		(8.410)	(5.461)
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		1.667.873	1.225.827
ПОРЕЗ НА ДОБИТАК			
Порез на добитак	26	(122.459)	(246.406)
Добитак по основу креирања одложених пореских средстава и смањења одложених пореских обавеза		3.257	34.131
Губитак по основу смањења одложених пореских средстава и креирања одложених пореских обавеза		(11.753)	(2.700)
НЕТО ДОБИТАК		1.536.918	1.010.852
- који припада мањинским улагачима		30.176	13.175
- који припада већинском власнику		1.506.742	997.677
Основна зарада по акцији (у динарима)	27	175	115

Напомене на наредним странама чине саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

Консолидовани финансијски извештаји приложени су у сажетом облику, у складу са чланом 5. Одлуке о садржини извештаја о обављеној ревизији финансијских извештаја друштва за осигурање/реосигурање Народне банке Србије („Службени гласник РС”, бр. 42/2015).

У име Друштва:

др Мирко Петровић,
Председник Извршног одбора

Зоран Суботић,
Члан Извршног одбора

Тамара Радаковић,
Лице одговорно за састављање
финансијских извештаја

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2017. године
(У хиљадама динара)

	2017.	2016.
Нето резултат из пословања:		
Нето добитак	1.536.918	1.010.852
Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима		
Повећање ревалоризационих резерви	1.029	401.101
Смањење ревалоризационих резерви	-	(583.364)
Актуарски добици по основу планова дефинисаних примања	-	1.134
Актуарски губици	(44.495)	-
	(43.466)	(181.129)
Ставке које могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима		
Добици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања	-	11.963
Губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања	(34.075)	-
Добици по основу хартија од вредности расположивих за продају	231.287	28.233
Губици по основу хартија од вредности расположивих за продају	(20.680)	(38.761)
	176.532	1.435
ОСТАЛИ НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК / (ГУБИТАК)	133.066	(179.694)
УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК	1.669.984	831.158

Напомене на наредним странама чине
саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

Консолидовани финансијски извештаји приложени су у сажетом облику, у складу са чланом 5. Одлуке о садржини извештаја о обављеној ревизији финансијских извештаја друштва за осигурање/реосигурање Народне банке Србије („Службени гласник РС”, бр. 42/2015).

У име Друштва:

мр Мирко Петровић,
Председник Извршног одбора

Зоран Суботић,
Члан Извршног одбора

Тамара Радаковић,
Лице одговорно за састављање
финансијских извештаја

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС СТАЊА
На дан 31. децембра 2017. године
(У хиљадама динара)

	Напомена	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања, софтвер и остала права	28	173.016	188.369
Некретнине и опрема	29	9.109.980	9.074.110
Инвестиционе некретнине	30	975.191	917.067
Дугорочни финансијски пласмани	31	823.692	1.050.023
Остала дугорочна средства		60.675	42.130
		11.142.554	11.271.699
Обртна имовина			
Залихе	32	70.232	62.435
Потраживања	33	3.247.762	2.782.559
Потраживања за више плаћен порез на добит		195.866	23.816
Финансијски пласмани	34	22.689.380	19.777.873
Готовински еквиваленти и готовина	36	1.788.877	1.537.063
Порез на додату вредност		497	490
Активна временска разграничења	37	2.997.696	2.574.398
Техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача	38	2.478.240	2.103.021
		33.468.550	28.861.655
Укупна актива		44.611.104	40.133.354
ПАСИВА			
Капитал и резерве			
<i>Основни и остали капитал</i>			
Акцијски капитал		2.754.874	2.754.874
Државни и друштвени капитал		2.967.480	2.967.480
Остали капитал		131.421	131.421
		5.853.775	5.853.775
Резерве			
Ревалоризационе резерве		204.882	204.813
Нереализовани добици		3.082.264	3.159.883
Нереализовани губици		669.198	478.495
Нераспоређена добит		(234.985)	(179.026)
Учешћа без права контроле		2.265.052	1.603.372
		245.035	209.872
	39	12.085.221	11.331.184
Дугорочна резервисања	40	5.277.715	4.740.754
Дугорочне обавезе	41	50.919	57.314
Одложене пореске обавезе	26	349.319	332.475
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе		52.805	16.597
Обавезе по основу штета и уговорених износа	42	295.881	410.803
Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	43	2.465.912	1.905.466
Обавезе за порез из резултата		65.769	192.933
		2.880.367	2.525.799
Пасивна временска разграничења			
Преносне премије	44	10.786.500	9.681.133
Резерве за неистекле ризике	45	144.445	235.445
Друга пасивна временска разграничења	46	963.534	709.187
		11.894.479	10.625.765
Резервисане штете	47	12.073.084	10.520.063
Укупна пасива		44.611.104	40.133.354

Напомене на наредним странама чине
саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

Консолидовани финансијски извештаји приложени су у сажетом облику, у складу са чланом 5. Одлуке о садржини извештаја о обављеној ревизији финансијских извештаја друштва за осигурање/реосигурање Народне банке Србије („Службени гласник РС”, бр. 42/2015).

У име Друштва:
мр Мирко Петровић,
Председник Извршног одбора

Зоран Суботић,
Члан Извршног одбора

Тамара Радаковић,
Лице одговорно за састављање
финансијских извештаја

Handwritten signature of Zoran Subotić

Handwritten signature of Tamara Radaković

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2017. године
(У хиљадама динара)

У хиљадама динара

	Основни и остали капитал	Резерве	Ревалор. резерве	Нереализовани добици	Нереализовани губици	Нераспоређ. добит	Губитак до висине капитала	Капитал који припада већинским акционарима	Мањински интерес	Укупно
Стање, 1. јануар 2016. године	5.853.775	201.510	3.342.332	446.612	(156.470)	1.278.770	(275.258)	10.691.271	193.089	10.884.360
Исплата дивиденди	-	-	-	-	-	(386.381)	-	(386.381)	-	(386.381)
Процена некретнина - повећање	-	-	377.958	-	-	-	-	377.958	7.341	385.299
Процена некретнина - смањење	-	-	(610.166)	-	-	-	-	(610.166)	-	(610.166)
Вишак основних средстава	-	-	22.822	-	-	-	-	22.822	-	22.822
Процена хартија од вредности расположивих за продају	-	-	-	12.000	(19.651)	-	-	(7.651)	-	(7.651)
Актuarsки добици / губици	-	-	-	1.134	-	-	-	1.134	-	1.134
Добици по основу прерачуна финансијских извештаја страног пословања	-	-	-	15.696	-	-	-	15.696	(3.733)	11.963
Одложени порески ефекти	-	-	26.803	(2.931)	-	-	-	23.872	-	23.872
Добитак текуће године	-	-	-	-	-	997.677	-	997.677	13.175	1.010.852
Преноси	-	2.057	(186)	5.930	(2.905)	(280.154)	275.258	-	-	-
Остало	-	1.246	320	54	-	(6.540)	-	(4.920)	-	(4.920)
Стање, 31. децембар 2016. године	5.853.775	204.813	3.159.883	478.495	(179.026)	1.603.372	-	11.121.312	209.872	11.331.184
Исплата дивиденди	-	-	-	-	-	(909.886)	-	(909.886)	-	(909.886)
Процена некретнина - повећање	-	-	1.029	-	-	-	-	1.029	-	1.029
Процена хартија од вредности расположивих за продају	-	-	-	217.792	(11.434)	-	-	206.358	8.415	214.773
Актuarsки добици / губици	-	-	-	-	(44.495)	-	-	(44.495)	-	(44.495)
Добици по основу прерачуна финансијских извештаја страног пословања	-	-	-	(30.648)	-	-	-	(30.648)	(3.428)	(34.076)
Одложени порески ефекти	-	-	-	(4.165)	-	-	-	(4.165)	-	(4.165)
Добитак текуће године	-	-	-	-	-	1.506.742	-	1.506.742	30.176	1.536.918
Пренос са једног облика капитала на други	-	69	(76.897)	7.725	-	69.103	-	-	-	-
Остало	-	-	(1.751)	(1)	(30)	(4.279)	-	(6.061)	-	(6.061)
Стање, 31. децембар 2017. године	5.853.775	204.882	3.082.264	669.198	(234.985)	2.265.052	-	11.840.186	245.035	12.085.221

Напомене на наредним странама чине саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

Консолидовани финансијски извештаји приложени су у сажетом облику, у складу са чланом 5. Одлуке о садржини извештаја о обављеној ревизији финансијских извештаја друштва за осигурање/реосигурање Народне банке Србије („Службени гласник РС“, бр. 42/2015).

У име Друштва:
мр Мирко Петровић,
Председник Извршног одбора

Зоран Суботић,
Члан Извршног одбора

Тамара Радаковић,
Лице одговорно за састављање
финансијских извештаја

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2017. године
(У хиљадама динара)

	2017.	2016.
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Приливи готовине из пословних активности		
Премије осигурања и саосигурања и примљени аванси	26.538.035	23.942.455
Премије реосигурања и ретроцесија	1.165.164	1.440.513
Приливи од учешћа у накнади штета	393.474	645.690
Примљене камате из пословних активности	211.105	161.172
Остали приливи из редовног пословања	5.570.614	10.019.481
	33.878.392	36.209.311
Одливи готовине из пословних активности		
Накнаде штета и уговорених износа из осигурања, удели у штетама из саосигурања и дати аванси	10.655.989	8.975.527
Накнаде штета и удели у штетама из реосигурања и ретроцесија	288.962	462.578
Премије саосигурања, реосигурања и ретроцесија	3.381.591	3.826.058
Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	4.836.470	4.465.299
Остали трошкови спровођења осигурања	4.942.491	4.780.946
Плаћене камате	3.321	9.838
Порез на добитак	70.369	78.519
Одливи по основу осталих јавних прихода	3.149.499	2.499.698
Остали одливи готовине из редовног пословања	4.042.661	8.305.723
	31.371.353	33.404.186
<i>Нето прилив готовине из пословних активности (I-II)</i>	2.507.039	2.805.125
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Приливи готовине из активности инвестирања		
Продаја хартија од вредности	3.995.406	7.309.045
Продаја нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме	5.977	1.387
Остали финансијски пласмани – депоновања и улагања (нето приливи)	12.782.544	19.030.566
Примљене камате из активности инвестирања	424.525	927.439
Примљене дивиденде и учешћа у резултату	11.585	10.337
	17.220.037	27.278.774
Одливи готовине из активности инвестирања		
Куповина хартија од вредности	6.288.494	8.868.770
Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	146.909	131.582
Остали финансијски пласмани – депоновања и улагања (нето одливи)	12.547.855	20.777.270
	18.983.258	29.777.622
<i>Нето (одлив) готовине из активности инвестирања</i>	(1.763.221)	(2.498.848)
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
Приливи готовине из активности финансирања		
Дугорочни кредити (нето приливи)	35.125	9.015
Остале краткорочне обавезе	19.048	20.204
	54.173	29.219
Одливи готовине из активности финансирања		
Дугорочни кредити (нето одливи)	63.612	19.626
Краткорочни кредити (нето одливи)	976	-
Остале краткорочне обавезе	26.848	32.289
Финансијски лизинг	13.431	11.460
Исплаћене дивиденде	424.830	187.740
	529.697	251.115
<i>Нето (одлив) готовине из активности финансирања</i>	(475.524)	(221.896)
НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ	268.294	84.381
ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	1.537.063	1.454.982
КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ - НЕТО	(16.480)	(2.300)
ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	1.788.877	1.537.063

Напомене на наредним странама чине
саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

Консолидовани финансијски извештаји приложени су у сажетом облику, у складу са чланом 5. Одлуке о садржини извештаја о
обављеној ревизији финансијских извештаја друштва за осигурање/реосигурање Народне банке Србије („Службени гласник РС”, бр.
42/2015).

У име Друштва,
Мирко Петровић,
Председник Извршног одбора

Зоран Суботић,
Члан Извршног одбора

Тамара Радаковић,
Лице одговорно за састављање финансијских
извештаја

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

1. ОПШТИ ПОДАЦИ И ИНФОРМАЦИЈЕ

Компанија „Дунав осигурање“ а.д.о., Београд (у даљем тексту: „Друштво“ или „Компанија“), као матично правно лице групације правних лица наведених у даљем тексту (заједно даље: „Група“), је је правно лице организовано као јавно акционарско друштво за обављање послова из делатности осигурања и других послова у складу са законом. Акције Друштва листиране су на организованом тржишту – Београдска берза, Београд.

Седиште матичног друштва је у Београду, Македонска улица бр. 4. Матични број Компаније је 07046898, а Порески идентификациони број (ПИБ) је 100001958.

Компанија је правни следбеник Компаније „Осигурање Дунав“ д.д., Београд организоване Одлуком Скупштине Деоничарског друштва за осигурање „Дунав“ усвојеној на IX седници одржаној 26. априла 1994. године и уписаној у регистар Привредног суда, у Београду, решењем IV-Fi бр. 9281/94, од 01. септембра 1994. године, а која је решењем Привредног суда у Београду II-Fi бр. 7821/97, регистарски уложак 4-01-00, од 03. јула 1997. године регистрована као акционарско друштво у складу са Законом о осигурању имовине и лица.

Решењем Агенције за привредне регистре у Београду, број 1992/2005 од 2. марта 2005. године, Компанија је преведена у Регистар привредних субјеката и регистрована као акционарско друштво за осигурање.

Компанија је организована у складу са Законом о осигурању („Службени гласник РС“ бр. 139/2014) и Законом о привредним друштвима („Службени гласник РС“, број 36/2011, 99/2011 и 83/2014 - др. закон и 5/2015). Народна банка Србије је издала Решење Г. бр. 2959 од 25. априла 2016. године којим се утврђује да је Компанија ускладила своје пословање, имовину, капитал, обавезе, органе, организацију и акте са одредбама Закона о осигурању и испунила услове који су прописани за обављање свих врста животних осигурања и свих врста неживотног осигурања из члана 8. и 9. Закона.

У циљу стицања добити, Компанија обавља делатност коју чине следећи послови осигурања за које је Компанија добила дозволу Народне банке Србије:

- **Послови животних осигурања:** (а) осигурање живота, (б) осигурање за случај венчања и рођења, (в) рентно осигурање, (г) допунско осигурање уз осигурање живота, (д) животна осигурања наведена под. (а), (б), (в) ове тачке везана за јединице инвестиционих фондова, (ђ) тонтине, које представљају осигурање у коме се осигураници договоре да ће заједнички капитализовати своје доприносе и тако капитализовану имовину поделити између оних осигураника који доживе одређену старост, односно између наследника умрлих осигураника, (е) осигурање с капитализацијом исплате, које се заснива на актуарским обрачунима и у коме осигураник као замену за једнократну или периодичну уплату премије прима исплате у одређеној висини и у одређеном периоду.
- **Послови неживотних осигурања:** (а) осигурање од последица незгоде, укључујући осигурање од повреда на раду и професионалних обољења, (б) добровољно здравствено осигурање, (в) осигурање моторних возила, (г) осигурање шинских возила, (д) осигурање ваздухоплова, (ђ) осигурање пловних објеката, (е) осигурање робе у превозу, (ж) осигурање имовине од пожара и других опасности, (з) остала осигурања имовине, (и) осигурање од одговорности због употребе моторних возила, (ј) осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова, (к) осигурање од одговорности због употребе пловних објеката, (л) осигурање од опште одговорности за штету које покрива остале врсте одговорности, (љ) осигурање кредита, (м) осигурање јемства, које гарантује непосредно или посредно испуњење обавеза дужника, (н) осигурање финансијских губитака, (њ) осигурање трошкова правне заштите, (о) осигурање помоћи на путовању.

Компанија своју унутрашњу организацију прилагођава потребама развоја своје делатности, у складу са утврђеном пословном политиком. Послови из делатности Компаније обављају се у Генералној дирекцији и огранцима Компаније - Главним филијалама осигурања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

1. ОПШТИ ПОДАЦИ И ИНФОРМАЦИЈЕ (наставак)

У Генералној дирекцији обављају се послови из делатности осигурања, као и други послови у складу са законом, а који су од интереса за Компанију као целину. У Генералној дирекцији организује се, контролише и координира процес рада у области осигурања (за неживотна осигурања; за продају неживотних осигурања; за животна осигурања; за накнаду штета), као и у области финансијских послова, послова логистике, правних послова, послова из области људских ресурса, информатике, интерне ревизије, интерне контроле и контроле усклађености пословања, актуарских послова, послова управљања ризицима солвентности и послова маркетинга.

Компанија послује на целој територији Републике Србије, преко мреже коју чини 28 главних филијала које су груписане у пет региона. Продајна мрежа животних осигурања своју делатност обавља преко једне главне филијале у оквиру које су образоване ниже организационе јединице. Група послује и на тржишту Републике Српске.

Компанија као матично правно лице и њена зависна правна лица баве се пружањем услуга осигурања, саосигурања и реосигурања имовине и лица и пружањем других услуга у осигурању грађанима и правним лицима, те осталим регистрованим делатностима. Група у свом саставу има седам зависних правних лица и то:

- **„Дунав-Ре“ а.д.о., Београд** (у даљем тексту: „Дунав-Ре“), МБ: 07046901, седиште: Кнез Михаилова 6/II, Београд. Дана 1. јула 1977. године основано је друштво под називом Заједница реосигурања „Дунав-Ре“, а 1. октобра 1990. године извршена је трансформација у деоничко друштво. „Дунав-Ре“ је регистрован у Агенцији за регистрацију привредних субјеката под бројем 43206 дана 22. јула 2005. године као акционарско друштво за послове реосигурања. „Дунав-Ре“ се бави преузимањем у реосигурање, односно ретроцесију ризика домаћих и иностраних осигуравајућих друштава (активни послови) и предајом у ретроцесију домаћим и иностраним реосигуравајућим друштвима вишкова ризика преузетих у реосигурање (пасивни послови);
- **„Дунав Турист“ д.о.о., Златибор** (у даљем тексту: „Дунав турист“), МБ: 17130706, седиште: Рујанска бб, Златибор. Дана 28. фебруара 1996. године основано је Хотелско туристичко друштво „Дунав турист“ д.о.о., Златибор у складу са Одлуком Управног одбора Компаније, број: 294-95 од 27. децембра 1995. године, а уписано у регистар Трговинског суда у Београду под бројем: 1-76164-00. Решењем Агенције за привредне регистре број: 26766 од 23. јуна 2005. године, друштво „Дунав турист“ д.о.о., Златибор је преведено у Регистар привредних субјеката. У складу са Уговором о спајању уз припајање бр. 27776/10 од 30. септембра 2010. године и Решењем Агенције за Привредне регистре бр. БД137920/2010 од 10. децембра 2010. године, извршена је статусна промена спајања уз припајање друштва „Дунав Трговина“ (МБ: 06539793) друштву „Дунав турист“. Основна делатност предузећа „Дунав турист“ је хотелијерство и туризам;
- **„Дунав Ауто“ д.о.о., Београд** (у даљем тексту: „Дунав ауто“), МБ: 17233777, седиште: Благоја Паровића 19, Београд, је друштво основано Одлуком Управног одбора Компаније од 25. фебруара 1999. године. Решењем Агенције за привредне регистре Републике Србије број 1546/2005 од 16. фебруара 2005. године, предузеће је уписано у Регистар Привредних субјеката чија је основна делатност технички прегледи моторних возила;
- **„Дунав“ друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д., Београд** (у даљем тексту: „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом), МБ: 17411233, седиште: Трг Републике 5, Београд, је 08. марта 2007. године од стране Народне Банке Србије добило дозволу за оснивање и организовање друштва за управљање добровољним пензијским фондом, што је регистровано у Регистру привредних субјеката АПР 14. марта 2007. године под бројем БД 13170/2007. Основна делатност „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом је обављање послова пензијског осигурања као и адекватно управљање расположивим средствима пензијског фонда (пласирање): „Дунав“ добровољни пензијски фонд;

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

1. ОПШТИ ПОДАЦИ И ИНФОРМАЦИЈЕ (наставак)

- „Dunav Stockbroker“ а.д., Београд (у даљем тексту: „Dunav Stockbroker“), МБ: 17170724, седиште: Коларчева 7, Београд, је основан 07. октобра 1997. године. У децембру 2011. године, Компанија постаје једини власник предузећа „Dunav Stockbroker“, Решењем Агенције за привредне регистре бр. БД 153353/2011 од 15. децембра 2011. године. Основна делатност предузећа „Dunav Stockbroker“ је посредовање на финансијском тржишту у куповини или продаји хартија од вредности у туђе име и за туђ рачун, као и у своје име и за свој рачун. Поред наведеног, предузеће обавља и следеће послове: пружање саветодавних услуга у вези са емисијом и трговином хартијама од вредности, чување хартија од вредности и друге послове у вези са трговином хартија од вредности;
- „Дунав осигурање“ а.д.о., Бања Лука, Република Српска (у даљем тексту „Дунав осигурање“ Б. Лука), МБ:01431471, седиште: Веселина Маслеше 28, Бања Лука, Република Српска, је правни следбеник предузећа "Косиг Дунав осигурање" Бања Лука које је основано 18. децембра 1991. године „Дунав осигурање“ Б. Лука се бави осигурањем имовине и лица и осталим пословима осигурања за које је добило сагласност Агенције за осигурање Републике Српске, између осталог у подручје пословања овог повезаног правног лица такође спадају активности пласирања слободних новчаних средстава осигурања, животно осигурање и помоћне делатности за осигурање и пензијске фондове. Директно учешће Компаније у „Дунав осигурању“ Бања Лука износи 8,40%, а посредно учешће преко учешћа „Dunav Stockbroker“ износи 81,54 % што чини укупно 89,94% .
- „Дунав Ауто“ д.о.о., Бања Лука, Република Српска (у даљем тексту: „Дунав ауто“ Б. Лука), МБ:11068324, седиште: Југ Богданова бб, Бања Лука, Република Српска, је повезано правно лице „Дунав осигурања“ Б. Лука, а на основу одлуке број 1526/2010. године од 10. августа 2010. године. Основна делатност „Дунав Ауто“ Б. Лука је вршење техничких прегледа моторних возила и на тај начин пробијање на тржиште осигурања нарочито на подручју осигурања моторних возила.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Обим и основе консолидације

Консолидовани финансијски извештаји обухватају извештаје Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд (матичног правног лица) и следећих зависних правних лица у земљи и иностранству (заједно: „Група“):

Назив зависног правног лица	31. децембар 2017. % учешћа	31. децембар 2016. % учешћа
1. „Дунав-Ре“	88,41%	88,41%
2. „Дунав турист“	96,15%	96,15%
3. „Дунав ауто“	100,00%	100,00%
4. „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом	100,00%	100,00%
5. „Dunav Stockbroker“	100,00%	100,00%
6. „Дунав осигурање“ Б. Лука	89,94%	89,94%
7. „Дунав ауто“ Б. Лука	89,94%	89,94%

Консолидовани финансијски извештаји представљају финансијске извештаје Групе презентоване као извештај јединственог економског ентитета. Група има контролу над правним субјектом онда када има моћ над правним лицем у које је инвестирано, ако је изложена ризику од инвестирања, односно када има право на варијабилни принос по основу свог ангажовања у том правном субјекту, те може да утиче на принос по основу овлашћења која има у том правном субјекту.

Сви материјално значајни износи трансакција које су настале из међусобних пословних односа између горе наведених правних лица (чланица Групе) елиминисани су приликом консолидације.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.1. Обим и основе консолидације (наставак)

Група је саставила консолидоване финансијске извештаје коришћењем једнообразних рачуноводствених политика за сличне трансакције и остале догађаје под сличним околностима. Ако је чланица Групе за сличне трансакције и догађаје у сличним околностима користила рачуноводствене политике различите од рачуноводствених политика Компаније (као матичног правног лица), извршене су одговарајуће корекције приликом састављања консолидованих финансијских извештаја.

2.2. Основе за састављање и презентацију консолидованих финансијских извештаја

Правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са Законом о рачуноводству (у даљем тексту "Закон", објављен у "Службени гласник РС", бр. 62/2013), као и у складу са осталом применљивом подзаконском регулативом. Група је у обавези да примењује Међународне стандарде финансијског извештавања ("МСФИ"), који у смислу наведеног закона, обухватају: Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја ("Оквир"), Међународни рачуноводствени стандарди ("МРС"), Међународни стандарди финансијског извештавања ("МСФИ") и са њима повезана тумачења, издата од Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда ("IFRIC"), накнадне измене тих стандарда и са њима повезана тумачења, одобрени од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде ("Одбор"), чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија.

Решењем Министарства од 13. марта 2014. године, које је објављено у Службеном гласнику РС бр. 35 од 27. марта 2014. године (у даљем тексту "Решење о утврђивању превода") утврђени су и објављени преводи основних текстова МРС и МСФИ, Концептуалног оквира за финансијско извештавање ("Концептуални оквир"), усвојених од стране Одбора, као и повезаних IFRIC тумачења. Наведени преводи објављени у Решењу о утврђивању превода не укључују основе за закључивање, илуструјуће примере, смернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примере, као и други допунски објашњавајући материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је тај материјал саставни део стандарда, односно тумачења. На основу Решења о утврђивању превода Концептуални оквир, МРС, МСФИ, IFRIC и са њима повезана тумачења која су преведена, у примени су од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2014. године.

Осим поменутог, поједина законска и подзаконска регулатива у Републици Србији дефинише одређене рачуноводствене поступке, што има за последицу додатна одступања од МСФИ као што следи:

- Група је ове консолидоване финансијске извештаје саставила у складу са захтевима Одлуке о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за друштва за осигурање ("Службени гласник РС" бр. 135/2014 и 102/2015) и формату прописаном Одлуком о садржају и форми образаца финансијских извештаја за друштва за осигурање ("Службени гласник РС" бр. 135/2014, 141/2014 и 102/2015), који одступа од формата дефинисаног у МРС 1 (ревидиран) – „Приказивање финансијских извештаја“ и МРС 7 – „Извештај о токовима готовине“.
- Решење Министарства финансија Републике Србије бр. 401-00-896/2014-16 од 13. марта 2014. године („Службени гласник РС“ бр. 35/2014) утврђује да званичне стандарде чине званични преводи Међународних рачуноводствених стандарда (МРС) и Међународних стандарда финансијског извештавања (МСФИ) које издаје Одбор за међународне рачуноводствене стандарде (IASB), као и тумачења стандарда издатих од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања IFRIC до 31. јула 2013. године. Након 31. јула 2013. године, од стране IASB и IFRIC издат је значајан број допуна, годишњих побољшања, измена односно додатака постојећим или ревидираним стандардима и тумачењима, као и издавање нових МСФИ, односно укидање постојећих МРС, који нису преведени и званично усвојени у Републици Србији.
- Одређеним подзаконским актима који су на снази у текућем периоду захтева се признавање, вредновање и класификација средстава, обавеза и капитала, као и прихода и расхода која одступа од захтева преведених и усвојених МСФИ и МРС.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)**2.2. Основе за састављање и презентацију консолидованих финансијских извештаја (наставак)**

- Рачуноводственим прописима и претходно наведеним правилницима нису предвиђена сва обелодањивања захтевана по МСФИ 4 „Уговори о осигурању“, тако да приложени појединачни финансијски извештаји не укључују сва обелодањивања предвиђена наведеним стандардом.

Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјалне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност финансијских извештаја Групе, ови финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ и МРС.

Приликом састављања ових консолидованих финансијских извештаја, Група није применила МСФИ и МРС који у својим одредбама дозвољавају ранију примену.

Консолидовани финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту. Група је у састављању ових консолидованих финансијских извештаја примењивала рачуноводствене политике обелодањене у напмени 3.

У складу са Законом о рачуноводству, консолидовани финансијски извештаји Групе су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

Ови консолидовани финансијски извештаји одобрени су од стране руководства Друштва 8. јуна 2018. године.

2.3. Начело сталности пословања

Консолидовани финансијски извештаји су састављени у складу са концептом наставка пословања, који подразумева да ће Група наставити да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности.

2.4. Коришћење процењивања

Презентација консолидованих финансијских извештаја у складу са рачуноводственим стандардима и прописима који се примењују у Републици Србији захтева од руководства коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентиране вредности средстава и обавеза и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања консолидованих финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања консолидованих финансијских извештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процењених износа. У наставку су приказане кључне претпоставке везане за будућност и остали извори процењивања, неизвесности на датум биланса стања које представљају значајан ризик, за материјалне корекције износа позиција биланса стања у следећој финансијској години.

а) Амортизација и амортизационе стопе

Обрачун амортизације и примењене стопе амортизације су засноване на пројектованом економском веку трајања опреме и нематеријалних улагања. Једном годишње Група процењује економски век на основу тренутних предвиђања.

Анализа осетљивости у случају промене процена

Уколико би амортизационе стопе, на основу процењеног економског века трајања некретнина, опреме и нематеријалних улагања на начин описан у претходном пасусу, биле више (ниже) за 10% у односу на оне које су коришћене за обрачун амортизације за годину која се завршава на дан 31. децембра 2017. године, износ трошкова амортизације који би били признати у консолидованим финансијским извештајима био би виши (нижи) за 29.378 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)**2.4. Коришћење процењивања (наставак)****б) Исправка вредности потраживања**

Група врши процену наплативости потраживања, као и обрачун исправке вредности за сва сумњива и спорна потраживања, а на основу процењених губитака услед немогућности купаца да испуне обавезе. Процена је заснована на старосној анализи потраживања од купаца, историјским отписима, кредитним способностима купаца и променама у условима продаје, приликом утврђивања адекватности исправке вредности сумњивих и спорних потраживања. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и резултујућим будућим наплатама. Руководство верује да није потребна додатна исправка вредности потраживања осим оне која је формирана у приложеним консолидованим финансијским извештајима.

в) Резервисане штете

Свака пријављена штета се процењује појединачно, узимајући у обзир околности везане за штету, доступне информације и историјско искуство о величини сличних штета. Процена резерве штете за сваки случај појединачно се редовно контролише и ажурира када су расположиве нове информације. Резервисања за штете се базирају на информацијама које су тренутно доступне. Међутим, крајње обавезе по штетама могу варирати као резултат накнадних промена расположивих чињеница. Обрачун резервисања за настале пријављене штете извршен је на основу параметара дефинисаних одговарајућим интерним правилницима и правилницима Народне банке Србије.

Анализа осетљивости у случају промене процена

У наставку је приказана анализа осетљивости износа обавеза из осигурања признатих у консолидованим финансијским извештајима на промене кључних претпоставки обрачуна. При томе, за износе обавеза по основу дугорочних уговора о осигурању са фиксним или гарантованим условима, промене у претпоставкама неће узроковати значајне промене у износу признатих обавеза, односно резервисања, осим уколико су од таквог значаја да узрокују подешавања преко теста адекватности обавеза.

Следећа табела приказује потенцијални утицај промене појединих кључних претпоставки на износе признатих резервисања за рентне штете:

	У хиљадама динара	
	Обим промене	31. децембар 2017.
<u>Резервисања за рентне штете:</u>		
- смањење дисконта (повећање претпоставке о расту рентних исплата),	-1%	+77.585
- повећање дисконта (смањење претпоставке о расту рентних исплата)	+1%	-64.372
- смањење стопе смртности за све године	-10%	+13.003
- повећање стопе смртности за све године	+10%	-12.004
<u>Резервисања за остала поједина неживотна осигурања</u>		
- повећање интервала поверења за 5% од иницијалног за врсте осигурања које су прошле LAT тест (01, 02, 08, 09, 13, 18)	+ 5%	+57.985
- смањење интервала поверења за 5% од иницијалног за врсте осигурања које су прошле LAT тест (01, 02, 08, 09, 13, 18)	- 5%	-47.284

Напомена: примењено повећање интервала поверења је урађено на следећи начин: за врсту 01 са 70% на 73,5%; за врсту 02 са 70% на 73,5%; за врсту 03 са 84,12% на 88,32%; за врсту 08 са 87,43% на 91,80%; за врсту 09 са 74,92% на 78,67%; за врсту 13 са 70% на 73,5% и за врсту 18 са 70% на 73,50%. По истом принципу су урађена смањења. (Повећање множењем са 1,05, а смањење множењем са 0,95)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)**2.4. Коришћење процењивања (наставак)****г) Фер вредност финансијских инструмената**

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене, при чему се примењује професионални суд приликом избора одговарајућих метода и претпоставки. Пословна политика Групе је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији и Републици Српској не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Управа Групе врши процену ризика и, у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вредности. По мишљењу руководства, износи у овим консолидованим финансијским извештајима одражавају вредност која је, у датим околностима, најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

д) Процена фер вредности некретнина и инвестиционих некретнина

Фер вредности грађевинских објеката класификованих као некретнине, односно као инвестиционе некретнине, процењује се од стране квалификованих проценитеља. Некретнине и инвестиционе некретнине Групе биле су предмет процене на дан 31. децембра 2016. године од стране независног проценитеља по тржишној вредности, с тим што су непокретности са локацијом у Републици Српској процењене на наведени дан, током 2017., односно фебруара 2018. године.

На дан 31. децембра 2017. године, Група је спровела анализу фер вредности некретнина на бази информација из различитих извора, укључујући промене у условима закупљених некретнина, текуће цене на активном тржишту за некретнине другачије природе, стања или локације (прилагођене тако да одражавају те разлике), као и недавне цене сличних некретнина на мање активним тржиштима (кориговане тако да одражавају промене у економским условима од датума трансакција које су настале по тим ценама). Спроведена анализа указује да није било значајних промена фер вредности непокретности лоцираних у Републици Србији током 2017. године, на основу чега руководство сматра да је последња извршена процена фер вредности адекватна и да реално одражава фер вредност некретнина и инвестиционих некретнина лоцираних у Републици Србији на дан 31. децембра 2017. године.

Надаље, за некретнине лоциране у Републици Српској, додатно у односу спроведену анализу, коришћени су резултати независне процене вредности непокретности на територији Републике Српске (спроведене у фебруару 2018. године) на дан 31. децембра 2016. године). На бази спроведених анализа, ефекти промена фер вредности непокретности у Републици Српској, признати су у приложеним консолидованим финансијским извештајима.

2.5. Извештавање по сегментима

Основни извештајни сегменти Групе су пословни сегменти, односно посебно организовани сегменти за поједине врсте послова осигурања којима се бави. Основни извештајни сегменти су приказани у складу са Законом о осигурању и Одлуком о садржају и форми образаца финансијских извештаја за друштва за осигурање и то су:

- а) Животна осигурања збирно, а посебно и:
  - осигурање живота;
  - животна осигурања осим осигурања живота;
- б) Неживотна осигурања збирно, а посебно и:
  - осигурање од последица незгоде и добровољно здравствено осигурање;
  - осигурање возила;
  - осигурање пловних објеката и транспорта;
  - осигурање ваздухоплова;
  - имовинска осигурања;
  - осигурање од одговорности;
  - осигурање кредита и јемства;
  - неживотна осигурања која нису сврстана у подгрупе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.6. Упоредни подаци

Упоредни подаци представљају консолидоване финансијске извештаје Групе на дан и за годину завршену на дан 31. децембра 2016. године.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања се почетно вреднују по набавној вредности. Вредновање нематеријалних улагања након почетног признавања врши се применом основног поступка предвиђеног МРС 38 – „Нематеријална имовина“, односно по набавној вредности умањеној за укупну амортизацију и укупне губитке по основу обезвређења. Накнадни издаци за нематеријална улагања се капитализују само ако је вероватно да ће се остварити будуће економске користи, ако су економске користи изнад првобитно процењених стандарда о учинку нематеријалних средстава и ако се издатак може поуздано утврдити и приписати средству.

Нематеријална имовина престаје да се признаје након отуђења или када се од њене употребе или отуђења не очекују никакве будуће економске користи. У моменту отуђења или стављања нематеријалног улагања ван употребе, разлика између књиговодствене вредности и нето прилива који се добија тим отуђењем, признаје се као губитак или добитак периода.

За обрачун амортизације нематеријалних улагања примењује се пропорционални метод отписивања. Нематеријална улагања се амортизују по стопи од 20%, осим ако уговором или другим документом време трајања улагања није дефинисано на другачији начин.

3.2. Некретнине, опрема и инвестиционе некретнине

Некретнине и опрема

Земљишта, грађевински објекти и опрема су материјална средства која Група држи за пружање услуга, за изнајмљивање другим лицима или у административне сврхе, и за која се очекује да ће се користити дуже од једног обрачунског периода. Почетно признавање врши се по набавној вредности.

Након почетног признавања, земљишта и некретнине се исказују по ревалоризованим вредностима, које изражавају њихову поштену (фер) вредност на дан ревалоризације, умањену за укупан износ исправке вредности по основу обрачунате амортизације (акумулиране) и укупан износ исправке вредности по основу обезвређења, све у складу са МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема.

Процена земљишта и некретнина врши се довољно често, односно када год постоје индиције да се њихова фер вредност разликује од књиговодствене вредности. У сваком случају, процена земљишта и некретнина се врши сваке три године од стране овлашћеног процењивача, у складу са Одлуком о Контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за друштва за осигурање. Некретнине у власништву Групе биле су предмет процене на дан 31. децембра 2016. године од стране независног проценитеља по тржишној вредности. Поред тога, у случају недостатка текућих цена на активном тржишту за сличне некретнине или у случају неадекватно примењених метода процене од стране независних проценитеља, Група разматра информације из различитих интерних и екстерних извора о текућим и недавним ценама сличних некретнина на активном или мање активном тржишту, са циљем идентификовања и признавања евентуалног обезвређења некретнина.

Након почетног признавања сва средства опреме исказују се по набавној вредности умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитака због обезвређења, односно применом основног поступка предвиђеног МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.2. Некретнине, опрема и инвестиционе некретнине (наставак)

Амортизација

За обрачун амортизације некретнина и опреме, примењује се пропорционални метод. Обрачун амортизације за пореске сврхе врши се у складу са пореским прописима. Основицу за обрачун амортизације чини набавна вредност (за средства која се вреднују применом основног поступка) односно ревалоризована набавна вредност (за средства која се вреднују применом алтернативног поступка), по одбитку процењене преостале вредности средстава на крају процењеног века коришћења. Ако је преостала вредност средстава безначајна, сматра се да је једнака нули.

Стопе амортизације које су биле у примени за обрачун амортизације за 2017. и 2016. годину дате су у наставку (у %):

	2017.	2016.
Грађевински објекти	1.75 - 50.00%	1.72 - 50.00%
Рачунарска опрема	20.00%	20.00%
Возила	15.50%	15.50%
Остала опрема	7.00 - 33.33%	7.00 - 33.33%

Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине су непокретности (земљишта или зграде – или делови зграда – или и једно и друго), које Група (као власник или корисник финансијског лизинга) држи ради остваривања зараде од издавања некретнине или ради увећања вредности капитала или ради и једног и другог, а не ради употребе за обављање властите делатности или продаје у оквиру редовног пословања.

Почетно одмеравање инвестиционих некретнина врши се по набавној вредности која укључује трошкове трансакције. Након почетног признавања, накнадно одмеравање инвестиционе некретнине врши се према методу поштене (фер) вредности, у складу са МРС 40 – Инвестиционе некретнине. Повећање фер тржишне вредности исказује у оквиру прихода, а смањење у оквиру расхода периода. У складу са тим, не обрачунава се амортизација инвестиционих некретнина. Накнадни издаци који се односе на већ признату инвестициону некретнину приписују се исказаном износу те инвестиционе некретнине ако је вероватно да ће прилив будућих економских користи да буде већи од првобитно процењене стопе приноса те инвестиционе некретнине. Сви остали накнадно настали издаци признају се као расход у периоду у којем су настали.

Инвестиционе некретнине су процењене на дан 31. децембра 2016. године од стране независног проценитеља по тржишној вредности. Група није вршила процену фер вредности инвестиционих некретнина на дан 31. децембра 2017. године. Анализа фер вредности инвестиционих некретнина на бази информација из различитих извора, укључујући промене у условима закупљених некретнина, текуће цене на активном тржишту за некретнине другачије природе, стања или локације (прилагођене тако да одражавају те разлике), као и недавне цене сличних некретнина на мање активним тржиштима (кориговане тако да одражавају промене у економским условима од датума трансакција које су настале по тим ценама), указује да је било промена фер вредности инвестиционих некретнина лоцираних у Републици Српској током 2017. године, при чему су ефекти промена признати у консолидованим финансијским извештајима за годину завршену на дан 31. децембра 2017. године.

3.3. Умањење вредности

На сваки датум биланса стања Група преиспитује књиговодствене износе своје материјалне имовине да би утврдило постоје ли наговештаји да је дошло до губитака услед умањења вредности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће проценити надокнадиви износ појединог средства, Група процењује надокнадиви износ јединице која генерише новац, а којој то средство припада.

Надокнадива вредност је нето продајна цена или вредност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процене вредности у употреби, процењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вредности применом дисконтне стопе пре опорезивања, која одражава садашњу тржишну процену временске вредности новца и ризике специфичне за то средство. Ако је процењен надокнадиви износ средства (или јединице која генерише новац) мањи од књиговодственог износа, онда се књиговодствени износ тога средства (или јединице која генерише новац) умањује до надокнадивог износа. Губици од умањења вредности признају се одмах као расход, осим ако средство није земљиште или зграда која се не користи као инвестициона некретнина која је исказана по ревалоризованом износу, у којем случају се губитак од умањења исказује као смањење вредности настало ревалоризацијом средства.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.3. Умањење вредности (наставак)**

Код накнадног поништења губитка од умањења вредности, књиговодствени износ средства (јединице која генерише новац) повећава се до ревидираног процењеног надокнадивог износа тога средства, при чему већа књиговодствена вредност не премашује књиговодствену вредност која би била утврђена да у претходним годинама није било признатих губитака на том средству (јединици која генерише новац) услед умањења вредности. Поништење губитка од умањења вредности одмах се признаје као приход, осим ако се предметно средство не исказује по процењеној вредности, у којем случају се поништење губитка од умањења вредности исказује као повећање услед ревалоризације.

На дан 31. децембра 2017. године, руководство Групе сматра да нема додатних умањења вредности имовине осим оних већ признатих и евидентираних у консолидованим финансијским извештајима.

3.4. Остали дугорочни финансијски пласмани

Учешћа у капиталу осталих правних лица, за које не постоји активно тржиште и тржишне вредности, вреднују се по набавној вредности умањеној за исправку вредности.

Дугорочни кредити и дугорочне хартије од вредности које се држе до доспећа се исказују у износима који одговарају амортизованом трошку на дан билансирања, по коме се ова финансијска средства одмеравају приликом почетног признавања умањена за исплате главнице, уз додавање или одузимање акумулиране амортизације применом метода ефективне камате за све разлике између почетног износа и износа при доспећу, и уз одузимање исправке вредности по основу обезвређења или ненаплативости.

3.5. Финансијска средства

Група признаје финансијско средство онда када постане једна од уговорених страна у финансијском инструменту.

Редовна куповина и продаја финансијских средстава се признаје на датум трговања - датум када се Група обавезала да ће купити или продати финансијско средство.

У зависности од намере са којом су стечена, Група финансијска средства распоређује у једну од следећих категорија:

- 1) Финансијска средства која се држе до доспећа;
- 2) Финансијска средства намењена трговању;
- 3) Финансијска средства расположива за продају; и
- 4) Зајмови (кредити) и потраживања.

Финансијска средства се иницијално признају по фер вредности увећаној за трансакционе трошкове за сва финансијска средства која се не исказују по фер вредности, чији се ефекти промена у фер вредности исказују у билансу успеха.

Фер вредност је цена која би се наплатила за продају средства, или платила за пренос обавезе у редовној трансакцији између учесника на тржишту, на датум одмеравања.

Трансакциони трошкови су трошкови који се могу директно приписати стицању, емитовању, или отуђењу неког финансијског средства или финансијске обавезе.

Финансијска средства престају да се признају када Група изгуби контролу над уговорним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.5. Финансијска средства (наставак)

Финансијска средства која се држе до доспећа

У категорију финансијских средстава која се држе до доспећа, Група класификује недериватна финансијска средства која испуњавају следеће услове: (1) имају фиксне или одредиве исплате; (2) имају фиксно доспеће и (3) постоји намера и могућност да се држе до доспећа.

Улагања у хартије од вредности које се држе до доспећа се вреднују по амортизованој вредности, коришћењем метода ефективне каматне стопе.

Амортизована вредност је набавна вредност умањена за отплате главнице, коригована за сваку разлику између набавне вредности и износа доспећа и умањена за отплате главнице, и умањена за било који отпис услед обезвређивања или ненаплативости. Ефективна каматна стопа је стопа по којој се дисконтује очекивани ток будућних готовинских плаћања до доспећа.

Приходи настали у периоду држања хартија од вредности у портфолију Групе се приказују као приходи од камата. Све куповине и продаје хартија од вредности се рачуноводствено евидентирају у моменту трансакције.

Финансијска средства намењена трговању

Финансијска средства намењена трговању представљају део портфолија финансијских средстава којима Група управља и за који постоји доказ да су:

- Сечена са циљем продаје и/или поновне куповине у блиској будућности,
- Финансијска средства за краткорочно остваривање добити или
- Деривати финансијских средстава и деривати финансијских обавеза (осим ако представљају део ефективног хеџинг инструмента).

Финансијска средства намењена трговању се иницијално вреднују по фер вредности. Фер вредност код овог типа финансијских средстава не укључује трансакционе трошкове који се могу директно приписати куповини/стицању/издавању финансијског средства. Ови трошкови се у целости евидентирају на терет биланса успеха у тренутку куповине/стицања/издавања.

Фер вредност финансијског инструмента приликом иницијалног признавања је уобичајена трансакциона цена. Накнадно мерење финансијских средстава намењених трговању се врши по фер вредности. Фер вредност се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цену берзе на дан вредновања финансијског средства. Промена фер вредности финансијских средстава намењених трговању обухвата се у корист/терет биланса успеха периода у коме су настале.

Финансијска средства расположива за продају

Почетно мерење финансијских средстава која су расположива за продају врши се по набавној вредности увећаној за трансакционе трошкове који се директно могу приписати њиховој куповини односно стицању.

Накнадно мерење финансијских средстава која су расположива за продају се врши по фер вредности. Фер вредност се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цену берзе на дан вредновања финансијског средства или у случају одсуства активног тржишта, на основу најбоље процене Групе о износу фер вредности наведених улагања коришћењем метода дисконтовања новчаних токова или ослањањем на мишљење независног експерта. Добити и губици од усклађивања вредности признају се у корист, односно на терет ревалоризационих резерви у оквиру капитала. Смањење вредности услед постојања објективног доказа умањења вредности, признаје се као добитак или губитак периода.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.5. Финансијска средства (наставак)

Краткорочна потраживања и пласмани

Краткорочна потраживања и пласмани су недериватна финансијска средства са фиксним или одређивим исплатама која нису котирана на активном тржишту.

Почетно мерење пласмана и потраживања врши се по набавној вредности увећаној за трансакционе трошкове који се директно могу приписати њиховом издавању (МРС 39.43). Накнадно вредновање кредита и пласмана врши се по амортизованој набавној вредности применом ефективне каматне стопе (МРС 39.47). Ефективна каматна стопа је каматна стопа која дисконтује процењене будуће новчане токове (приливе и одливе) на иницијалну књиговодствену вредност кредита или пласмана (садашњу вредност), за очекивани век трајања кредита или пласмана. Добици и губици услед амортизације се признају у нето износу у корист и/или на терет биланса успеха. Приходи по основу камата и накнада обрачунавају се применом ефективне каматне стопе на амортизовану вредност.

Ако постоји објективни доказ да је настао губитак због умањења вредности зајмова (кредита) и потраживања, износ губитка се одмерава као разлика између књиговодствене вредности средства и садашње вредности процењених будућих токова готовине дисконтованих по првобитној ефективној каматној стопи финансијског средства (тј. ефективној каматној стопи израчунатој приликом почетног признавања). Признавање импаритетних губитака се врши на терет биланса успеха. Износи за које је вредност ових средстава умањена по основу импаритетних губитака воде се преко рачуна исправке вредности. Уколико се износ импаритетног губитка смањује услед догађаја насталих након његовог иницијалног признавања, укидање импаритета се врши у корист биланса успеха, али укидање импаритета не може да буде у износу већем од амортизоване вредности која би била на дан укидања да импаритет није био признат.

3.6. Потраживања по основу премије осигурања и остала краткорочна потраживања

Потраживања за премију осигурања представљају потраживања од уговарача осигурања, односно осигураних лица за полисирану премију осигурања у складу са уговореним условима у закљученој полиси осигурања. Висина премије осигурања утврђена је тарифом премије према врсти осигурања. Тарифну политику усваја Извршни одбор Друштва.

Уколико је потраживања исказано у страном валути приликом почетног признавања, Група потраживање изражава у динарима, тако што се на износ у страном валути примењује званични средњи курс те стране валуте, на датум трансакције у складу са МРС 21 – Ефекти промена девизних курсева. Промене девизног курса од датума трансакције до датума наплате потраживања исказују се као курсне разлике у корист прихода, или на терет расхода. Потраживања исказана у страном валути на дан биланса прерачунавају се према званичном средњем курсу, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

3.7. Исправка вредности потраживања

Уколико постоји вероватноћа да Група неће бити у стању да наплати све доспеле износе према уговореним условима, руководство процењује износ исправке вредности којом се потраживања своде на реалну вредност.

Група процењује вредност и наплативост потраживања по уговорима о осигурању и обезвређеност осталих краткорочних потраживања, односно одговарајућу исправку вредности тих потраживања, сагласно посебном Правилнику. Сходно поменутом Правилнику Група врши појединачну и општу исправку вредности потраживања.

Појединачна исправка вредности у висини целокупног износа потраживања врши се за:

- потраживања која нису наплаћена у року од три месеца од дана доспелости;
- потраживања са сумњивим или спорним правним основом;
- потраживања за камате;
- потраживања од контролисаних правних лица.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.7. Исправка вредности потраживања (наставак)**

Поред тога, потраживања чији износ прелази 1% гарантне резерве Компаније, исправљају се у оном износу у ком се процени ризик њиховог враћања у будућем периоду за сваког комитента посебно.

Група општу исправку вредности врши тако што прво све осигуранике – правна лица за премију осигурања класификује у једну од три категорије:

Категорија I – Потраживања од дужника чија је финансијска способност задовољавајућа по свим критеријумима; потраживања од дужника који своје обавезе измирује благовремено, а изузетно са доцњом до три месеца, при чему се наведена потраживања не исправљају.

Категорија II – потраживања од дужника чија финансијска способност није задовољавајућа, али се не очекује њено погоршање, осим потраживања од несолвентног и неликвидног дужника, као и потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом до 9 месеци, при чему се за исправку вредности потраживања примењује проценат израчунат односом укупно ненаплаћене и укупно фактурисане премије осигурања у последње три године које претходе години у којој се формира исправка.

Категорија III – потраживања од дужника који своје обавезе измирује са доцњом од преко 9 месеци, при чему се исправка вредности формира до 100% потраживања.

Признавање импаритетних губитака се врши на терет биланса успеха. Износи за које је потраживање умањено по основу импаритетних губитака евидентирају се преко рачуна исправке вредности.

3.8. Готовина и готовински еквиваленти

Под готовином се подразумевају новчана средства у динарима и страној валути и средства на динарским и девизним рачунима код пословних банака.

Готовински еквиваленти су краткорочне, високо ликвидне инвестиције које се могу брзо претворити у познате износе готовине, и које нису под утицајем значајног ризика промене вредности. Хартије од вредности као готовински еквиваленти, депозити по виђењу и готовина процењују се на следећи начин:

- ако су у домаћој валути процењују се по номиналној вредности;
- ако су у страној валути процењују се по номиналној вредности применом средњег курса Народне банке Србије за односну валуту на дан биланса.

Сва накнадна вредновања позиција готовине и готовинских еквивалената на дан биланса признају се као приходи или расходи у билансу успеха.

3.9. Разграничени трошкови прибаве

Друштво врши разграничење трошкова прибаве у сразмери учешћа резерве за преносне премије у укупној премији, у складу са чланом 141. Закона о осигурању.

Разграничени трошкови прибаве, као активна временска разграничења, користе се због равномерног терећења укупних трошкова посматраног пословног периода, и што реалнијег приказа коначног пословног резултата.

3.10. Капитал и резерве

Капитал Групе чини основни и остали капитал, резерве, ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина и опреме, нереализовани добици и нереализовани губици, учешћа без праве контроле, нераспоређена добит, односно губитак ранијих година и добит, односно губитак текуће године.

Основни и остали капитал исказује се у номиналној вредности, а вредност акцијског капитала представља производ броја емитованих акција и њихове номиналне вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.10. Капитал и резерве (наставак)**

Компанија је дужна да у свом пословању одржава основни капитал најмање у висини која је прописана чланом 27. Закона о осигурању.

Резерве Групе обухватају емисиону премију, законске, статутарне и друге резерве.

Ради обезбеђивања трајног измирења обавеза и подношења ризика у пословању, осигуравајуће друштво формира гарантну резерву у складу са Законом о осигурању и Одлуком о адекватности капитала друштва за осигурање/реосигурање („Службени гласник РС“, бр. 51/2015). Гарантну резерву чине примарни капитал и допунски капитал, умањени за одбитне ставке.

3.11. Дугорочна резервисања**Математичка резерва**

Обрачун математичке резерве врши се у складу са Техничким основама животних осигурања, и Правилником о критеријумима и начину обрачунавања математичке резерве, који је донет у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије („Службени гласник РС“, бр. 42/2015 и 36/2017). Математичка резерва је техничка резерва друштва за осигурање намењена измиревању будућих обавеза по основу животног осигурања. Резерва се обрачунава применом начела актуарске математике животних осигурања по нето проспективној методи. Обрачунава се појединачно за сваки уговор, посебно за активна и капитализирана осигурања, као разлика садашње вредности будућих обавеза осигураваача утврђених уговором и садашње вредности будућих обавеза уговараача осигурања. Обрачун се за сваки производ осигурања врши на основу верификованих актуарско-техничких основа за обрачун математичке резерве, откупних и капиталисаних вредности и учешћа у добити, коришћењем претпоставки конзистентних са претпоставкама тарифног система коришћењем при закључењу уговора. Обрачуни се врше посебно за сваку валуту. Математичка резерва укључује и обавезе које се односе на полисе осигурања живота са дискреционим правом учешћа у добити, формирањем резерви за учешће у добити. Резерве за учешће у добити образују по полисама по којима је приписана добит осигураницима применом нето проспективне методе.

Поред наведеног, саставни део математичке резерве је и преносна премија осигурања живота обрачуната методом *pro rata temporis*, и резерва будућих трошкова обрачуната нето проспективном методом. Средства математичке резерве формирају се на начин који у сваком моменту обезбеђује испуњавање свих обавеза из уговора о осигурању, и веће су од откупних вредности. Математичка резерва у самопридржају израчунава се као збир математичке резерве сопственог портфеља осигурања и математичке резерве по основу примљених саосигурања, умањена за збир математичке резерве пренете у саосигурање и реосигурање.

Тест провере довољности обрачунате математичке резерве (LAT тест) утврђује се на крају пословне године. Тест се састоји од поређења резервације и утврђене садашње вредности најбоље процене токова готовине (новчаних токова) који се очекују у будућности. Обрачун се врши за сваки уговор посебно, одвојено за осигурања уговорена у девизама и динарима. Такође, код динарских осигурања одвојено се утврђује тест довољности за: уговоре код којих се примењује рачунска каматна стопа од 7,5% (до 01.октобра 2010. године); уговоре код којих се примењује рачунска каматна стопа од 6% (01. октобра 2010. до 01. маја 2016. године) и уговоре код којих се примењује рачунска каматна стопа од 4,5% (након 01. маја 2016. године). Код девизних осигурања одвојено се врши тест довољности за уговоре настале пре 01. маја 2016. године, уговоре закључене између 01. маја 2016. године и 01. септембра 2017. године, односно уговоре након 01. септембра 2017. године, где се респективно примењују рачунске каматне стопе: 3%, 2,5%; и 2,25%. Очекивани токови готовине обухватају будуће приходе по основу очекиване премије умањене за очекиване исплате по основу штета и очекиваних будућих трошкова. Очекиване штете обухватају очекиване исплате за случај: смрти, откупа код мешовитих осигурања и истека мешовитих осигурања за активна и редукована осигурања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Дугорочна резервисања (наставак)

Резерве (резервисања) за изравнање ризика

Обрачун резерви за изравнање ризика извршен је у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за изравнање ризика, који је донет у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017). Резерве за изравнање ризика се образују на врсти осигурања 14 - Осигурање кредита, на годишњем нивоу. Резерве за изравнање ризика увећавају се при годишњем обрачуна ако је остварен нето пословни резултат у овој врсти осигурања, за 75% позитивног нето пословног резултата, а највише до 12% премије у самопридржају, док резерве за изравнање ризика не достигну горњу границу. Резерве за изравнање ризика умањују се при годишњем обрачуна ако је остварен негативан нето пословни резултат у овој врсти осигурања. Резерве за изравнање ризика умањују се за укупан износ негативног нето пословног резултата у овој врсти осигурања, при чему умањење не може бити веће од износа резерви за изравнање ризика претходне године.

Резерве за бонусе и попусте

Обрачун резерви за бонусе и попусте врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за бонусе и попусте, који је донет у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017). Резерве за бонусе и попусте се утврђују у износу производа меродавне премије у последњих 12 месеци, и количника износа поврата дела премије у последњих 12 месеци који се односи на претходни период, и меродавне премије за период 12 месеци који се завршава на дан обрачуна претходне године.

Резервисања за накнаде и друге бенифиције запослених

Група врши резервисања за накнаде и друге бенифиције запослених и обелодањивање у складу са МРС 19 – Примања запослених. Група врши резервисања трошкова за исплату отпремнина и трошкова за исплату јубиларних награда. Приликом обрачуна резервисања користи се актуарски РУС метод (метод кредитирања пројектоване јединице).

3.12. Финансијске обавезе

Под финансијским обавезама сматрају се дугорочне обавезе (обавезе према повезаним правним лицима и правним лицима са узајамним учешћем, дугорочни кредити, обавезе по дугорочним хартијама од вредности и остале дугорочне обавезе), краткорочне обавезе из пословања (добављачи и остале обавезе из пословања) и остале краткорочне обавезе. Краткорочним обавезама сматрају се обавезе које доспевају у року од годину дана од дана чинидбе, односно од дана годишњег биланса.

Финансијска обавеза је свака обавеза која представља уговорну обавезу:

- предаје готовине или другог финансијског средства другом правном лицу, или
- размене финансијских инструмената са другим правним лицима под потенцијално неповољним условима.

Приликом почетног признавања обавеза Група мери финансијску обавезу по њеној набавној вредности која представља поштenu вредност надокнаде која је примљена за њу. Трансакциони трошкови представљају расходе периода у коме су плаћени. Након почетног признавања Група мери све финансијске обавезе по амортизованој вредности, осим обавеза које држи ради трговања и деривата који представљају обавезе које мери по поштеној вредности. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Група испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.13. Обавезе по основу штета и друге обавезе из пословања

Обавезе за штете по основу осигурања се евидентирају у висини накнаде за ликвидираних штете које треба исплатити осигураницима, корисницима осигурања или трећим оштећеним лицима. За износе пријављених, а неликвидираних обавеза по основу штета, као и за износе насталих, а непријављених обавеза по основу штета, Група формира резервисања. Уколико је обавеза исказана у иностраној валути или је уговорена валутна клаузула приликом почетног признавања, Група обавезу изражава у динарима тако што се на износ у иностраној валути примењује званични средњи курс те стране валуте на датум трансакције, у складу са MPC 21 – Ефекти промена девизних курсева. Промене девизног курса од датума трансакције до датума исплате обавезе исказују се као курсне разлике у корист прихода, или на терет расхода. Обавезе исказане у иностраној валути на дан биланса прерачунавају се према званичном средњем курсу, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

3.14. Резерве за преносне премије

Резерве за преносне премије јесу део премије који се користи за покриће обавеза из осигурања које настају у наредном периоду. Обрачун преносне премије врши се последњег дана текућег обрачунског периода и на дан преноса портфеља осигурања. Основица за обрачун резерви за преносне премије је укупна премија осигурања утврђена уговором и израчунава се појединачно за сваки уговор о осигурању с тачним временским разграничењем водећи рачуна о томе да ли има промена висине осигуравајућег покрића (*pro rata temporis*). Тест адекватности преносне премије, као и додатна резервација тамо где се показао дефицит, врши се кроз обрачун резерви за неистекле ризике. За животна осигурања за која се обрачунава математичка резерва преносна премија је саставни део исте.

Обрачун преносних премија врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за преносне премије, који је донет у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017).

3.15. Резервисане штете

Обрачун резервисаних штета врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа резервисаних штета, који је Компанија донела у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017).

Компанија врши резервисања за: настале пријављене, а нерешене штете, настале непријављене штете и трошкове у вези са решавањем и исплатом штета. Компанија врши резервисање за пријављене, а неликвидиране штете на основу појединачне процене износа штете, који ће морати да плати. Резерве за рентне штете утврђују се у капиталисаним износима, као садашња вредност будућих рентних исплата, узимајући у обзир и очекивано повећање тих исплата.

Резервисан износ на име насталих непријављених штета се обрачунава на нивоу врсте осигурања, у зависности од карактеристика појединих врста осигурања и расположивости потребних података на дан 31. децембар текуће године следећим методама:

- Паушалном методом (врсте осигурања: осигурање шинских возила, осигурање ваздухоплова, осигурање пловних објеката, осигурање робе у превозу, осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова, осигурање од одговорности због употребе пловних објеката, осигурање кредита, осигурање јемства, осигурање финансијских губитака, осигурање трошкова правне заштите и основно животно осигурање),
- Маск-овим моделом оцене резерве за настале непријављене штете, где се најбоља оцена добија Chain ladder методом, а маргина ризика на основу претпоставке да R_i и R имају $\lognormal$ расподелу у интервалу поверења не мањем од 70% за R . Примењује се за врсте осигурања: осигурања за последице незгоде, добровољно здравствено осигурање, осигурање моторних возила, осигурање имовине од пожара, остала осигурања имовине, осигурања од одговорности од употребе моторних возила, осигурање од опште одговорности и осигурање помоћи на путу. Полазни интервали поверења су интервали поверења са којима је завршена претходна година. Током обрачуна врши се поређење са искуством, и у зависности од резултата се коригују почетни интервали поверења. После обрачуна врши се тест адекватности резервисаних штета за врсте осигурања где се у случају дефицита на појединој врсти, коригује интервал поверења на ниво који ће задовољити ЛАТ тест.

За животна осигурања за која се обрачунава математичка резерва не врши се резервација за настале непријављене штете.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.16. Резервисања за неистекле ризике**

Обрачун резерви за неистекле ризике врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за неистекле ризике које је донет у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017).

Правилником је предвиђено да Група образује резерве за неистекле ризике ако утврди да је очекивани износ штета и трошкова у наредном периоду по уговорима из текућег периода виши од износа обрачунате преносне премије на нивоу врсте осигурања. Примењена је формула где се резерва за неистекле ризике рачуна као производ преносне премије са делом очекиваног комбинованог ризица који прелази 100%.

3.17. Допринос за превентиву

Средства превентиве представљају средства Групе намењена улагањима у превентивну заштиту, којима се предупредује остварење осигураног случаја на осигураној имовини и лицима и смањују последице штетних догађаја, а која се на основу критеријума утврђених Правилником о превентиви наменски усмеравају одређеним осигураницима.

3.18. Приходи

Приходи обухватају приходе од уобичајених активности Групе (пословне и финансијске приходе) и добитке. Уобичајене односно редовне активности Групе су све активности које Група предузима у делокругу свог рада као и активности које су са њима повезане и које подржавају тај рад, и од њега произилазе или имају пропратни карактер.

Приходе Групе чине пословни (функционални) приходи, приходи од инвестиционе активности, финансијски приходи, приходи по основу усклађивања вредности имовине и остали приходи.

Пословни (функционални) приходи

У оквиру пословних прихода Група евидентира приходе из делатности осигурања, односно приходе по основу премије осигурања и саосигурања, приходе по основу учешћа саосигурања и реосигурања у накнади штета, приходе од укидања и смањења резервисања неживотних осигурања, приходе од повраћаја пореских и других дажбина и приходе од премија, субвенција, дотација, донација, приходе по основу провизија реосигурања, приходе по основу регреса неживотних осигурања и друге функционалне приходе.

а) Приходи од премије осигурања и саосигурања

Приходе од премије осигурања и саосигурања представљају износи фактурисане премије (доспеле премије код осигурања живота) коју осигураник/уговорач осигурања плаћа осигуравачу на основу уговора о осигурању, односно саосигурању, умањене за износ премије који припада наредном обрачунском периоду (преносна премија).

Висина премије утврђена је тарифом премије према врсти осигурања. Тарифну политику усвојио је Извршни одбор. Премија се састоји од функционалне премије и режијског додатка. Функционалну премију чине техничка премија (за сва осигурања) и допринос за превентиву. Режијски додаток користи се за покриће трошкова спровођења осигурања. Начин расподеле премије осигурања по врстама животних и неживотних осигурања утврђује се интерним актом који доноси Извршни одбор.

б) Приходи по основу провизија реосигурања

Приходи по основу провизија реосигурања представљају провизије које Група остварује по уговорима од реосигуравача код којег реосигурава свој портфељ.

Приходи од инвестирања средстава осигурања

У приходе од инвестирања средстава осигурања спадају: приходи од придружених правних лица и од заједничких подухвата, приходи од улагања у непокретности, приходи од камата и позитивних курсних разлика по основу инвестирања, приходи од усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности, добици од продаје хартија од вредности, и остали приходи од инвестиционе активности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.18. Приходи (наставак)

Финансијски приходи

Финансијске приходе чине приходи од камата, курсних разлика, приходи по основу ефеката валутне клаузуле, и остали финансијски приходи, осим финансијских прихода од инвестирања средстава осигурања. Ови приходи вреднују се према МРС 18, МРС 21 и другим релевантним МРС.

Приходи по основу усклађивања вредности имовине

Приходи по основу усклађивања вредности имовине обухватају позитивне ефекте промене поштене (фер) вредности нематеријалних улагања, некретнина, опреме и залиха – до висине претходно исказаних расхода за та средства по основу вредносног усклађивања, као и других укидања исправки вредности по основу вредносног усклађивања у складу са релевантним МРС и интерном регулативом Групе.

Остали приходи

У оквиру осталих прихода, исказују се добици по основу продаје некретнина, опреме (основних средстава) и нематеријалних улагања, добици од продаје остатака осигураних оштећених ствари, наплаћена отписана потраживања, вишкови, приходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика, приходи од смањења обавеза, приходи од укидања дугорочних резервисања и остали непоменути приходи.

3.19. Расходи

Расходи обухватају трошкове који проистичу из уобичајених активности Групе и губитке.

На рачунима расхода обухватају се пословни расходи, расходи по основу инвестирања средстава осигурања, финансијски расходи и остали расходи, који обухватају и расходе по основу обезвређења средстава.

Пословни расходи

У оквиру пословних расхода Група евидентира расходе за дугорочна резервисања и функционалне доприносе, накнаде штета, уговорених износа и премија саосигурања и реосигурања животних осигурања, накнаде штета и остале накнаде неживотних осигурања, трошкове спровођења осигурања и друге функционалне расходе.

а) Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе

Расходе за дугорочна резервисања и функционалне доприносе чине математичка резерва, допринос за превентиву, допринос за одбрану од града, допринос гарантном фонду, накнада Републичком фонду за здравствено осигурање, резервисања за изравнање ризика, и остала резервисања и функционалне доприносе.

Математичка резерва

Математичка резерва је техничка резерва друштва за осигурање намењена измиривању будућих обавеза по основу животног осигурања. Обрачунава се појединачно за сваки уговор о животног осигурању, по проспективној методи за сва осигурања живота, као разлика садашње вредности будућих обавеза осигуравача утврђених уговором и садашње вредности будућих обавеза уговарача осигурања.

Саставни део математичке резерве су:

- резерве за све гарантоване накнаде (осигуране суме) уговарачима, осигураницима и корисницима осигурања, укључујући и гарантовану откупну вредност;
- резерве за учешће у добити за сва осигурања којима је приписана добит на основу Одлуке Скупштине Компаније;
- резерве будућих трошкова за сва осигурања код којих је престала обавеза плаћања премије;
- преносна премија.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.19. Расходи (наставак)

3.19.1. Пословни расходи (наставак)

Математичка резерва се исказује посебно за сваку валуту. Обрачун математичке резерве дефинисан је у Техничким основама животних осигурања Компаније, где је предвиђена примена проспективних метода: бруто - Ziellmer методе и нето проспективне. Техничким основама предвиђено је да се код редукованих (капитализираних) осигурања, осигурања уговорених са једнократним плаћањем премије и ризико осигурања искључиво примењује нето проспективна метода. Такође, резерва добити и резерва будућих трошкова се обрачунава нето проспективном методом. Компанија врши резервацију будућих трошкова за уговоре код којих је престала даља обавеза плаћања премије (осигурања са уговореном једнократном премијом, капитализирана осигурања).

За обрачун смањења математичке резерве (код активних уговора за осигурање за случај смрти и доживљења) за неамортизоване стварне трошкове провизије закључења уговора користи се бруто - Ziellmer метода, при чему стопа цилмеризације не може бити већа од 3,5% уговорене осигурене суме. Рачунско-статистичке основе обрачуна математичке резерве (каматна стопа и таблице вероватноћа) једнаке су каматној стопи и таблицама вероватноћа из Тарифног система Компаније.

а) Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе (наставак)

Математичка резерва (наставак)

Обрачун математичке резерве укључује и могућност неповољних одступања релевантних фактора који се користе при утврђивању резерве. Неповољна одступања утврђена применом одговарајућих тестова (LAT) за проверу адекватности обрачунате математичке резерве и у том случају врши се додатна резервација уз образложење овлашћеног актуара.

Математичка резерва се обрачунава и исказује посебно за индивидуална и групна осигурања. Математичка резерва за групна осигурања мора бити покривена изворима средстава и средствима математичке резерве само тог групног осигурања, укључујући сва гарантована права уговарача, осигураника и корисника осигурања. Средства математичке резерве формирају се на начин који у сваком моменту обезбеђује испуњавање свих обавеза из уговора о осигурању и веће су од откупних вредности.

Допринос за превентиву

Допринос за превентиву се обрачунава у проценту и за врсте осигурања у складу са интерним актом који доноси Извршни одбор, а којим се утврђује начин расподеле премије осигурања по врстама животних и неживотних осигурања.

Допринос за одбрану од града

Група обрачунава и Министарству пољопривреде и заштите животне средине плаћа допринос за одбрану од града на основу члана 15 Закона о одбрани од града („Службени гласник РС“ бр. 54/15).

Допринос гарантном фонду

Допринос гарантном фонду се издваја на основу Одлуке Удружења осигуравајућих организација Србије о утврђивању висине доприноса организација за осигурање за образовање средстава и коришћењу средстава гарантног фонда. Поменутом одлуком је дефинисан износ доприноса по моторном возилу одређене категорије, а допринос се издваја сразмерно броју осигураних возила.

Накнада Републичком фонду за здравствено осигурање

Накнада Републичком фонду за здравствено осигурање се плаћа у износу од 5% на износ бруто премије осигурања од аутоодговорности на име штета осигуравајућих друштава према овом фонду, тако да фонд не може да истиче додатне регресне захтеве према друштву за осигурање.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.19. Расходи (наставак)

3.19.1. Пословни расходи (наставак)

Расходи за дугорочна резервисања за изравнање ризика

Резерве за изравнање ризика се издвајају у складу са Одлуком о техничким резервама („Службени гласник РС“, бр. 42/2015 и 36/2017) и релевантним актом пословне политике. Група образује резерве за изравнање ризика образује за врсту осигурања кредита.

б) Расходи накнаде штета и уговорених износа осигурања

Расходи накнаде штета и уговорених износа осигурања представљају расходе за исплату накнада штета и осигураних сума и других уговорених износа који се исплаћују осигураницима, односно корисницима осигурања.

в) Расходи по основу премија реосигурања

Расходи по основу премија реосигурања представљају расходе реосигурања ризика обрачунати у складу са уговорима о саосигурању, реосигурању, односно ретроцесији, у корист рачуна обавеза.

г) Трошкови спровођења осигурања

Трошкови спровођења осигурања обухватају расходе за обављање послова осигурања чије покриће се врши из режијског додатка. Трошкови спровођења осигурања обухватају трошкове амортизације нематеријалних улагања, трошкове амортизације некретнина и опреме, трошкове резервисања за судске спорове и резервисања за исплату накнада и других бенифиција запосленима, трошкове материјала, горива и енергије, производних услуга, рекламе и пропаганде, репрезентације, порезе и доприносе независне од резултата, трошкове непроизводних услуга, нематеријалне трошкове као и трошкове зарада, накнада зарада и друге трошкове обављање послова осигурања.

Трошкови спровођења осигурања у финансијским извештајима обухватају трошкове прибаве, трошкове управе, остале трошкове спровођења осигурања, умањено за провизије од реосигурања. Определивање трошкова спровођења осигурања је у непосредној вези са распоредом трошкова на функционалне аналитике дефинисане Одлуком о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друштва за осигурање, односно на трошкове управе, трошкове прибаве осигурања, затим трошкове извиђаја, процене, ликвидације и исплате штета, као и на трошкове по основу инвестиционе активности.

Трошкови прибаве укључују трошкове настале у вези са закључивањем нових уговора о осигурању и обнови постојећих уговора. Група врши разграничење трошкова прибаве осигурања у сразмери учешћа преносне премије, без примљених саосигурања, у укупној бруто премији осигурања, без примљених саосигурања, појединачно по свим врстама осигурања из члана 8. и 9. Закона о осигурању, које Група обавља у складу са добијеном дозволом Народне банке Србије.

Расходи по основу инвестирања средстава

У расходе по основу инвестирања средстава осигурања спадају: расходи из односа са зависним и придруженим правним лицима, расходи по основу улагања у непокретности, расходи од усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности, губици при продаји хартија од вредности и остали расходи по основу инвестиционе активности.

Финансијски расходи

Финансијске расходе чине расходи по основу камата, курсних разлика, негативни ефекти по основу валутне клаузуле и остали финансијски расходи, осим финансијских расхода по основу инвестирања средстава осигурања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.19. Расходи (наставак)

Расходи по основу обезвређења имовине

У оквиру расхода по основу обезвређења имовине, исказују се негативни ефекти вредносних усклађивања нематеријалних улагања, некретнина и опреме, дугорочних и краткорочних финансијских пласмана (депоновања и улагања), залиха, хартија од вредности и потраживања, у складу са МРС 36 - Умањење вредности имовине и другим релевантним МРС, према називима рачуна ове групе. На рачунима ове групе исказује се и негативан ефекат промене поштене (фер) вредности средстава, у складу с МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, МРС 38 - Нематеријална имовина и осталим релевантним МРС.

Остали расходи

Остале расходе чине губици по основу расходовања и продаје опреме и нематеријалних улагања, губици по основу продаје некретнина, губици од продаје материјала, мањкови, судски трошкови и остали непоменути расходи.

3.20. Курсне разлике

Пословне промене настале у иностраној валути (валути која није функционална) су прерачунате у функционалну валуту по званичном средњем курсу који је важио на дан пословне промене. Средства и обавезе исказане оригинално у иностраној валути на дан биланса стања, прерачунати су у функционалну валуту по званичном средњем курсу који је важио на тај дан.

Средства и обавезе са уговореном валутном клаузулом прерачунате су на дан састављања биланса према уговореном курсу.

Курсне разлике, настале као резултат прерачунавања, књиже су у корист финансијских прихода или на терет финансијских расхода.

3.21. Бенефиције за запослене

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Група је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Група је, такође, обавезна да од бруто плата запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

У складу са Појединачним колективним уговором, Група је у обавези да исплати отпремнине при одласку у пензију у висини три просечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике или три месечне зараде коју је запослени остварио за месец који претходи месецу у ком се исплаћује отпремнина, односно у висини три просечне зараде исплаћене за месец који претходи месецу у ком се исплаћује отпремнина, ако је то за запосленог повољније.

Поред тога, Група је у обавези да исплати и јубиларне награде за 10, 20 и 30 година непрекидног рада. Јубиларна награда се утврђује на основу износа просечне месечне зараде, остварене у месецу који претходи месецу исплате, и то у распону од једне до три зараде, зависно од трајања непрекидног рада код послодавца. По новом колективном уговору, дана 29. јануара 2015. године престаје да важи обавеза о исплати јубиларне награде за 35 година непрекидног рада.

Група је самостално обрачунала и исказала дугорочне обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда применом сопственог актуарског обрачуна у складу са захтевима МРС 19.

Отпремнине по основу споразумног раскида радног односа евидентирани су на терет биланса успеха текуће године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.22. Порези и доприноси

Порески расход периода

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава применом прописане пореске стопе од 15% (31. децембар 2016. године – 15%) на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка пре опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода, у складу са пореским прописима Републике Србије, уз умањење за прописане пореске кредите.

Закон о порезу на добитак Републике Србије не предвиђа да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дужи од пет година. Порески губици настали пре 1. јануара 2010. године могу се преносити на рачун будућих добитака у периоду не дужи од десет година.

Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза и њихове књиговодствене вредности. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и пореске губитке и кредите, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезиви добитак од којег се одложена пореска средства могу искористити. Одложена пореска средства и обавезе се обрачунавају по пореској стопи чија се примена очекује у периоду када ће се средство реализовати, односно обавеза измирити.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата укључују порез на имовину, доприносе на терет послодавца по основу примања запослених, као и друге порезе и доприносе у складу са републичким и општинским прописима.

4. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА ОСИГУРАЊА И САОСИГУРАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Обрачуната премија животних осигурања	1.603.442	1.400.323
Обрачуната премија неживотних осигурања	24.517.226	22.676.681
Обрачуната премија саосигурања	217.323	182.183
Укупно обрачуната премија	26.337.991	24.259.187
Премија пренета у саосигурање	(1.057.466)	(838.058)
Премија пренета у реосигурање	(1.395.161)	(1.350.096)
Премија пренета у саосигурање / реосигурање	(2.452.627)	(2.188.154)
Преносна премија осигурања и саосигурања - повећање	(1.062.215)	(1.078.410)
Резерве за неистекле ризике	80.438	(2.571)
Укупно преносна премија и резерве за неистекле ризике:	(981.777)	(1.080.981)
	22.903.587	20.990.052

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

5. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА РЕОСИГУРАЊА И РЕТРОЦЕСИЈЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Премија реосигурања и ретроцесије	1.545.929	1.349.650
Премија пренета ретроцесијом	(794.695)	(642.085)
Повећање резерви за преносне премије и резерви за неистекле ризике реосигурања	(81.938)	(140.549)
	669.296	567.016

6. ПРИХОДИ ОД ПОСЛОВА НЕПОСРЕДНО ПОВЕЗАНИХ СА ПОСЛОВИМА ОСИГУРАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Приходи од продате зелене карте	334.435	297.748
Приходи од услужне обраде и процене штета	4.243	10.550
Остали пословни приходи	8.647	2.872
	347.325	311.170

7. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Приходи од продаје робе	118.834	67.719
Приходи од продаје производа и услуга	319.653	302.269
Приходи од управљања фондовима	302.672	274.840
Приходи од накнада и провизија за брокерска друштва	13.581	13.931
Остали пословни приходи	181.145	165.299
	935.885	824.058

На позицији осталих пословних прихода у укупном износу од 181.145 хиљада динара, део прихода се односи на приходе матичног правног лица и то приходе од добијених судских спорова у износу од 89.839 хиљада динара и приходе од бонуса из послова саосигурања у износу од 70.476 хиљада динара.

8. РАСХОДИ ЗА ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ФУНКЦИОНАЛНЕ ДОПРИНОСЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Математичка резерва животних осигурања	435.948	536.817
Допринос за превентиву	440.280	403.806
Доприноси прописани посебним законима	74.496	62.229
Допринос Гарантном фонду	535.351	577.330
Резервисања за изравнање ризика	9.995	158
Резервисања за бонусе и попусте	180.047	33.216
Остали расходи за дугорочна резервисања	574.602	530.992
	2.250.719	2.144.548

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

8. РАСХОДИ ЗА ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ФУНКЦИОНАЛНЕ ДОПРИНОСЕ (наставак)

Кретање на рачунима математичке резерве, резервисања за изравнање ризика и резервисања за бонусе и попусте је приказано у напмени 40.

Доприноси прописани посебним законима у износу 74.496 хиљада динара обухватају највећим делом допринос за одбрану од града који матично правно лице обрачунава и плаћа Министарству пољопривреде и заштите животне средине на основу члана 15. Закона о одбрани од града («Службени гласник РС» бр. 54/15). Поменути допринос за 2017. годину је износио 68.189 хиљада динара, а обрачунат је у висини од 10% од износа уплаћене премије осигурања усева и плодова.

Износ на позицији остали расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе од 574.602 хиљаде динара односи се на издвајање од 5% од бруто премије осигурања од аутоодговорности за Републички фонд за здравствено осигурање, у складу са чланом 35. Закона о обавезном осигурању у саобраћају ("Службени гласник РС", бр. 51/2009, 78/2011, 101/2011, 93/2012 и 7/2013 - одлука УС).

9. РАСХОДИ НАКНАДА ШТЕТА И УГОВОРЕНИХ ИЗНОСА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Ликвидиране штете и уговорени износи:		
- животних осигурања	745.199	577.549
- неживотних осигурања	9.208.733	8.261.319
- удели у штетама саосигурања	33.217	19.937
- удели у штетама реосигурања и ретроцесија	312.386	452.721
Расходи извиђаја, процене, ликвидације и исплате накнада штета и уговорених износа	766.611	691.042
Приходи од учешћа саосигурача у накнади штета	(262.409)	(210.192)
Приходи од учешћа реосигурања и ретроцесија у накнади штета	(363.537)	(307.602)
	10.440.200	9.484.774

10. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Резервисане штете животних осигурања	10.064	2.971
Резервисане штете неживотних осигурања	1.328.702	1.137.267
Резервисане штете саосигурања и реосигурања	(8.152)	(10.605)
	1.330.614	1.129.633

11. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ РЕГРЕСА И ПРОДАЈЕ ОСИГУРАНИХ ОШТЕЋЕНИХ СТВАРИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Приходи по основу регреса у земљи	473.808	610.972
Приходи од регреса у иностранству	14.917	14.280
Продаја осигураних оштећених ствари	2.833	2.534
	491.558	627.786

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

12. СМАЊЕЊЕ ОСТАЛИХ ТЕХНИЧКИХ РЕЗЕРВИ – НЕТО

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Смањење математичке резерве	21.036	119.360
Смањење резервисања за изравнање ризика	-	1.626
Приходи од смањења осталих резервисања	30.823	28.944
	51.859	149.930

13. РАСХОДИ ЗА БОНУСЕ И ПОПУСТЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Расходи по основу бонуса	228.443	323.398
Расходи по основу попушта	987.907	870.523
	1.216.350	1.193.921

14. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Трошкови зарада и остали лични расходи	428.899	427.251
Набавна вредност продате робе	59.434	54.880
Трошкови материјала	61.061	52.945
Трошкови амортизације и резервисања	38.585	25.512
Трошкови производних услуга	86.282	86.053
Нематеријални и остали трошкови	92.995	91.269
	767.256	737.910

15. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА ОСИГУРАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Приходи од закупнина инвестиционих некретнина	43.685	48.911
Приходи од усклађивања инвестиционих некретнина (напомена 30)	36.265	57.677
Приходи од продаје непокретности (дезинвестирања)	404	270
Приходи од камата	868.979	591.595
Приходи од усклађивања вредности фин.средстава која се искажују по фер вредности кроз биланс успеха	60.870	276.528
Добици од продаје хартија од вредности	25.969	25.788
Позитивне курсне разлике из активности инвестирања	28.671	143.617
Остали приходи по основу инвестиционе активности	11.536	10.337
	1.076.379	1.154.723

Приходи од камата бележе значајно повећање у 2017. години што је углавном последица додатног пласирања средстава у државне дужничке хартије од вредности у току 2016. и 2017. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године
15. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА ОСИГУРАЊА (наставак)

Остали приходи по основу инвестиционе активности у 2017. години највећим делом се односе на приходе матичног правног лица по основу дивиденде друштава: НИС а.д., Нови Сад, Галеника Фитофармација а.д., Београд и Енергопројект холдинг а.д., Београд.

16. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА ОСИГУРАЊА

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2017.	2016.
Расходи по основу обезвређења инвестиционих некретнина (напомена 30)	9.487	90.198
Расходи по основу усклађивања вредности фин.средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	134.728	70.164
Губици при продаји хартија од вредности	3.051	9.071
Негативне курсне разлике из активности инвестирања	183.533	94.188
Остали расходи по основу инвестиционе активности	2.554	3.117
	333.353	266.738

17. ТРОШКОВИ ПРИБАВЕ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2017.	2016.
Провизија и друге накнаде за услуге посредовања и заступања	928.413	828.512
Трошкови материјала, горива и енергије	244.784	250.855
Нето зараде	1.483.509	1.339.019
Порез и доприноси на зараде	959.838	862.061
Отпремнине и јубиларне награде	36.555	50.905
Остали трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	297.643	291.125
Трошкови транспорта и ПТТ трошкови	61.485	60.832
Одржавање	14.208	31.040
Закуп	574.084	453.661
Трошкови рекламе и пропаганде	1.810.015	1.466.172
Спонзорство и донаторство	189.761	167.541
Репрезентација	318.905	232.653
Трошкови премија осигурања	51.624	68.090
Платни промет	202.351	226.173
Остали трошкови прибаве	247.403	255.835
Промена разграничених трошкова прибаве (повећање/смањење)	(419.519)	(358.180)
	7.001.059	6.226.294

Трошкови прибаве су у 2017. години повећани за 774.765 хиљада динара односно 12,44% што је највећим делом последица раста продајних активности Компаније. Посматрано по групама трошкова, највећи раст остварен је код трошкова рекламе и пропаганде, трошкова производних услуга и бруто зарада, који су у највећем делу везани за продају осигурања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године
18. ТРОШКОВИ УПРАВЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови	384.943	363.442
Амортизација	292.940	373.853
Нето зараде	483.166	471.708
Порез и доприноси на зараде	294.393	293.030
Отпремнине и јубиларне награде	31.902	29.898
Остали трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	104.258	110.827
Трошкови транспорта и ПТТ трошкови	36.713	36.146
Одржавање	23.836	14.452
Закуп	4.670	507
Трошкови рекламе	1.116	254
Репрезентација	4.137	5.966
Трошкови премија осигурања	15.338	2.937
Платни промет	23.889	24.072
Трошкови резервисања за судске спорове	171	23.720
Трошкови резервисања за отпремнине и других бенефиција запосленима	91.460	101.381
Остали трошкови	75.673	75.690
	1.868.605	1.927.883

19. ОСТАЛИ ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Трошкови материјала, енергије и производних услуга	299	288
Трошкови пореза	30.989	7.846
Трошкови доприноса	13.618	13.835
Трошкови непроизводних услуга и нематеријални трошкови	24.900	26.631
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	13.402	12.627
Остали трошкови	145	12
	83.353	61.239

20. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ – ОСИМ ФИНАНСИЈСКИХ ПРИХОДА ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Приходи од камата	113.677	102.106
Позитивне курсне разлике	71.419	42.110
Приходи од дивиденди	19	267
Ефекти валутне клаузуле	24.469	18.470
Остали финансијски приходи	48.097	76.086
	257.681	239.039

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

21. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ – ОСИМ ФИНАНСИЈСКИХ РАСХОДА ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Расходи камата	22.135	37.235
Негативне курсне разлике	64.921	31.878
Ефекти валутне клаузуле	45.520	3.201
Остали финансијски расходи	184	106
	132.760	72.420

22. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Приходи од усклађивања вредности финансијских пласмана	174.803	196.290
Приходи од усклађивања вредности непокретности (напомена 29)	111.033	9.039
Приходи од усклађивања вредности потраживања	1.011.921	368.251
	1.297.757	573.580

23. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Исправке вредности потраживања	1.285.102	1.106.017
Исправке вредности учешћа у капиталу	4.329	62.966
Расходи по основу обезвређења финансијских пласмана	139.106	97.092
Расходи по основу обезвређења нематеријалних улагања	-	2.862
Расходи од усклађивања вредности непокретности (напомена 29)	3.334	55.827
Расходи од усклађивања вредности инвестиција у току	-	1.787
	1.431.871	1.326.551

24. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Добици од продаје	15.856	8.335
Вишкови	193	33
Наплаћена отписана потраживања	56.694	64.704
Приходи од смањења обавеза	6.300	15.752
Приходи од укидања дугорочних резервисања	182.573	45.179
Остали непоменути приходи	31.703	28.985
	293.319	162.988

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године
25. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Губици по основу расхоровања и продаје нематеријалних улагања, некретнина и опреме од продаје	5.455	6.355
Мањкови	268	920
Расходи по основу директних отписа потраживања	16.349	3.262
Расходи по основу расхоровања залиха	785	217
Остали непоменути расходи	66.685	78.609
	89.542	89.363

26. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Текући порез – порески расхоро периода	(122.459)	(246.406)
Одложени порески (губитак) / добитак периода	(8.496)	31.431
	(130.955)	(214.975)

**Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања пре опорезивања и
прописане пореске стопе:**

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Добитак (губитак) пре опорезивања	1.667.873	1.225.827
Порез на добитак обрачунат по стопи од 15%	(250.181)	(183.874)
Нето порески ефекти прихода / (расхода) који се не признају у пореском билансу	85.942	(37.511)
Искоришћени губитак претходних година	-	7.404
Искоришћени порески кредит претходних година	30.738	-
Остало	2.546	(994)
	(130.955)	(214.975)

Одложена пореска средства и обавезе

На дан 31. децембра 2017. године одложене нето пореске обавезе исказане су износу од 349.319 хиљада динара. Структура и основ признавања нето одложених пореских обавеза дата је у наредној табели:

	У хиљадама динара 31. децембар 2017.		У хиљадама динара 31. децембар 2016.	
Одложена пореска средства:				
- по основу резервисања за отпремнине запослених	30.177		26.615	
- остало	3.041		1.155	
	33.218		27.770	
Одложене пореске обавезе:				
- по основу привремене разлика између основице по којој се некретнине, опрема и инвестиционе некретнине признају у пореском билансу и износа по којима су та средства исказана у финансијским извештајима	(352.784)		(336.340)	
- по основу нереализованих добитака по основу вредновања ХоВ расположивих за продају	(29.753)		(23.905)	
	(382.537)		(360.245)	
Нето одложене пореске обавезе	(349.319)		(332.475)	

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

27. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

Група је у ранијим годинама обрачунавала и исказивала зараду по акцији само акцијског капитала. Међутим, имајући у виду да је и друштвени капитал подељен у обрачунске акције једнаке номиналне вредности, затим да имају иста гласачка права на скупштини акционара, као и да Група расподељује дивиденду и по основу акција друштвеног капитала (која се не исплаћује), приликом обрачуна зараде по акцији за 2017. годину, узет је у обзир укупан просечан пондерисан број акција (акцијског и друштвеног капитала). У наставку је дат преглед:

	За годину која се завршава 31. децембра	
	2017.	2016.
Нето добитак (у хиљадама динара)	1.536.918	1.010.852
Просечан пондерисани број акција:		
– Акцијски капитал	4.226.121	4.226.121
– Друштвени капитал	4.552.270	4.552.270
Укупан просечан пондерисан број акција	8.778.391	8.778.391
Основна зарада по акцији (у динарима)	175	115

Зарада по акцији за 2016. годину била је исказана у финансијским извештајима за годину која се завршила 31. децембра 2016. годину у износу од 239 динара.

28. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

Табела кретања на рачунима нематеријалних улагања током 2016. и 2017. године, дата је у наставку:

	У хиљадама динара				
	Лиценце	Остала нематеријална улагања	Софтвер у употреби	Нематеријална улагања у припреми	Аванси за нематеријална улагања
					Укупно
НАБАВНА ВРЕДНОСТ					
Стање 1. јануар 2016.	543.803	233.708	851.250	183.607	2.087
Повећања током године	89	5.960	33.688	12.556	-
Смањења током године	-	-	-	-	(2.087)
Отуђења и расхоровање	-	(96.443)	-	(2.862)	-
Активирања	-	-	14.475	(14.475)	-
Прекњижавање	-	(96.599)	96.599	-	-
Остало	-	3.198	(8.514)	-	-
Стање 31. децембар 2016.	543.892	49.825	987.497	178.826	-
Повећања током године	5.737	4.266	721	64.492	-
Отуђења и расхоровање	(855)	-	-	-	-
Активирања	49.017	-	10.627	(59.644)	-
Прекњижавање	3.580	(3.580)	-	-	-
Остало	-	(845)	(3.912)	-	-
Стање 31. децембар 2017.	601.371	49.666	994.934	183.674	-
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ					
Стање 1. јануар 2016.	404.847	170.031	760.798	178.826	-
Амортизација	63.876	(40.724)	128.052	-	-
Отуђења и расхоровање	-	(96.443)	-	(2.862)	-
Обезвређење	-	-	-	2.862	-
Остало	-	2.409	-	-	-
Стање 31. децембар 2016.	468.723	35.273	888.850	178.826	-
Амортизација	32.044	5.357	51.582	-	-
Отуђења и расхоровање	(855)	-	-	-	-
Прекњижавање	2.778	(2.778)	-	-	-
Остало	-	(825)	(2.346)	-	-
Стање 31. децембар 2017.	502.690	37.027	938.085	178.826	-
НЕОТПИСАНА ВРЕДНОСТ					
31. децембар 2017. године	98.681	12.639	56.848	4.848	-
31. децембар 2016. године	75.169	14.552	98.648	-	-

У 2017. години је остварена значајно већа набавка нових нематеријалних улагања у износу од 64.492 хиљаде динара у односу на 2016. годину (12.556 хиљада динара). Највећи део набавке у 2017. години у износу од 48.818 хиљада динара се односи на набавку Microsoft лиценци.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

29. НЕКРЕТНИНЕ И ОПРЕМА КОЈЕ СЛУЖЕ ОБАВЉАЊУ ДЕЛАТНОСТИ

Табела кретања на рачунима некретнина и опреме током 2016. и 2017. године, дата је у наставку:

У хиљадама динара

	Земљиште	Грађевински објекти	Опрема	Остала опрема	НПО у припреми и улагања на туђим НПО	Аванси за некретнине, постројења и опрему	УКУПНО
НАБАВНА ВРЕДНОСТ							
Стање 1. јануар 2016.	519.086	8.356.116	2.330.776	96.363	20.932	99	11.323.373
Повећања током године	861	75	60.326	144	151.961	11.126	224.494
Активирање	-	27.125	114.493	12	(138.551)	-	3.079
Отуђења и расходовање	-	-	(110.532)	(1.127)	-	-	(111.659)
Повећања по процени	18.089	308.297	-	83.433	-	-	409.819
Смањења по процени	(47.660)	(723.932)	-	(5.028)	-	-	(776.620)
Пренос са инвестиционих некретнина	15.607	66.195	-	-	-	-	81.802
Остало	30	(6.083)	992	4.323	(378)	(6.251)	(7.367)
Стање 31. децембар 2016.	506.013	8.027.794	2.396.055	178.120	33.964	4.974	11.146.920
Повећања током године	-	13.925	88.132	-	120.966	4.027	227.049
Активирање	-	55.071	76.923	36	(132.030)	-	-
Отуђења и расходовање	-	(411)	(157.266)	-	-	(488)	(158.165)
Смањења током године	-	-	-	-	(4.664)	(2.272)	(6.936)
Повећања по процени	22.878	89.184	-	-	-	-	112.062
Смањења по процени	-	(3.334)	-	-	-	-	(3.334)
Пренос са инвестиционих некретнина	(8.967)	12.798	-	-	-	-	3.831
Остало	(1.216)	(15.275)	(11.788)	-	(10.539)	-	(38.818)
Стање 31. децембар 2017.	518.708	8.179.751	2.392.056	178.156	7.697	6.241	11.282.609
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ							
Стање 1. јануар 2016.	-	75.852	1.959.593	215	714	99	2.036.473
Амортизација	-	108.647	113.952	-	48	-	222.647
Отуђења и расходовање	-	-	(63.709)	(215)	-	-	(63.924)
Смањења по процени	-	(106.304)	-	(4.323)	-	-	(110.627)
Остало	-	1.152	(23.147)	4.323	1.041	4.872	(11.759)
Стање 31. децембар 2016.	-	79.907	1.986.689	-	1.802	4.971	2.072.810
Амортизација	-	80.807	123.150	-	-	-	203.958
Отуђења и расходовање	-	(3)	(123.718)	-	-	-	(123.721)
Смањење по процени	-	-	-	-	1.971	-	1.971
Остало	-	30.290	(9.288)	-	(3.390)	-	17.612
Стање 31. децембар 2017.	-	191.001	1.976.834	-	383	4.971	2.172.629
НЕОТПИСАНА ВРЕДНОСТ							
31. децембар 2017. године	518.708	7.988.749	415.222	178.156	7.314	1.270	9.109.980
31. децембар 2016. године	506.013	7.947.886	409.366	178.120	32.162	3	9.074.110

Фер вредност некретнина у власништу Групе

Последња независна процена тржишне вредности непокретности лоцираних у Републици Србији извршена је са стањем на дан 31. децембра 2016. године, при чему руководство сматра да њихова књиговодствена вредност на дан 31. децембра 2017. године кореспондира њиховој фер вредности.

Фер вредност непокретности извршена је применом тржишног и приносног приступа.

1. Приносни приступ – Метод капитализације, као основни метод у процени и метод дисконтованих новчаних токова за хотелске капацитете.
2. Тржишни приступ – Метод упоредивих цена, као основни метод у процени земљишта и допунски метод у процени објеката. Изузетак представљају некретнине које су ван употребе или за којима не постоји потражња за закупом, где је тржишни приступ примењен као основна техника у процени.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

29. НЕКРЕТНИНЕ И ОПРЕМА КОЈЕ СЛУЖЕ ОБАВЉАЊУ ДЕЛАТНОСТИ (наставак)

За некретнине лоциране у Републици Српској, независна процена вредности спроведена је током фебруара 2018. године, на дан 31. децембра 2016. године. На бази спроведених анализа, ефекти промена фер вредности непокретности у Републици Српској у односу на вредности признате у консолидованим финансијским извештајима за годину завршену 31. децембра 2016 године, признати су у приложеним консолидованим финансијским извештајима у следећим износима: .

Земљиште које служи за обављање делатности - (повећање 22.878 хиљада динара):

- 22.878 хиљада динара - књижено у корист прихода (напомена 22);

Грађевински објекти (повећање 85.850 хиљада динара):

- 1.029 хиљада динара - књижено у корист ревалоризационих резерви;
- 88.155 хиљада динара - књижено у корист прихода (напомена 22);
- 3.334 хиљаде динара - књижено на терет расхода (напомена 23).

Хијерархија фер вредности земљишта и грађевинских објеката у зависности од инпута коришћених за одмеравање фер вредности, при чему није било промене у нивоима фер вредности у односу на 31. децембар 2016. године, дата је у наставку:

	У хиљадама динара		
	Фер вредност		
	31. децембар		
	2017.		
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Грађевински објекти	-	720.046	7.268.703
Земљиште	-	102.817	415.891

30. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

Табела кретања на рачуну инвестиционих некретнина током 2016. и 2017. године, дата је у наставку:

	У хиљадама динара	
	2017.	2016.
Почетно стање - 1. јануар	917.067	975.328
Повећања	39.551	38.009
Отуђења и расходовање	(7.209)	(3.954)
Пренос са залихе или са некретнине коју користи власник	10.539	9.032
Пренос на некретнине које користи власник	(3.831)	(81.802)
Позитивни ефекти процене (напомена 15)	36.265	57.677
Негативни ефекти процене (напомена 16)	(9.487)	(90.198)
Остало	(7.704)	12.975
Крајње стање - 31. децембар	975.191	917.067

Фер вредност инвестиционих некретнина

На дан 31. децембра 2017. године, Група је спровела анализу фер вредности некретнина на бази информација из различитих извора, укључујући промене у условима закупљених некретнина, текуће цене на активном тржишту за некретнине другачије природе, стања или локације (прилагођене тако да одражавају те разлике), као и недавне цене сличних некретнина на мање активним тржиштима (кориговане тако да одражавају промене у економским условима од датума трансакција које су настале по тим ценама). Спроведена анализа указује да није било значајних промена фер вредности непокретности лоцираних у Републици Србији током 2017. године, на основу чега руководство сматра да је последња извршена процена фер вредности адекватна и да реално одражава фер вредност инвестиционих некретнина лоцираних у Републици Србији на дан 31. децембра 2017. године. Надаље, за некретнине лоциране у Републици Српској, независна процена вредности спроведена је током фебруара 2018. године, на дан 31. децембра 2016. године. На бази спроведених анализа, ефекти промена фер вредности непокретности у Републици Српској у односу на вредности признате у консолидованим финансијским извештајима за годину завршену 31. децембра 2016 године, признати су у приложеним консолидованим финансијским извештајима у следећим износима:

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

30. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ (наставак)

Инвестиционе некретнине (нето повећање 20.413 хиљаде динара):

- 29.900 хиљада динара - књижено у корист прихода,
- 9.487 хиљада динара - књижено на терет расхода.

Инвестиционо земљиште (нето повећање 6.365 хиљада динара):

- 6.365 хиљаде динара - књижено у корист прихода.

Хијерархија фер вредности инвестиционих некретнина у зависности од инпута коришћених за одмеравање фер вредности, при чему није било промене у нивоима фер вредности у односу на 31. децембар 2016. године, дата је у наставку:

	У хиљадама динара Фер вредност 31. децембар 2017.		
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Инвестиционе некретнине	-	180.132	795.059
			975.191

31. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2017.			У хиљадама динара 31. децембар 2016.		
	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
Учешћа у капиталу осталих правних лица	1.428.880	(1.111.985)	316.895	1.339.600	(1.110.050)	229.550
Инвестиције које се држе до доспећа - дужничке ХоВ	160.046	(1.778)	158.268	237.295	(3.478)	233.817
Депозити код банака	308.928	-	308.928	545.320	-	545.320
Остали дугорочни пласмани:						
Дати депозити и кауције	65.799	(65.799)	-	68.936	(68.936)	-
Остали дугорочни пласмани	55.383	(15.782)	39.601	57.821	(16.485)	41.336
	121.182	(81.581)	39.601	126.757	(85.421)	41.336
	2.019.036	(1.195.344)	823.692	2.248.972	(1.198.949)	1.050.023

31.1. Учешћа у капиталу осталих правних лица:

У наредној табели је приказано учешће у капиталу осталих правних лица, по емитентима:

	31. децембар 2017.			У хиљадама динара 31. децембар 2016.		
	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
Yuhor - Export а.д., Јагодина	101	(52)	49	101	(52)	49
Удружење осигураваача Србије	127	-	127	127	-	127
Гумопластика д.о.о., Бујановац	954	(173)	781	954	(173)	781
Београдска берза а.д., Београд	1.224	-	1.224	1.224	-	1.224
ХК Слободна зона а.д., Београд	8.381	-	8.381	8.381	-	8.381
РТЦ "Шабач" а.д., Шабач	53.857	(10.624)	43.233	53.856	(10.623)	43.233
ХИП Азотара Панчево д.о.о.	222.105	(222.105)	-	222.105	(222.105)	-
МТС банка а.д., Београд	580.627	(317.527)	263.100	488.953	(313.198)	175.755
Остали	561.504	(561.504)	-	563.899	(563.899)	-
	1.428.880	(1.111.985)	316.895	1.339.600	(1.110.050)	229.550

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

32. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (наставак)

32.1. Инвестиције које се држе до доспећа

Инвестиције које се држе до доспећа су на дан 31. децембра 2017. године мање за 75.549 хиљада динара односно за 32,31% у односу на дан 31. децембар 2016. године, што је највећим делом последица њихове рекласификације на остале краткорочне финансијске пласмане, с обзиром да им је преостали рок доспећа краћи од годину дана. Инвестиције које се држе до доспећа у укупном износу 158.268 хиљада динара обухватају дужничке хартије од вредности са фиксним приносом чији је издавалац Република Србија у износу 154.620 хиљада динара (228.957 хиљада динара на дан 31. децембра 2016. године) и дужничке хартије од вредности чији издавалац је општина Лопаре у Републици Српској у износу од 3.648 хиљада динара.

Преглед дужничких хартија од вредности чији је издавалац Република Србија дат је у наставку:

Датум доспећа	Купонска стопа	31. децембар 2017.				у хиљадама динара 31. децембар 2016.		
		Номинална вредност (у хиљадама)	Валута	Књиговодствена вредност	Номинална вредност (у хиљадама)	Валута	Књиговодствена вредност	
18.04.2018	4,50%	-	-	-	800	EUR	101.385	
16.02.2026	5,85%	500	EUR	60.609	500	EUR	63.174	
17.02.2018	реф НБС + 0,45%	-	-	-	25.000	РСД	25.000	
11.09.2021	10,00%	26.320	РСД	24.797	26.320	РСД	24.489	
05.02.2022	10,00%	16.300	РСД	15.119	16.300	РСД	14.909	
21.07.2023	5,75%	50.000	РСД	50.227	-	-	-	
23.10.2024	10,00%	3.000	РСД	3.868	-	-	-	
		500	EUR		1.300	EUR		
		95.620	РСД	154.620	67.620	РСД	228.957	

32.2. Депозити код банака

Депозити код банака у износу од 308.928 хиљада динара обухватају депозите зависног правног лица „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука. Депозити су орочени до 2019. односно 2020. године уз каматну стопу у распону од 1% до 2% годишње. Преглед депозита по банкама дат је у следећој табели:

Банка	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Комецијална банка а.д., Бања Лука	110.245	72.600
Uni Credit bank а.д., Бања Лука	45.431	64.393
Sberbank а.д., Бања Лука	30.287	239.896
MF banka а.д., Бања Лука	26.047	105.302
Raiffeisen bank д.д., Сарајево	60.574	31.565
Нова банка а.д., Бања Лука	36.344	31.564
	308.928	545.320

33. ЗАЛИХЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Роба и резервни делови	11.905	12.136
Материјал и ситан инвентар	11.259	10.704
Дати аванси	2.016	1.319
Обрасци строге евиденције	45.052	38.276
	70.232	62.435

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

34. ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2017.			у хиљадама динара 31. децембар 2016.		
	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
Потраживања по основу:						
- премије животних осигурања	313.509	(223.185)	90.324	525.744	(504.788)	20.956
- премије неживотних осигурања	6.469.312	(4.381.155)	2.088.157	6.556.186	(4.677.065)	1.879.121
- премије саосигурања	135.205	(12.672)	122.533	100.654	(4.596)	96.058
- премије реосигурања	252.725	(13.829)	238.896	215.208	(7.845)	207.363
- учешћа у накнади штета	318.967	(129.392)	189.575	261.567	(176.716)	84.851
- права на регрес	1.311.648	(1.188.841)	122.807	1.217.566	(1.081.979)	135.587
- услужно исплаћених штета	28.576	(20.120)	8.456	32.279	(13.745)	18.534
- датих аванса за штете из осигурања и осталих аванса	351.298	(207.658)	143.640	348.495	(171.550)	176.945
- провизије из послова реосигурања	14.375	(135)	14.240	19.547	(1.592)	17.955
- камате на доспеле премије и остале камате	634.435	(622.098)	12.337	669.826	(665.097)	4.729
Потраживања од запослених	109.577	(16.429)	93.148	24.155	(15.443)	8.712
Остала потраживања	3.748.125	(3.624.476)	123.649	3.691.006	(3.559.258)	131.748
	13.687.752	(10.439.990)	3.247.762	13.662.233	(10.879.674)	2.782.559

Потраживања по основу премије неживотних осигурања на дан 31. децембра 2017. године исказана након исправке вредности у износу од 2.088.157 хиљада динара представљају 64,30% укупних потраживања на тај дан.

35. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2017.			у хиљадама динара 31. децембар 2016.		
	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
Финансијска средства расположива за продају:						
Дужничке ХоВ	13.192.505	(86.481)	13.106.024	7.430.318	(85.609)	7.344.709
Власничке ХоВ	1.009.734	(568.662)	441.072	969.764	(562.672)	407.092
	14.202.239	(655.143)	13.547.096	8.400.082	(648.281)	7.751.801
Финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха:						
Дужничке ХоВ	5.092.395	(31.246)	5.061.149	7.221.663	-	7.221.663
Власничке ХоВ	737.230	(383.614)	353.616	636.101	(316.596)	319.505
Остале ХоВ и финансијска средства	344.527	(5.323)	339.204	229.938	(5.519)	224.419
	6.174.152	(420.183)	5.753.969	8.087.702	(322.115)	7.765.587
Краткорочни депозити код банака	3.125.237	(161.340)	2.963.897	3.421.266	(168.149)	3.253.117
Остали краткорочни финансијски пласмани						
Државне ХоВ -део који доспева до 1 год.	122.609	-	122.609	505.274	-	505.274
Депозити код МТС банке	31.043	-	31.043	142.609	-	142.609
Корпоративне обвезнице	1.311.778	(1.182.524)	129.254	1.593.219	(1.316.275)	276.944
Остало	156.703	(15.191)	141.512	97.511	(14.970)	82.541
	1.622.133	(1.197.715)	424.418	2.338.613	(1.331.245)	1.007.368
	25.123.761	(2.434.381)	22.689.380	22.247.663	(2.469.790)	19.777.873

Финансијски пласмани на дан 31. децембра 2017. године бележе повећање за 2.911.507 хиљада динара, односно 14,72% у односу на 31. децембар 2016. године, што је највећим делом последица улагања у државне хартије од вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

34. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (наставак)

35.1. Финансијска средства расположива за продају

1) **Дужничке ХоВ расположиве за продају** у износу 13.106.024 хиљаде динара односе се на:

31. децембар 2017.				у хиљадама динара 31. децембар 2016.			
Датум доспећа	Купонска стопа	Номинална вредност	Валута	Књиговодствена вредност	Номинална вредност	Валута	Књиговодствена вредност
Дужничке ХоВ чији је издавалац Република Србија							
20.06.2019	2,00%	175	EUR	22.568	175	EUR	21.904
14.07.2019	1,00%	1.400	EUR	166.135	-	-	-
23.06.2020	2,00%	447	EUR	54.004	-	-	-
12.09.2021	2,50%	660	EUR	80.678	660	EUR	82.096
02.06.2022	2,50%	843	EUR	100.307	-	-	-
24.07.2022	2,25%	436	EUR	51.462	-	-	-
27.05.2026	3,50%	6.026	EUR	714.976	6.026	EUR	717.927
17.03.2027	3,50%	1.550	EUR	188.658	-	-	-
21.10.2031	3,75%	2.313	EUR	263.333	2.313	EUR	279.729
08.10.2032	3,75%	3.327	EUR	377.400	-	-	-
02.03.2018	10,00%	500.000	РСД	546.274	-	-	-
12.01.2019	3,50%	350.150	РСД	360.764	-	-	-
22.02.2019	6,00%	4.753.190	РСД	5.114.154	4.753.190	РСД	5.109.835
05.04.2020	4,50%	2.588.580	РСД	2.699.579	-	-	-
21.07.2023	5,75%	1.876.750	РСД	2.005.792	871.660	РСД	893.603
				12.746.084	7.105.094		
Дужничке ХоВ чији је издавалац Република Српска							
		5.162.228	BAM	312.697	3.795.576	BAM	239.615
Корпоративне обвезнице – издавалац „Градитељ-Београд“ а.д							
			РСД	47.243	-	-	-
				13.106.024	7.344.709		

2) **Власничке ХоВ расположиве за продају** у износу 441.072 хиљаде динара односе се на акције и учешћа у капиталу што је приказано у следећој табели:

	31. децембар 2017.			У хиљадама динара 31. децембар 2016.		
	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
Комерцијална банка а.д., Београд	710.183	(351.843)	358.340	679.629	(351.843)	327.786
МТС банка а.д., Београд	254.524	(216.819)	37.705	254.524	(210.829)	43.695
Аеродром "Никола Тесла" а.д., Београд	42.233	-	42.233	32.635	-	32.635
„Повћен осигурање“ а.д., Подгорица	493	-	493	627	-	627
„Босна Ре“ а.д.о., Сарајево	1.962	-	1.962	1.985	-	1.985
„Swiss осигурање“ а.д., Подгорица	339	-	339	364	-	364
	1.009.734	(568.662)	441.072	969.764	(562.672)	407.092

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

34. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (наставак)

34.1. Финансијска средства расположива за продају (наставак)

Вредност акција „Комерцијалне банке“ а.д. у износу 358.340 хиљада динара је повећана у односу на крај претходне године за 9,32%. Промена вредности је последица повећања цене акција „Комерцијалне банке“ на берзи са 1.738 динара колико је износила на дан 31. децембра 2016. године, на 1.900 динара колико износи на дан 31. децембра 2017. године.

35.2. Финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха

- 1) Дужничке ХоВ које се исказују по фер вредности кроз биланс успеха - у износу 5.061.149 хиљада динара се односе на дужничке ХоВ чији је издавалац Република Србија:

Датум доспећа	Купонска стопа	31. децембар 2017.			у хиљадама динара 31. децембар 2016.		
		Номинална вредност	Валута	Књиговодствена вредност	Номинална вредност	Валута	Књиговодствена вредност
24.04.2018	3,50%	1.000	EUR	121.928	1.000	EUR	126.302
29.10.2010	3,00%	1.900	EUR	233.009	1.900	EUR	239.261
16.01.2017	*	1.000	EUR	243.945	1.000	EUR	124.641
20.06.2019	2,00%	4.000	EUR	364.592	4.000	EUR	502.996
26.03.2020	1,00%	2.000	EUR	241.211	-	-	-
04.09.2017	6,00%	-	-	-	507.350	РСД	522.719
26.06.2017	Реф НБС + 1,15%	-	-	-	700.000	РСД	718.343
14.08.2017	Реф НБС + 0,94%	-	-	-	570.810	РСД	581.378
23.10.2017	Реф НБС + 0,57%	-	-	-	650.000	РСД	655.512
13.02.2017	Реф НБС + 1,45%	-	-	-	125.000	РСД	131.085
17.02.2018	Реф НБС + 0,45%	300.000	РСД	311.039	600.000	РСД	623.639
02.03.2018	10,00%	593.550	РСД	648.482	593.550	РСД	679.130
27.06.2018	Реф НБС + 0,25%	615.955	РСД	628.056	1.231.910	РСД	1.258.466
26.06.2019	Реф НБС + 0,25%	1.200.000	РСД	1.223.711	-	-	-
22.10.2020	8,00%	941.400	РСД	1.045.176	941.400	РСД	1.058.191
		9.900	EUR		7.900	EUR	
		3.650.905	РСД	5.061.149	5.920.020	РСД	7.221.663

- 2) Власничке ХоВ које се исказују по фер вредности кроз биланс успеха - обухватају акције којима се тргује чија нето књиговодствена вредност на дан 31. децембар 2017. године износи 353.616 хиљада динара:

	31. децембар 2017.			у хиљадама динара 31. децембар 2016.		
	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
Банка Поштанска штедионица а.д., Београд	60	(60)	-	60	(47)	13
Енергопројект холдинг а.д., Београд	10.919	(3.289)	7.630	10.919	-	10.919
ФАП Прибој	37.904	(37.904)	-	218	(29)	189
Галеника фитофармација а.д., Београд	328.099	(124.388)	203.711	319.423	(124.388)	195.035
НИС а.д., Нови Сад	144.833	(2.558)	142.275	80.342	(746)	79.596
Минел Холдинг корпорација а.д., Београд	-	-	-	5.600	(933)	4.667
Политика а.д., Београд	31.835	(31.835)	-	31.835	(31.795)	40
Пупин Телеком а.д., Београд	37.341	(37.341)	-	37.341	(36.308)	1.033
Тигар а.д., Пирот	80.592	(80.592)	-	80.592	(52.579)	28.013
Остали	65.647	(65.647)	-	69.771	(69.771)	-
	737.230	(383.614)	353.616	636.101	(316.596)	319.505

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

34. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (наставак)

34.2. Финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха (наставак)

Раст вредности акција којима се тргује је највећим делом, последица куповине акција емитента НИС а.д., Нови Сад. Група је у потпуности обезвредила учешћа у капиталу емитената Тигар Пирот, ФАП Прибој, Пупин телеком и Политика услед лошег финансијског положаја тих емитената, као и акције Банке Поштанске штедионице с обзиром да Група поседује мање од једне целе акције те не постоји могућност њене продаје. Додатно, у четвртом кварталу 2017. године продате су акције Минел Холдинг корпорација а.д., Београд.

Привредни суд у Ужицу је донео Одлуку, Посл. Бр. 2 Ст. 11/2017, о отварању стечајног поступка над дужником ФАП Прибој и потврђивању УППР-а, а који је постао правоснажан 25. октобра 2017. године. У складу са потврђеним УППР-ом предвиђено је да издавалац све постојеће акције повуче и поништи и да изврши конверзију потраживања поверилаца у капитал друштва. По наведеном основу поништено је 589 акција које је Компанија имала у портфолију (188 хиљада динара књиговодствена вредност на дан 31. децембра 2016.), а по основу конверзије потраживања за премију у износу од 37,9 милиона динара у капитал ФАП-а Компанија је добила 37.904 акције номиналне вредности 1.000 динара по акцији, а које су у пословним књигама Компаније на дан 31. децембра 2017. године у потпуности исправљене.

- 3) **Остале ХоВ које се исказују по фер вредности кроз биланс успеха** – обухватају средства пласирана код инвестиционих фондова у Републици Србији у износу 337.591 хиљаду динара као и средства пласирана у Републици Српској у износу 1.613 хиљада динара. Средства пласирана код инвестиционих фондова у Републици Србији су приказана у следећој табели:

Инвестициони фонд	у хиљадама динара			
	Број инвестиционих јединица	Вредност инвестиционих јединица	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Raiffeisen invest RSD	2.748	1.924	5.288	223.072
Raiffeisen invest EUR	129.692	1.148	148.889	-
Kombank invest RSD	137.027	1.317	180.442	3
Kombank invest EUR	2.918	1.019	2.972	-
Остало – Р.Српска	-	-	1.613	1.345
			339.204	224.419

35.3. Краткорочни депозити код банака:

Позиција Краткорочни депозити код банака на дан 31. децембра 2017. године бележи смањење вредности у износу од 289.220 хиљада динара тј. 8,89% у односу на крај 2016. године, а што је последица разорочења депозита у циљу коришћења тих средстава за куповине државних хартија од вредности. Каматне стопе по којима су орочени депозити на дан 31. децембра 2017. године крећу се у распону од 3,05% до 3,30% за динарске депозите, зависно од износа депозита и рока доспећа.

35.4. Остали краткорочни финансијски пласмани:

- 1) **Државне ХоВ -део који доспева до 1 год.** - у износу од 122.609 хиљада динара, односе се на дужничке хартије од вредности чији је издавалац Република Србија. Преглед је дат у наставку:

Датум доспећа	Купонска стопа	31. децембар 2017.			у хиљадама динара 31. децембар 2016.		
		Номинална вредност	Валута	Књиговодствена вредност	Номинална вредност	Валута	Књиговодствена вредност
21.02.2017	4,50%	-	-	-	3.046	EUR	389.120
18.04.2018	4,50%	800	EUR	97.609	-	-	-
01.04.2017	10,00%	-	-	-	40.490	РСД	40.470
12.11.2017	8,00%	-	-	-	30.700	РСД	30.684
14.08.2017	Реф НБС+0,94%	-	-	-	20.000	РСД	20.000
17.02.2018	Реф НБС+0,45%	25.000	РСД	25.000	25.000	РСД	25.000
		800	EUR		3.046	EUR	
		25.000	РСД	122.609	116.190	РСД	505.274

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

34. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (наставка)

34.4. Остали краткорочни финансијски пласмани (наставка)

2) **Депозити код МТС банке** - Група, као део редовних активности, на дан 31. децембра 2017. године има депонована девизна средства код МТС Банке (у оквиру позиције Остали краткорочни финансијски пласмани) у износу од EUR 262 хиљаде (31.043 хиљаде динара), за потребе издавања од стране банке чинидбених и плативих гаранција за учествовање Компаније на тендерима за осигурање, приликом закључења уговора о осигурању тј. као средство финансијског обезбеђења за потребе осигурања по којима је Компанија налогодавац, а корисник гаранције је треће лице (потенцијални или постојећи осигураник).

3) **Корпоративне обвезнице** по емитентима на дан 31. децембра 2017. и 2016. године приказане су у следећој табели:

	31. децембар 2017.			у хиљадама динара 31. децембар 2016.		
	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
Галеника а.д., Београд	-	-	-	121.509	(121.276)	233
Ваљаоница бакра Севојно	88.674	-	88.674	134.255	-	134.255
Градитељ-Београд а.д., Београд	-	-	-	37.016	-	37.016
Инстел-инжењеринг д.о.о., Нови Сад	26.080	-	26.080	26.087	-	26.087
Н.К.М. Металис д.о.о., Крушевац	-	-	-	24.360	-	24.360
Новосет д.о.о., Београд	6.500	-	6.500	9.918	-	9.918
„АВ Solution“ д.о.о., Београд	8.000	-	8.000	5.000	-	5.000
„Термопорд“ д.о.о., Остали	-	-	-	40.075	-	40.075
	1.182.524	(1.182.524)	-	1.194.999	(1.194.999)	-
	1.311.778	(1.182.524)	129.254	1.593.219	(1.316.275)	276.944

Вредност корпоративних обвезница на дан 31. децембра 2017. године износи 129.254 хиљаде динара. Група је у 2017. години наплатила динарску обвезницу са валутном клаузулом емитента Ваљаоница бакра Севојно VI емисије у укупном износу од 139.754 хиљаде динара. Део средстава од наплаћене корпоративне обвезнице је, у складу са Протоколом о реструктурирању дуга путем издавања обвезница од 29. јуна 2012. године и Одлуком Надзорног одбора Компаније, реинвестиран у нову динарску обвезницу са валутном клаузулом Ваљаонице бакра Севојно VII емисије. Наведене обвезнице су купљене 06. јула 2017. године у износу од EUR 720.000 (88,23 милиона динара) у динарској противвредности и доспевају на наплату у периоду од 01. фебруара до 27. децембра 2018. године уз месечно плаћање камате и главнице. Средства обезбеђења су менице Ваљаонице и јемца Житомлин.

Дана 27. септембра 2017. године Компанија Дунав осигурање а.д.о., Београд као уступилац и Галинг д.о.о., Београд (даље: Галинг) као Пријемник су закључили Уговор о уступању потраживања уз накнаду, којим је предвиђено да Компанија, уз одређене уговором дефинисане услове, уступа Галингу своја потраживања од дужника Галеника са стањем на дан 31. маја 2017. године по основу XV емисије обвезница и по основу два јемства, уз укупну накнаду од EUR 400.000 у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Дана 13. децембра 2017. године Галинг је у потпуности извршио уплату уговорене накнаде на рачун Компаније, чиме је Компанија престала да буде поверилац Галенике по основу потраживања за XV емисију обвезница Галенике у износу од 123.508 хиљада динара. Компанија је из својих пословних књига искњижила потраживање од Галенике у наведеном износу. Сходно наведеном Уговору о уступању потраживања уз накнаду, Компанија задржава потраживања од Галенике по основу два јемства у укупном износу од 374,01 милиона динара, до окончања стечајних поступака над Велефарм ВФБ и Велефарм а.д., Холдинг, односно наплате споредних права – разлучних потраживања у поступцима стечаја над Велефарм ВФБ и Велефарм а.д., Холдинг.

Привредни суд у Крагујевцу је дана 13. новембра 2017. године донео решење о закључењу стечаја над Застава промет – Арена моторс а.д., у стечају, а које је правоснажно од 30. новембра 2017. године, по ком основу га је Агенција за привредне регистре брисала из регистра привредних субјеката, а Централни регистар хартија од вредности је извршио испис обвезница овог емитента. Компанија је у пословним књигама спровела отпис потраживања по основу обвезница I и III емисије у укупном износу од 32.702 хиљаде динара, а претходно је наплаћено из стечајне масе 1.918 хиљада динара по основу ових обвезница.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

34. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (наставак)

34.4. Остали краткорочни финансијски пласмани (наставак)

Група у портфолију има и обвезнице емитената (Пупин телеком а.д., Београд, Еурополис д.о.о., Месарци, Интеркомерц а.д., Београд, Котекс д.о.о., Сурчин, Концерн Фармаком д.о.о., Шабац, WEG Tehnology д.о.о., Београд, МВМ Моторс д.о.о., Београд) чија бруто књиговодствена вредност износи 1.182.524 хиљаде динара, док је њихова нето књиговодствена вредност нула. Поједини емитенти су у стечају (Концерн Фармаком д.о.о., Шабац, WEG Tehnology д.о.о., Београд) и Компанија је потраживања пријавила у стечајну масу и она су у целости призната, док је код неких емитената покренут поступак реорганизације путем Унапред припремљеног плана реорганизације (Интеркомерц а.д., Београд, Котекс д.о.о., Сурчин) или је УППР усвојен и правоснажан (Пупин телеком а.д., Београд).

36. СТРУКТУРА ИСПРАВКЕ ВРЕДНОСТИ ДУГОРОЧНИХ И КРАТКОРОЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ПЛАСМАНА И ПОТРАЖИВАЊА

У наредном прегледу дата је табела кретања на рачунима исправке вредности дугорочних и краткорочних финансијских пласмана и потраживања током 2016. и 2017. године:

Исправка вредности	У хиљадама динара		
	Учешћа у капиталу осталих правних лица (напомена 31)	Потраживања (напомена 33)	Финансијски пласмани (напомена 34)
Стање 1. јануар 2016. године	1.047.096	10.382.883	2.428.755
Додатна исправка	62.966	1.106.017	167.256
Наплаћена исправљена потраживања и укидање исправке по обрачуна	-	(368.251)	(196.290)
Продаја instrumenата	(12)	-	(12)
Искњижавање	-	(240.975)	70.081
Стање 31. децембар 2016. године	1.110.050	10.879.674	2.469.790
Додатна исправка	4.329	1.285.102	273.834
Наплаћена исправљена потраживања и укидање исправке по обрачуна	(2.394)	(1.011.921)	(235.673)
Продаја instrumenата	-	-	(933)
Искњижавање	-	(712.865)	(72.637)
Стање 31. децембар 2017. године	1.111.985	10.439.990	2.434.381

37. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Текући рачуни	966.328	929.617
Девизни рачуни	772.869	516.911
Благајна	516	744
Чекови	37.099	22.352
Депозити	4.739	61.119
Остала новчана средства	7.326	6.320
	1.788.877	1.537.063

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

38. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2017.	У хиљадама динара 31. децембар 2016.
Разграничени трошкови прибаве осигурања	2.888.907	2.470.597
Друга временска разграничења	108.789	103.801
	2.997.696	2.574.398

Група врши разграничење трошкова прибаве у сразмери учешћа преносне премије осигурања у укупној бруто премији осигурања, појединачно по свим законским врстама осигурања.

На дан 31. децембра 2017. године извршено је разграничење трошкова прибаве у укупном износу од 2.888.907 хиљада динара (31. децембра 2016. године: 2.470.597 хиљада динара).

Кретање на рачуну унапред плаћени трошкови прибаве осигурања:

	2017.	У хиљадама динара 2016.
Почетно стање разграничених трошкова прибаве на дан 01. јануар	2.470.597	2.112.479
Разграничени трошкови прибаве који се преносе у следећу годину	7.419.369	5.899.172
Укидање разграничених трошкова из претходне године (пренос на расходе текуће године)	(7.001.059)	(5.541.054)
Стање на дан 31. децембар	2.888.907	2.470.597

39. ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ КОЈЕ ПАДАЈУ НА ТЕРЕТ САОСИГУРАВАЧА, РЕОСИГУРАВАЧА, РЕТРОЦЕСИОНАРА

	31. децембар 2017.	У хиљадама динара 31. децембар 2016.
Резерве за преносне премије које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара	1.018.971	890.564
Резервисане штете које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара	1.441.048	1.192.582
Остале техничке резерве које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара	18.221	19.875
	2.478.240	2.103.021

40. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ

	31. децембар 2017.	У хиљадама динара 31. децембар 2016.
Основни и остали капитал	5.853.775	5.853.775
Резерве	204.882	204.813
Ревалоризационе резерве	3.082.264	3.159.883
Нереализовани добици	669.198	478.495
Нереализовани губици	(234.985)	(179.026)
Нераспоређена добит	2.265.052	1.636.046
- Нераспоређена добит ранијих година	758.310	625.194
- Нераспоређена добит текуће године	1.506.742	1.010.852
Учешћа без права контроле	245.035	177.198
	12.085.221	11.331.184

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

39. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (наставак)

Промене на капиталу у току 2016. и 2017. године дате су у наставку:

	У хиљадама динара									
	Основни и остали капитал	Резерве	Ревалор. резерве	Нереализовани добици	Нереализовани губици	Нераспоређ. добит	Губитак до висине капитала	Капитал који припада већинским акционарима	Мањински интерес	Укупно
Стање, 1. јануар 2016. године	5.853.775	201.510	3.342.332	446.612	(156.470)	1.278.770	(275.258)	10.691.271	193.089	10.884.360
Исплата дивиденди	-	-	-	-	-	(386.381)	-	(386.381)	-	(386.381)
Процена некретнина - повећање	-	-	377.958	-	-	-	-	377.958	7.341	385.299
Процена некретнина - смањење	-	-	(610.166)	-	-	-	-	(610.166)	-	(610.166)
Вишак основних средстава	-	-	22.822	-	-	-	-	22.822	-	22.822
Процена хартија од вредности расположивих за продају	-	-	-	12.000	(19.651)	-	-	(7.651)	-	(7.651)
Актuarsки добици / губици	-	-	-	1.134	-	-	-	1.134	-	1.134
Добици по основу прерачуна финансијских извештаја страног пословања	-	-	-	15.696	-	-	-	15.696	(3.733)	11.963
Одложени порески ефекати	-	-	26.803	(2.931)	-	-	-	23.872	-	23.872
Добитак / губитак текуће године	-	-	-	-	-	997.677	-	997.677	13.175	1.010.852
Преноси	-	2.057	(186)	5.930	(2.905)	(280.154)	275.258	-	-	-
Остало	-	1.246	320	54	(4.062)	(2.478)	-	(4.920)	-	(4.920)
Извештај о осталом резултату	-	-	(182.583)	25.899	(26.618)	(183.302)	-	(183.302)	3.608	(179.694)
Укупан резултат текуће године	-	-	(182.583)	25.899	(26.618)	997.677	-	814.375	16.783	831.158
Стање, 31. децембар 2016. године,	5.853.775	204.813	3.159.883	478.495	(179.026)	1.603.372	-	11.121.312	209.872	11.331.184
Исплата дивиденди	-	-	-	-	-	(909.886)	-	(909.886)	-	(909.886)
Процена некретнина - повећање	-	-	1.029	-	-	-	-	1.029	-	1.029
Процена хартија од вредности расположивих за продају	-	-	-	217.792	(11.434)	-	-	206.358	8.415	214.773
Актuarsки добици / губици	-	-	-	-	(44.495)	-	-	(44.495)	-	(44.495)
Добици по основу прерачуна финансијских извештаја страног пословања	-	-	-	(30.648)	-	-	-	(30.648)	(3.428)	(34.076)
Одложени порески ефекати	-	-	-	(4.165)	-	-	-	(4.165)	-	(4.165)
Добитак / губитак текуће године	-	-	-	-	-	1.506.742	-	1.506.742	30.176	1.536.918
Пренос са једног облика капитала на други	-	69	(76.897)	7.725	-	69.103	-	-	-	-
Остало	-	-	(1.751)	(1)	(30)	(4.279)	-	(6.061)	-	(6.061)
Извештај о осталом резултату	-	-	1.029	182.979	(55.929)	-	-	128.079	4.987	133.066
Укупан резултат текуће године	-	-	1.029	182.979	(55.929)	1.506.742	-	1.634.821	35.163	1.669.984
Стање, 31. децембар 2017. године	5.853.775	204.882	3.082.264	669.198	(234.985)	2.265.052	-	11.840.186	245.035	12.085.221

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

39. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (наставак)

Према финансијским извештајима за 2016. годину исказан је добитак у укупном износу од 1.010.852 хиљаде динара.

На основу Одлуке Скупштине акционара о расподели добити за 2016. годину и исплати дивиденде, С број 7/17 од 27. априла 2017. године Друштво је извршило расподелу добити из 2016. године у износу 894.288 хиљада динара на следећи начин:

- за исплату дивиденде акционарима, у укупном бруто износу од 894.254 хиљаде динара, односно у бруто износу од 101,87 динара по акцији;
- преостали део добити у износу од 34 хиљаде динара задржан је као нераспоређена добит.

На основу Одлуке Скупштине акционара о расподели добити за 2016. годину и исплати дивиденде, С број 6/96 од 27. априла 2017. године извршена је расподела добити из 2016. зависног правног лица „Дунав-Ре“ а.д.о., Београд у износу 184.020 хиљада динара на следећи начин:

- за исплату дивиденде акционарима „Дунав-Ре“ а.д.о., у укупном бруто износу од 134.829 хиљада динара, односно у бруто износу од 1.586,63 динара по акцији;
- преостали део добити у износу од 49.191 хиљаду динара задржан је као нераспоређена добит.

Од укупног износа исплаћене дивиденде „Дунава-Ре“ од 134.829 хиљада динара, матичном правном лицу исплаћено је 119.197 хиљада динара, а осталим акционарима исплаћено је 15.632 хиљаде динара.

Дивиденда Групе у укупном износу 909.886 хиљада динара је акционарима исплаћена на следећи начин:

- Републици Србији дивиденда је исплаћена директном уплатом на рачун буџета, у складу са инструкцијама Управе за трезор;
- Свим осталим акционарима Компаније дивиденда је уплаћена преко Централног регистра, односно на новчане рачуне преко чланова Централног регистра код којих акционари имају отворене власничке рачуне хартија од вредности.

Дивиденда која припада друштвеном капиталу води се као обавеза у пословним књигама (напомена 43), док се не утврди коначан статус друштвеног капитала.

40.1. Основни и остали капитал

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Акцијски капитал	2.754.874	2.754.874
Друштвени капитал	2.967.480	2.967.480
Остали капитал	131.421	131.421
	5.853.775	5.853.775

У пословној 2004. години, Компанија је извршила хомогенизацију номиналне вредности акцијског капитала, односно претварање дела ревалоризационих резерви у основни капитал. Комисија за хартије од вредности је својим Решењима бр. 4/0-29-1487/6-04 односно бр. 4/0-23-1615/3-04 од 14. децембра 2004. године дала одобрење за издавање хартија од вредности ради замене постојећих акција због промене њихове номиналне вредности, односно одобрење за издавање акција ради претварања резерви у основни капитал. Након спроведених промена, акцијски капитал Компаније на дан 31. децембра 2004. године састојао се од 259.179 обичних акција појединачне номиналне вредности од 1.210 динара, док је друштвени капитал исказан кроз 4.552.270 обрачунских акција номиналне вредности 1.210 динара по акцији.

У пословној 2014. години, Скупштина акционара Компаније је на Ванредној седници одржаној 12. децембра 2014. године донела Одлуку о издавању обичних акција II РС емисије ради повећања основног капитала без објављивања проспекта. Сходно одлуци, Компанија је издала 3.966.942 комада обичних акција II РС емисије појединачне номиналне вредности од 1.210,00 динара, односно у укупном обиму од 4.799.999.820 динара.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

39. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (наставак)

39.1. Основни и остали капитал (наставак)

Намена средстава прикупљених издавањем ове емисије акција је повећање основног капитала Компаније ради реализације развојних планова и јачања конкурентске позиције на тржишту. Акције II РС емисије понуђене су једном купцу, квалификованом инвеститору, Републици Србији, без објављивања проспекта.

Докапитализација Компаније (уплата средстава од стране Републике Србије) извршена је 26. децембра 2014. године на основу Закључка Владе Републике Србије 05 Број: 401-16168/2014 од 25. децембра 2014. године, а акције II емисије су уписане у ЦРХов дана 26. децембра 2014. године, након чега је стање акцијског капитала Републике Србије у акцијском капиталу Компаније на дан 31. децембар 2014. године следеће:

Емисија обичних акција	Укупан број акција	Номинална вредност једне акције 31. децембра 2014.	Укупна номинална вредност 31. децембра 2014. у динарима
Прва емисија	9.513	1.210,00	11.510.730
Друга емисија	3.966.942	1.210,00	4.799.999.820
	3.976.455	1.210,00	4.811.510.550

Након спроведених промена, акцијски капитал Компаније на дан 31. децембра 2014. године је износио 5.113.606 хиљада динара и састојао се од 4.226.121 обичне акције појединачне номиналне вредности од 1.210 динара, док је друштвени капитал износио 5.508.247 хиљада динара исказан кроз 4.552.270 обрачунских акција номиналне вредности 1.210 динара по акцији.

Скупштина Компаније је на редовној седници одржаној 29. априла 2015. године донела Одлуку о покрићу губитка и смањењу основног капитала ради покрића губитка смањењем номиналне вредности акција, С број 8/15. Смањење основног капитала извршено је, у складу са чланом 321. Закона о привредним друштвима, смањењем номиналне вредности обичних акција са 1.210,00 динара по акцији на вредност од 651,89 динара по акцији, чиме је вредност акцијског капитала смањена за 2.358.733 хиљаде динара, а вредност друштвеног капитала је смањена за 2.540.767 хиљада динара. Акционари исте класе у спровођењу поступка смањења основног капитала Компаније имају исти третман, који се обезбеђује сразмерним смањењем вредности њихових акција.

Након извршеног смањења капитала у априлу 2015. године, основни капитал Групе износи 5.722.354 хиљаде динара од чега акцијски капитал износи 2.754.874 хиљаде динара, а друштвени капитал износи 2.967.480 хиљада динара. У конкретном случају, смањење основног капитала Компаније нема за последицу промену нето имовине Компаније, па се на ово смањење капитала не примењују одредбе из члана 319. Закона о привредним друштвима у погледу заштите поверилаца.

Компанија је извршила регистрацију наведене Одлуке о смањењу капитала у Агенцији за привредне регистре о чему је добила Решење АПР бр. БД 57930/2015 од 03. јула 2015. године, а у Централном регистру Хов је смањење акцијског капитала извршено 12. августа 2015. године.

На дан 31. децембра 2017. године акцијски капитал Компаније (књиговодствена вредност) у износу од 2.754.874 хиљаде динара (31. децембра 2016. године: 2.754.874 хиљаде динара) налазио се у поседу укупно 3.409 акционара, од којих су 3.237 физичка лица, 155 правна лица, укључујући и Републику Србију, а 17 су кастоди лица (31. децембра 2016. укупно 3.439 акционара, од којих су 3.263 физичка лица, 156 правна лица, укључујући и Републику Србију, а 20 су кастоди лица).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

39. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (наставак)

39.1. Основни и остали капитал (наставак)

Структура акцијског капитала на дан 31. децембра 2016. и 2017. године била је следећа:

Акционар:	31. децембар 2017.			31. децембар 2016.		
	% учешћа	Број акција	У хиљадама динара	% учешћа	Број акција	У хиљадама динара
Република Србија	94,09%	3.976.455	2.592.124	94,09%	3.976.455	2.592.124
Комерцијална банка а.д.	0,62%	26.207	17.084	0,62%	26.207	17.084
Utma commerce д.о.о.	0,41%	17.493	11.403	0,41%	17.493	11.403
АМС осигурање а.д.о.	0,35%	14.600	9.517	0,35%	14.600	9.517
Prudence capital ad Beograd	0,23%	9.569	6.238	0,23%	9.569	6.238
Рударско топлиничарски басен Бор	0,18%	7.709	5.025	0,18%	7.709	5.025
Радовић Славиша	0,14%	6.083	3.965	0,14%	6.083	3.965
Саобраћајни факултет	0,13%	5.547	3.616	0,13%	5.547	3.616
Металац ад Горњи Милановац	0,13%	5.391	3.514	0,13%	5.391	3.514
ТЦК Косјерић доо	0,12%	5.242	3.417	0,12%	5.242	3.417
Клинички центар	0,12%	5.174	3.373	0,12%	5.174	3.373
Остала правна лица	1,44%	60.586	39.494	1,49%	62.872	40.985
Custody лица	0,88%	37.090	24.178	0,88%	37.217	24.261
Физичка лица	1,16%	48.975	31.926	1,11%	46.562	30.352
	100,00%	4.226.121	2.754.874	100,00%	4.226.121	2.754.874

На дан 31. децембра 2017. године, берзанска цена акција Компаније износила је 1.200,00 динара (31. децембра 2016. године: 1.420,00 динара).

У складу са чланом 27. Закона о осигурању („Службени гласник РС“ бр. 139/2014), основни капитал акционарског друштва за осигурање не може бити мањи од динарске противвредности следећих износа и то за:

- животна осигурања EUR 3.200.000,
- све врсте неживотних осигурања EUR 3.200.000.

Друштво је извршило поделу укупног основног капитала (друштвени и акцијски) у износу од 5.722.354 хиљаде динара на

- животна осигурања: 885.000 хиљада динара и
- неживотна осигурања: 4.837.354 хиљаде динара.

Основни капитал Компаније (друштвени и акцијски) на дан 31. децембра 2017. године износи за животна осигурања 885.000 хиљада динара односно EUR 7.470 хиљада, а за неживотна осигурања износи 4.837.354 хиљаде динара односно EUR 40.831 хиљаду, а динарска противвредност је обрачуната по средњем курсу НБС на дан 31. децембра 2017. године од 118,4727 РСД/EUR (31. децембра 2016. године основни капитал износи за животна осигурања 885.000 хиљада динара односно EUR 7.168 хиљада, а за неживотна осигурања износи 4.837.354 хиљаде динара односно EUR 39.178 хиљада, а динарска противвредност је обрачуната по средњем курсу НБС на дан 31. децембра 2016. године од 123,4723 РСД/ EUR).

Остали капитал исказан у износу од 131.421 хиљаду динара, формиран је у складу са захтевима из МСФИ 1, “Прва примена Међународних стандарда за финансијско извештавање” и прелазних одредби Правилника о обрасцима и садржини позиција у обрасцима финансијских извештаја за друштва за осигурање, на основу кога је Компанија извршила рекласификацију извора ванпословних средстава у корист рачуна осталог капитала.

40.2. Резерве

На дан 31. децембра 2017. године средства резерви износила су 204.882 хиљаде динара. Почетно стање резерви, односно стање на дан 31. децембра 2016. године, износило је 204.813 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

39. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (наставак)

40.3. Нереализовани добици

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Добици по основу прерачуна финансијских извештаја страног пословања	165.393	197.082
Нереализовани добици ХоВ расположивих за продају	502.671	280.279
Актуарски добици	1.134	1.134
	669.198	478.495

40.4. Нереализовани губици

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Нереализовани губици ХОВ расположивих за продају	119.335	107.871
Актуарски губици	115.650	71.155
	234.985	179.026

41. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Математичка резерва животног осигурања	4.223.469	3.815.942
Резервисања за изравнање ризика	69.285	59.290
Резерве за бонусе и попусте	209.082	48.735
Резервисања за отпремнине и јубиларне награде	682.548	585.348
Друга дугорочна резервисања	93.331	231.439
	5.277.715	4.740.754

Промене на рачунима дугорочних резервисања у 2016. и 2017. години биле су следеће:

	У хиљадама динара						
	Математичка резерва	Резерве за изравнање ризика	Резерве за бонусе и попусте***	Резервисања за отпремнине и јубиларне награде **	Резервисања за судске спорове	Остала резервисања	Укупно
Стање, 1. јануар 2016.	3.396.828	60.759	39.530	528.503	192.780	12.010	4.230.410
Додатна резервисања	536.817	158	33.216	104.421	25.210	1.439	701.261
Смањења по обрачуна	(119.360)	(1.626)	(24.011)	-	-	-	(144.997)
Искоришћена резерв.	-	-	-	(47.576)	-	-	(47.576)
Остало	1.657	(1)	-	-	-	-	1.656
Стање, 31. децембар 2016.	3.815.942	59.290	48.735	585.348	217.990	13.449	4.740.754
Додатна резервисања	435.948	9.995	180.047	141.092	928	1.364	769.374
Смањења по обрачуна	(21.036)	-	(19.700)	(917)	(140.400)	-	(182.053)
Искоришћена резерв	-	-	-	(42.975)	-	-	(42.975)
Остало	(7.385)	-	-	-	-	-	(7.385)
Стање, 31. децембар 2017.	4.223.469	69.285	209.082	682.548	78.518	14.813	5.277.715

* Математичка резерва се обрачунава по нето проспективној методи.

** Обелодањивање дугорочних резервисања за бенефиције запослених се врши у складу са Међународним рачуноводственим стандардом 19 (напомена 40.4)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

40. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)**41.1. Математичка резерва**

Обрачун математичке резерве извршен је у складу са актима Групе и релевантном Одлуком НБС. Математичка резерва на дан 31. децембра. 2017. године износи 4.223.469 хиљада динара.

На дан 31. децембра 2015. године први пут су формиране резерве будућих трошкова које се обрачунавају само за капитализирана осигурања и осигурања са једнократним плаћањем премије. Такође, вршена је провера довољности резервације и утврђени износ по LAT тесту прокњижен као део математичке резерве. Повећање математичке резерве, у односу на стање на дан 31. децембра 2016. године, износи 407.527 хиљада динара.

41.2. Резерва за изравнање ризика (РЗИР)

Обрачунате РЗИР на дан 31. децембра 2017. године износе 69.285 хиљада динара, што је повећање у односу на претходну годину за 9.995 хиљада динара (31. децембра 2016. године обрачунате РЗИР износиле су 59.290 хиљада динара).

41.3. Резерве за бонусе и попусте

Резерве за бонусе и попусте на дан 31. децембра 2017. године износе 209.082 хиљаде динара и у односу на претходну годину када су износиле 48.735 хиљада динара, повећане су за 160.347 хиљада динара.

41.4. Резервисања у складу са MPC 19 „Примања запослених“

Укупни износ за дугорочно резервисање у складу са MPC 19 је 682.548 хиљада динара. Приликом обрачуна је коришћен Метод пројектоване кредитне јединице.

Обрачун дугорочних резервисања у складу са MPC 19, за јубиларне награде и отпремнине приликом одласка у пензију, израђен је на основу следећег:

- података о запосленима, њиховим годинама старости, радном стажу и висини примања, интерним актима и пословним политикама Друштва;
- пословног плана Друштва;
- података Републичког завода за статистику о зарадама у Републици Србији, Закона о раду и Закона о порезу на доходак грађана;
- прогноза економских кретања датих од стране Владе Србије и Народне банке Србије и актуарских претпоставки.

Актуарске претпоставке коришћене у обрачуну су следеће:

- таблице морталитета РЗС Србије 2010-2012. године, посебно за мушки и женски пол;
- стопа инвалидитета (вероватноћа настанка потпуне радне неспособности) која износи 0,1 %;
- пројектована стопа раста зарада од 5%;
- дисконтна стопа од 5% и
- просечна флукуација запослених у првој години 4,11%, а после тога 2%.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

42. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Обавезе по основу кредита	20.951	47.755
Обавезе по основу финансијског лизинга	12.283	9.559
Остале дугорочне обавезе	17.685	-
	50.919	57.314

Обавезе на основу кредита у износу од 20.951 хиљаду динара односе се на обавезе зависног правног лица „Дунав ауто“ а.д., Београд по основу дугорочних кредита одобрених од стране Комерцијалне банке а.д. Београд на период од три године уз каматну стопу од 3,50% за прве две године коришћења, а након тога каматна стопа ће се обрачунавати као 6 M EURIBOR +3,50% и МТС банке а.д., Београд на период од четири године уз каматну стопу од 4% +3,75% (BELIBOR на дан 08. август 2017. године).

На позицији осталих дугорочних обавезе у укупном износу од 17.685 хиљада динара, део од 16.273 хиљаде динара се односи на уговор о набавци Microsoft лиценци од 27. јуна 2017. године. Компанија се обавезала да ће обавезу према испоручиоцу предузећу „Saga“ за купљене лиценце измирити у 3 једнаке годишње рате, а на основу издатих фактура у јулу 2017, 2018. и 2019. године. С обзиром да последња рата доспева у јулу 2019. године, Компанија је на дан 31. децембра 2017. године на позицији дугорочних обавеза исказала износ од 16.273 хиљаде динара, док је на позицији осталих краткорочних финансијских обавеза исказана рата у истом износу која доспева у 2018. години.

43. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ШТЕТА И УГОВОРЕНИХ ИЗНОСА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Обавезе по основу штета и уговорених износа у:		
- земљи	277.309	317.583
- иностранству	18.572	93.220
	295.881	410.803

44. ОБАВЕЗЕ ЗА ПРЕМИЈУ, ЗАРАДЕ И ДРУГЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Обавезе за премију реосигурања	457.285	363.253
Обавезе за премију саосигурања	312.609	208.905
Обавезе по основу зарада и накнада зарада	208.834	230.030
Обавезе према добављачима и примљени аванси	447.962	472.010
Обавезе по основу камата и трошкова финансирања	-	39
Обавезе за порез на послове осигурања	77.329	69.825
Обавезе за дивиденде и учешћа у резултату	683.959	214.038
Остале краткорочне обавезе	277.934	347.366
	2.465.912	1.905.466

У току 2017. године дошло је до повећања позиције обавезе за премију, зараду и друге обавезе, што је пре свега резултат повећања исказаних обавеза за дивиденду у односу на претходну годину. Исказана обавеза за дивиденду односи се на неисплаћену дивиденду која припада друштвеном капиталу (напомена 39).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

45. РЕЗЕРВЕ ЗА ПРЕНОСНЕ ПРЕМИЈЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Преносне премије животних осигурања	98.170	19.973
Преносне премије неживотних осигурања	10.076.591	9.131.359
Преносне премије реосигурања и ретроцесија	611.739	529.801
	10.786.500	9.681.133

Обрачун преносне премије осигурања извршен је у складу са актима Групе и релевантном Одлуком НБС, методом *pro rata temporis*.

Укупна преносна премија осигурања и реосигурања на дан 31. децембра 2017. године износи 10.786.500 хиљада динара, док је претходне године износила 9.681.133 хиљаде динара.

46. РЕЗЕРВЕ ЗА НЕИСТЕКЛЕ РИЗИКЕ

Група је образовала резерве за неистекле ризике у износу 144.445 хиљада динара, имајући у виду да је очекивани износ штета и трошкова у наредном периоду по уговорима из текућег периода виши од износа резерви за преносне премије, а у складу са Одлуком о техничким резервама („Службени гласник РС“, бр. 42/2015 и 36/2017) и релевантним актом пословне политике.

47. ДРУГА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Допринос за превентиву	870.897	585.794
Остала пасивна временска разграничења	92.637	123.393
	963.534	709.187

48. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Резервисане штете животних осигурања и саосигурања	39.030	28.430
- настале непријављене штете	13.266	12.612
- настале пријављене штете	25.764	15.818
Резервисане штете неживотних осигурања:	10.623.841	9.262.711
- настале непријављене штете	5.837.731	4.825.979
- настале пријављене штете	4.786.110	4.436.732
Удели у штетама саосигурања, реосигурања и ретроцесија	1.410.213	1.228.922
	12.073.084	10.520.063

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

47. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ (наставак)

Резервисане штете на дан 31. децембра 2017. године утврђене су у складу са интерном регулативом Групе и износе 12.073.084 хиљаде динара, док су претходне године износиле 10.520.063 хиљаде динара. Повећање резервисаних штета у односу на претходну годину је 1.553.021 хиљаду динара.

Износ резервисаних штета је утврђен у складу са интерним правилницима, који су у складу са законским и подзаконским актима регулатора у Републици Србији и Републици Српској.

Полазни интервали поверења (који одређују износе маргине ризика) су били коначни интервали на крају претходне године: за врсту 01 - 70%; за врсту 02 - 70%; за врсту 03 – 84,119%; за врсту 08 – 73,16%; за врсту 09 – 94,94%; за врсту 10 – 99,9977%; за врсту 13 - 70% и за врсту 18 – 80%. После поређења са искуством кориговани су интервали поверења на следећим врстама осигурања : 08 – 87,43%; 09 – 74,92%; 10 – 70%; 18 – 70%. По обрачуна насталих непријављених штета вршен је ЛАТ тест, који је кориговао интервал поверења на врсти осигурања 10 на 99,9999833%, тако да коначна резервација задовољава критеријуме поређења са искуством и тестом адекватности обавеза. Интервали поверења одређују износ маргине ризика који је потребно имати на нивоу врсте осигурања у зависности од поређења са искуством и теста адекватности резервисаних штета. Основа за обрачун су развојни троуглови пријављених штета (incured claims) насталих од 2005. до 2017. године (уз кориговање резервисаних насталих пријављених штета ранијих година на основу остварења до дана обрачуна). Остале врсте осигурања се раде паушалном методом.

Утврђен износ резервисаних штета је у складу са актуарском струком и прописима и обезбеђује трајно испуњење обавеза Групе.

49. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2017.	31. децембар 2016.
Примљене менице	333.661	750.066
Издате менице	400	1
Дата јемства	50.312	10.550
Остала потраживања / обавезе	95.119	138.002
Остало	54.166	-
	533.658	898.619

У ванбилансној евиденцији Групе евидентирани су примљене менице Компаније која на дан 31. децембра 2017. године поседује укупно 6.716 меница које су примљене, најчешће, као средство обезбеђења, од чега се 6.521 односе на неживот, а 195 на живот. Од укупног броја примљених меница 6.689 су бланко, а осталих 27 су попуњене на укупан износ од 333.661 хиљаду динара.

Компанија је на дан 31. децембра 2017. године издала укупно 714 бланко меница и једну попуњену на износ од 400 хиљада динара као средство финансијског обезбеђења за потребе учешћа на тендерима, по уговорима о издавању банкарских гаранција као и по другим основама (закуп пословног простора, отварање рачуна). Износи на који се бланко менице могу попуњити дефинисани су конкретним меничним овлашћењем.

У оквиру датих јемстава, као последица узимања инвестиционог кредита који је одобрен зависном правном лицу „Дунав ауто“ од стране МТС банке, у циљу обезбеђења потраживања успостављена је залога на путничким возилима на максималан износ од 41.000 хиљада динара., а од стране Комерцијалне банке на максималан износ од 10.550 хиљада динара.

У ванбилансној евиденцији на осталим потраживањима евидентирано је потенцијално потраживање/обавеза Компаније у износу од 800.000 америчких долара, односно 79.292 хиљаде динара. На поменутој позицији приказана су неисплаћена новчана средства клијената у износу од 15.773 хиљаде динара по основу принудних откупа ХоВ и дивиденде, која се држе на наменском новчаном рачуну изузетом од блокаде.

У оквиру позиције „Остало“ приказана је уписана хипотека на непокретност заложног дужника „Градитељ-Београд“ а.д.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године**48. ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА (наставак)**

Компанија је дана 14. јула 2017. године закључила са МТС Банком Уговор бр. 360052400280103892 о регулисању односа којим је Компанији до 30. јуна 2018. године одобрен обнављајући оквир за издавање, од стране банке, свих врста гаранција и писама о намерама тако да укупно једночасовно ванбилансно задужење Компаније код Банке по овом Уговору не може прећи износ од 200.000 хиљада динара. Рок важности сваке појединачне гаранције која се издаје на основу овог Уговора, не може бити дужи од 30. јуна 2022. године, а средства обезбеђења су менице Компаније. По основу гаранција прибављених од МТС Банке, до 14. јула 2017. године средство обезбеђења је био наменски депозит Компаније који се сукцесивно ослобађа по доспећу сваке гаранције која је издата до тог датума, а рок важења последње гаранције по том основу је 1. октобар 2019. године.

Компанија је дана 17. јула 2017. године закључила са Комерцијалном банком Уговор о оквирном износу за ангажовање банке број 00-418-0001445.8, којим је Компанији до 11. јула 2018. године одобрен обнављајући оквир за издавање, од стране банке, свих врста гаранција и писама о намерама, тако да укупно једночасовно ванбилансно задужење Компаније код Банке по овом Уговору не може прећи износ од EUR 5.500 хиљада у динарској противвредности. Рок важности сваке појединачне гаранције која се издаје на основу овог Уговора, не може бити дужи од 11. јула 2020. године, а средства обезбеђења су менице Компаније.

На дан 31. децембра 2017. године стање банкарских гаранција и писама о намерама које су прибављене од МТС Банке укупно износи 88.964 хиљаде динара, EUR 8.928,00 и УСД 10.049,30 (31. децембра 2016. године гаранције су износиле 138.106 хиљада динара и EUR 2.640,00, док стање банкарских гаранција и писама о намерама које су прибављене од Комерцијалне банке укупно износи 394.537 хиљада динара (31. децембра 2016. године гаранције су износиле 388.433 хиљаде динара).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

50. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА

У хиљадама динара

	2017.	Осигурање живота	Животна осигурања осим осигурања живота	Животна осигурања збирно	Незгода и ДЗО.	Возила	Пловни објекти и транспорт	Ваздухоплови.	Имовина	Одговорност	Кредити и јемства	Остало	Неживотна осигурања збирно
	1 (4+13)	2	3	4 (3+2)	5	6	7	8	9	10	11	12	13 (Σ5+.+12)
ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) ПРИХОДИ													
Приходи од премија осигурања и саосигурања	22.903.587	1.381.234	138.992	1.520.226	1.452.153	1.802.642	276.118	8.254	4.572.249	11.478.478	85.682	1.707.785	21.383.361
Приходи од премија реосигурања и ретроцесија	669.296	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	669.296	669.296
Приходи од послова непосредно повезаних са пословима осигурања	347.325	-	-	-	1.443	1.649	261	72	2.680	327.637	441	13.142	347.325
Остали пословни приходи	935.885	-	-	-	747	10.412	462	7	86.300	70.201	4.364	763.392	935.885
	<u>24.856.093</u>	<u>1.381.234</u>	<u>138.992</u>	<u>1.520.226</u>	<u>1.454.343</u>	<u>1.814.703</u>	<u>276.841</u>	<u>8.333</u>	<u>4.661.229</u>	<u>11.876.316</u>	<u>90.487</u>	<u>3.153.615</u>	<u>23.335.867</u>
ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) РАСХОДИ													
Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	(2.250.719)	(422.389)	(13.420)	(435.809)	(29.825)	(40.082)	(21.428)	(51)	(349.747)	(1.318.606)	(11.472)	(43.699)	(1.814.910)
Расходи накнада штета и уговорених износа	(10.440.200)	(693.509)	(50.239)	(743.748)	(956.445)	(1.394.499)	(77.444)	(3.869)	(2.442.995)	(3.988.439)	(85.318)	(747.443)	(9.696.452)
Резервисане штете	(1.330.614)	(5.523)	(5.524)	(11.047)	9.655	(17.478)	(108.971)	4.004	(35.403)	(923.302)	(4.772)	(243.300)	(1.319.567)
Приходи по основу регреса и продаје осигураних оштећених ствари	491.558	-	-	-	524	101.392	13.369	5	2.132	249.868	90.884	33.384	491.558
Повећање осталих техничких резерви - нето	(562)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(562)	(562)
Смањење осталих техничких резерви - нето	51.859	21.036	-	21.036	-	2.840	10.874	-	3.246	-	2.740	11.123	30.823
Расходи за бонусе и попусте	(1.216.350)	(19.122)	-	(19.122)	(80.674)	(326.309)	(25.283)	(909)	(706.044)	(31.376)	(353)	(26.280)	(1.197.228)
Остали пословни расходи	(767.256)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(767.256)	(767.256)
	<u>(15.462.284)</u>	<u>(1.119.507)</u>	<u>(69.183)</u>	<u>(1.188.690)</u>	<u>(1.056.765)</u>	<u>(1.674.136)</u>	<u>(208.883)</u>	<u>(820)</u>	<u>(3.528.811)</u>	<u>(6.011.855)</u>	<u>(8.291)</u>	<u>(1.784.033)</u>	<u>(14.273.594)</u>
Добитак – бруто пословни резултат	<u>9.393.809</u>	<u>261.727</u>	<u>69.809</u>	<u>331.536</u>	<u>397.578</u>	<u>140.567</u>	<u>67.958</u>	<u>7.513</u>	<u>1.132.418</u>	<u>5.864.461</u>	<u>82.196</u>	<u>1.369.582</u>	<u>9.062.273</u>
ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ													
Приходи од инвестирања средстава осигурања	1.076.379	217.157	25.908	243.065	71.979	95.442	9.550	377	241.827	510.401	4.720	(100.982)	833.314
Расходи по основу инвестирања средстава осигурања	(333.353)	(63.925)	(4.832)	(68.757)	(7.747)	(12.200)	(1.886)	(309)	(37.093)	(67.415)	(603)	(137.343)	(264.596)
Добитак/(губитак) из инвестиционе активности	<u>743.026</u>	<u>153.232</u>	<u>21.076</u>	<u>174.308</u>	<u>64.232</u>	<u>83.242</u>	<u>7.664</u>	<u>68</u>	<u>204.734</u>	<u>442.986</u>	<u>4.117</u>	<u>(238.325)</u>	<u>568.718</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

49. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

У хиљадама динара

	2017.	Осигурање живота	Животна осигурања осим осигурања живота	Животна осигурања збирно	Незгода и ДЗО.	Возила	Пловни објекти и транспорт	Ваздухо-плови.	Имовина	Одгово-рност	Кредити и јемства	Остало	Неживотна осигурања збирно
	1 (4+13)	2	3	4 (3+2)	5	6	7	8	9	10	11	12	13 (Σ5+.+12)
ТСО													
Трошкови прибаве	(7.001.059)	(21.236)	(331.735)	(352.971)	(353.483)	(411.837)	(64.950)	(10.835)	(960.951)	(3.883.899)	(15.884)	(946.249)	(6.648.088)
Трошкови управе	(1.868.605)	(7.289)	(138.404)	(145.693)	(124.733)	(163.691)	(21.185)	(2.464)	(417.895)	(871.761)	(7.576)	(113.607)	(1.722.912)
Остали трошкови спровођења осигурања	(83.353)	(157)	(2.789)	(2.946)	(2.315)	(3.138)	(398)	(44)	(8.849)	(16.171)	(183)	(49.309)	(80.407)
Провизија од реосигурања и ретроцесија	297.881	-	177	177	7	1.108	1.661	335	72.687	10.520	-	211.386	297.704
	(8.655.136)	(28.682)	(472.751)	(501.433)	(480.524)	(577.558)	(84.872)	(13.008)	(1.315.008)	(4.761.311)	(23.643)	(897.779)	(8.153.703)
Пословни добитак/ (губитак) – нето пословни резултат	1.481.699	386.277	(381.866)	4.411	(18.714)	(353.749)	(9.250)	(5.427)	22.144	1.546.136	62.670	233.478	1.477.288
ФИНАНСИЈСКИ И ОСТАЛИ ПРИХОДИ/(РАСХОДИ)													
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ осим финансијских прихода по основу инвестиционе активности	257.681	17.400	1.156	18.556	5.162	11.752	2.212	3.429	73.532	74.759	3.696	64.583	239.125
ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ осим финансијских расхода по основу инвестиционе активности	(132.760)	(12.894)	(793)	(13.687)	(3.268)	(4.969)	(1.127)	(2.642)	(15.968)	(31.453)	(249)	(59.397)	(119.073)
Приходи од усклађивања вредности потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	1.297.757	430.855	12.044	442.899	55.979	92.233	30.210	367	376.449	162.811	1.587	135.222	854.858
Расходи по основу обезвређења потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	(1.431.871)	(438.608)	(32.429)	(471.037)	(40.810)	(176.876)	(24.659)	(6.969)	(406.102)	(370.319)	(81.975)	146.876	(960.834)
Остали приходи	293.319	14.724	1.528	16.252	8.213	20.268	2.812	813	44.509	119.623	1.396	79.433	277.067
Остали расходи	(89.542)	(2.072)	(96)	(2.168)	(3.112)	(4.028)	(525)	(131)	(29.523)	(21.693)	(243)	(28.119)	(87.374)
ДОБИТАК/ (ГУБИТАК) ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1.676.283	395.682	(400.456)	(4.774)	3.450	(415.369)	(327)	(10.560)	65.041	1.479.864	(13.118)	572.076	1.681.057
НЕТО ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА	(8.410)	(29)	(2)	(31)	80	(1.866)	359	-	(1.254)	(1.927)	(559)	(3.212)	(8.379)
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1.667.873	395.653	(400.458)	(4.805)	3.530	(417.235)	32	(10.560)	63.787	1.477.937	(13.677)	568.864	1.672.678

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

49. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

У хиљадама динара

	2016.	Осигурање живота	Животна осигурања осим осигурања живота	Животна осигурања збирно	Незгода и ДЗО.	Возила	Пловни објекти и транспорт	Ваздухоплови.	Имовина	Одговорност	Кредити и јемства	Остало	Неживотна осигурања збирно
	1 (4+13)	2	3	4 (3+2)	5	6	7	8	9	10	11	12	13 (Σ5+..+12)
ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) ПРИХОДИ													
Приходи од премија осигурања и саосигурања	20.990.052	1.236.471	140.719	1.377.190	1.363.408	1.479.526	240.289	13.823	4.471.405	10.393.961	54.237	1.596.213	19.612.862
Приходи од премија реосигурања и ретроцесија	567.016	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	567.016	567.016
Приходи од послова непосредно повезаних са пословима осигурања	311.170	-	-	-	1.061	2.232	139	30	2.221	292.461	355	12.671	311.170
Остали пословни приходи	824.058	-	-	-	1.227	8.266	1.604	-	98.211	43.602	4.045	667.103	824.058
	<u>22.692.296</u>	<u>1.236.471</u>	<u>140.719</u>	<u>1.377.190</u>	<u>1.365.696</u>	<u>1.490.024</u>	<u>242.032</u>	<u>13.853</u>	<u>4.571.837</u>	<u>10.730.024</u>	<u>58.637</u>	<u>2.843.003</u>	<u>21.315.106</u>
ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) РАСХОДИ													
Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	(2.144.548)	(521.276)	(15.751)	(537.027)	(27.605)	(33.854)	(8.595)	(54)	(192.686)	(1.296.385)	(6.213)	(42.129)	(1.607.521)
Расходи накнада штета и уговорених износа	(9.484.774)	(527.254)	(50.296)	(577.550)	(945.338)	(1.258.779)	(104.618)	(682)	(2.048.537)	(3.609.461)	(95.392)	(844.417)	(8.907.224)
Резервисане штете	(1.129.633)	(3.435)	464	(2.971)	19.328	(20.463)	9.129	3.082	292.749	(1.354.331)	(44.839)	(31.317)	(1.126.662)
Приходи по основу регреса и продаје осигураних оштећених ствари	627.786	-	-	-	337	106.433	2.690	5	7.335	378.027	98.459	34.500	627.786
Повећање осталих техничких резерви - нето	(7.414)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(7.414)	(7.414)
Смањење осталих техничких резерви - нето	149.930	119.360	-	119.360	-	2.117	6.605	-	3.673	-	13.241	4.934	30.570
Расходи за бонусе и попусте	(1.193.921)	(7.243)	-	(7.243)	(72.136)	(284.692)	(27.600)	(1.669)	(749.356)	(24.214)	(5.319)	(21.692)	(1.186.678)
Остали пословни расходи	(737.910)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(737.910)	(737.910)
	<u>(13.920.484)</u>	<u>(939.848)</u>	<u>(65.583)</u>	<u>(1.005.431)</u>	<u>(1.025.414)</u>	<u>(1.489.238)</u>	<u>(122.389)</u>	<u>682</u>	<u>(2.686.822)</u>	<u>(5.906.364)</u>	<u>(40.063)</u>	<u>(1.645.445)</u>	<u>(12.915.053)</u>
Добитак – бруто пословни резултат ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ	<u>8.771.812</u>	<u>296.623</u>	<u>75.136</u>	<u>371.759</u>	<u>340.282</u>	<u>786</u>	<u>119.643</u>	<u>14.535</u>	<u>1.885.015</u>	<u>4.823.660</u>	<u>18.574</u>	<u>1.197.558</u>	<u>8.400.053</u>
Приходи од инвестирања средстава осигурања													
Приходи од инвестирања средстава осигурања	1.154.723	207.707	43.858	251.565	86.588	105.657	17.132	2.801	317.639	552.184	5.616	(184.459)	903.158
Расходи по основу инвестирања средстава осигурања	(266.738)	(69.599)	(12.287)	(81.886)	(19.791)	(25.819)	(3.828)	(718)	(68.397)	(134.256)	(1.424)	69.381	(184.852)
Добитак/(губитак) из инвестиционе активности	<u>887.985</u>	<u>138.108</u>	<u>31.571</u>	<u>169.679</u>	<u>66.797</u>	<u>79.838</u>	<u>13.304</u>	<u>2.083</u>	<u>249.242</u>	<u>417.928</u>	<u>4.192</u>	<u>(115.078)</u>	<u>718.306</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

49. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

У хиљадама динара

	2016.	Осигурање живота	Животна осигурања осим осигурања живота	Животна осигурања збирно	Незгода и ДЗО.	Возила	Пловни објекти и транспорт	Ваздухоплови.	Имовина	Одговорност	Кредити и јемства	Остало	Неживотна осигурања збирно
	1 (4+13)	2	3	4 (3+2)	5	6	7	8	9	10	11	12	13 (Σ5+.+12)
ТСО													
Трошкови прибаве	(6.226.294)	(298.161)	(23.118)	(321.279)	(328.519)	(343.599)	(51.057)	(8.492)	(1.017.334)	(3.288.747)	(10.377)	(856.890)	(5.905.015)
Трошкови управе	(1.927.883)	(109.757)	(26.236)	(135.993)	(140.855)	(162.012)	(23.375)	(3.742)	(443.244)	(885.686)	(7.998)	(124.978)	(1.791.890)
Остали трошкови спровођења осигурања	(61.239)	(1.900)	(686)	(2.586)	(2.570)	(3.089)	(469)	(85)	(9.155)	(16.310)	(193)	(26.782)	(58.653)
Провизија од реосигурања и ретроцесија	299.634	278	-	278	11	577	1.773	200	103.763	10.161	4.771	178.100	299.356
	(7.915.782)	(409.540)	(50.040)	(459.580)	(471.933)	(508.123)	(73.128)	(12.119)	(1.365.970)	(4.180.582)	(13.797)	(830.550)	(7.456.202)
Пословни добитак/ (губитак) – нето пословни резултат	1.744.015	25.191	56.667	81.858	(64.854)	(427.499)	59.819	4.499	768.287	1.061.006	8.969	251.931	1.662.158
ФИНАНСИЈСКИ И ОСТАЛИ ПРИХОДИ/(РАСХОДИ)													
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ осим финансијских прихода по основу инвестиционе активности	239.039	44.953	3.568	48.521	8.065	10.723	2.482	903	51.253	58.129	622	58.341	190.518
ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ осим финансијских расхода по основу инвестиционе активности	(72.420)	(2.471)	(359)	(2.830)	(2.820)	(3.716)	(883)	(607)	(18.362)	(23.029)	(169)	(20.004)	(69.590)
Приходи од усклађивања вредности потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	573.580	39.174	6.537	45.711	58.239	129.165	9.319	2.849	131.198	172.703	1.533	22.863	527.869
Расходи по основу обезвређења потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	(1.326.551)	(150.252)	(18.663)	(168.915)	(29.442)	(215.280)	(7.691)	(775)	(292.975)	(453.948)	(18.567)	(138.958)	(1.157.636)
Остали приходи	162.988	2.327	306	2.633	4.938	6.306	873	48	31.977	33.035	253	82.925	160.355
Остали расходи	(89.363)	(2.535)	(165)	(2.700)	(3.869)	(4.626)	(608)	(146)	(33.223)	(24.311)	(195)	(19.685)	(86.663)
ДОБИТАК/ (ГУБИТАК) ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1.231.288	(43.613)	47.891	4.278	(29.743)	(504.927)	63.311	6.771	638.155	823.585	(7.554)	237.412	1.227.010
НЕТО ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА	(5.461)	(34)	(689)	(723)	(133)	(1.230)	(33)	(11)	(1.338)	(2.420)	(55)	482	(4.738)
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1.225.827	(43.647)	47.202	3.555	(29.876)	(506.157)	63.278	6.760	636.817	821.165	(7.609)	237.894	1.222.272

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

51. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ

У извештајном периоду екстерну контролу си имала или су спроводила активности по изреченим мерама, следећа правна лица у оквиру Групе: матично правно лице, „Дунав-Ре“ а.д.о., Београд, „Дунав“ друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д., Београд и „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука, Република Српска.

51.1. Налази екстерне контроле у матичном правном лицу

Посредна контрола Народне банке Србије

Народна банка Србије – Сектор за надзор над обављањем делатности осигурања, у периоду од 25. маја до 28. новембра 2017. године, извршила је посредну контролу пословања Друштва у периоду од 1. јануара 2016. до 25. маја 2017. године.

Предмет посредне контроле били су послови осигурања од последица несрећног случаја (незгоде) гостију хотела, мотела, кампова, бањских лечилишта и слично. Контролом су обухваћени Уговори за наведене врсте осигурања, важећи у периоду од 01. јануара 2016. до 25. маја 2017. године.

О извршеној посредној контроли пословања Народна банка Србије сачинила је Записник бр. УНФИ II - 643/14/1 од 28. новембра 2017. године.

На основу утврђених незаконитости и неправилности, односно поступања супротно правилима о управљању ризицима, донето је Решење о изрицању мера надзора Г. бр. 1499 од 27. фебруара 2018. године којим је наложено Друштву да:

1. Сачини и хотелима (односно сродним објектима) са којим пословно сарађује дистрибуира образац на коме ће се гост, при пријављивању боравка, изјаснити да ли жели да уговори осигурање од последице несрећног случаја (Тач. 1.1.); обезбеди да, пре фактурисања уговарач достави Компанији, поред података о броју ноћења остварених у току месеца, и списак лица која су осигурање прихватила, односно потписала образац (Тач. 1.2.); у целини и доследно примењује одредбе члана 82. – 84. Закона о осигурању (Тач.1.3.). Рок за спровођење изречене мере је 60 дана од дана пријема Решења (29. април 2018. године);

2. Искључи ризик осигурања од професионалне одговорности хотелијера приликом уговарања осигурања гостију од последица несрећног случаја (незгоде), на начин да изврши измену тарифе премије осигурања гостију хотела и пратећих аката (Тач. 2.1.); изврши промену организације и система управљања, у делу који се односи на продају осигурања преко трећих лица у делу поменуте врсте осигурања (Тач. 2.2.). Рок за извршење мере је 90 дана од дана пријема Решења (29. мај 2018.).

Непосредна контрола Народне банке Србије

Народна банка Србије – Сектор за надзор над обављањем делатности осигурања је у периоду од 23. марта 2015. до 24. августа 2015. године извршила непосредну контролу пословања Друштва за период 1. јануара 2014. до 31. марта 2015. године која је обухватала:

- ризичне активности пословања (повезана лица, инвестиције – финансијске пласмане и нематеријална улагања, трошкове спровођења осигурања – контрола спровођења мере наложене Решењем Г. бр. 449 од 30. јануара 2013. године, ликвидност и солвентност, утврђивање преносних премија, утврђивање резервисаних штета и друго по потреби);
- решавање одштетних захтева по основу осигурања моторних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима;
- корпоративно управљање,

о чему је сачињен Записник о контроли пословања бр: УНФИ II – 317/5/15 од 24. августа 2015. године.

На основу утврђених незаконитости и неправилности у пословању донето је Решење о изрицању мера надзора Г.бр. 998 од 12. фебруара 2016. године (у даљем тексту: Решење).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

50. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ (наставак)

50.1. Налази екстерне контроле у матичном правном лицу (наставак)

50.1.2. Непосредна контрола Народне банке Србије (наставак)

Изреченим мерама у Решењу наложено је Компанији „Дунав осигурање“ а.д.о. да: отклони незаконитости и неправилности у пословању са роковима за реализацију свих мера до 31. децембра 2016. године. У наставку текста наводимо информације о наложеним мерама као и поступцима Друштва у циљу реализације наложених мера у прописаним роковима:

- 1) *Друштву је наложено да до 30. септембра 2016. године усагласи пословање са одредбама Закона о обавезном осигурању у саобраћају тако да одштетне захтеве по основу осигурања власника моторних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима решава на начин и у роковима прописаним тим законом. Извештај о поступању по наведеној мери Друштво је дужно да достави Народној банци Србије до 31. октобра 2016. године.*

Дирекција за накнаду штета у Друштву је сачинила и доставила свим центрима за накнаду штета Инструкцију за поступање код решавања одштетних захтева из основа осигурања аутоодговорности, и иницирала увођење новог информатичког решења за формирање електронског предмета штета, чиме би се омогућило активно праћење и контрола рокова обраде одштетних захтева, у саставу пројекта „Централизација штета“ који је у току од јула 2016. године и који је започет на основу одлуке Извршног одбора Компаније од 20. јула 2016. године. Као доказ о спроведеној мери надзора, достављен је о року Народној банци Србије, Извештај надлежне Дирекције, уз допис Компаније број 01-232755 од 21. октобра 2016. године

- 2) *Друштву је наложено да унапреди постојећи систем интерних контрола на начин да обезбеди тачност и поузданост података у књизи штета / електронској евиденцији одштетних захтева по основу осигурања од аутоодговорности. Извештај о поступању по наведеној мери Друштво је дужно да достави Народној банци Србије до 30. септембра 2016. године.*

Компанија је, у циљу унапређења постојећег система интерних контрола, предузела активности на побољшању електронске евиденције одштетних захтева из основа аутоодговорности и то: извршила измену апликативних решења, увела програмске аутоматске контроле, доставила писане инструкције за поступање и друге активности. Као доказ о спроведеној мери надзора, достављен је Народној банци Србије Извештај о спровођењу мере од 20. септембра 2016. године, уз допис Компаније број 01-208339 од 23. септембра 2016. године.

- 3) *Друштву је наложено да у року од 60 дана од пријема Решења изврши и Народној банци Србије достави детаљну анализу трошкова спровођења осигурања од аутоодговорности остварених у 2015. години као и план за њихово снижавање и свођење у оквиру режијског додатка.*

Компанија је извршила Анализу трошкова спровођења осигурања из основа АО у 2015. години и сачинила План за снижавање тих трошкова, односно њихово свођење у оквиру оствареног режијског додатка, број 739 од 15. априла 2016. године који су, уз извештај о спроведеној мери број 01-83718 од 18. априла 2016. године достављени Народној банци Србије, као доказ о спроведеној мери надзора. Допуна извештаја о реализацији мере надзора достављена је Народној банци Србије, уз допис Компаније број 01-223659 од 12. октобра 2016. године.

- 4) *Друштву је наложено да раскине Уговор о пословној сарадњи са повезаним правним лицем „Дунав ауто“ д.о.о. Београд број 249279 од 13. децембра 2013. године уз поштовање одредби о раскиду уговора, о чему је Друштво дужно да достави доказ у року од 10 дана од дана спровођења наложене мере.*

Компанија је дана 26. фебруара 2016. године, упутила „Дунав Ауто“ д.о.о. Обавештење о раскиду уговора, број 01-40997 од 26. фебруара 2016. године, уз поштовање отказног рока. Као доказ о спроведеној мери Компанија је уз извештај о спроведеној мери број 01-42137 од 29. фебруара 2016. године, доставила Народној банци Србије предметно обавештење о раскиду, са потврдом пријема од стране „Дунав ауто“ д.о.о., Београд.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

50. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ (наставак)

50.1. Налази екстерне контроле у матичном правном лицу (наставак)

50.1.2. Непосредна контрола Народне банке Србије (наставак)

- 5) Друштву је наложено да изврши процену преостале вредности нематеријалних улагања исказане у пословним књигама, изврши процену њиховог надокнадивог износа, преостали корисни век коришћења тих улагања, износ губитка од умањења вредности и у пословним књигама исказе ефекте извршене процене, да успостави процес управљања нематеријалном активом Компаније, односно софтверском компонентом информационог система. Друштво је било дужно да изврши наложену меру до 31. децембра 2016. године и да у истом року достави Народној банци извештај о спровођењу наложене мере.

Поступајући по наложеној мери, Компанија је обавестила Народну банку Србије о предузетим активностима за реализацију мере и у прилогу извештаја број 01-289452 од 28. децембра 2016. године, доставила документацију и евиденцију из пословних књига у вези са проценом нематеријалне имовине, као и информације о управљању софтверском компонентом са стањем на дан 30. новембра 2016. године. Друштво је такође доставило Извештај о даљем унапређењу процеса управљања нематеријалном имовином Компаније, број 01-41358 од 28. фебруара 2017. године, у којем је обавестило Народну банку Србије да је на дан 31. децембра 2016. године извршена је процена постојања индикатора импаритета нематеријалних улагања, у складу са захтевима МРС 36 – Умањење вредности имовине. Дана 1. марта 2017. године, Народној банци достављен је Извештај о даљем унапређењу процеса управљања нематеријалном имовином Компаније, са документацијом и евиденцијом из пословних књига на дан 31. децембар 2016. године и процедурама о управљању нематеријалном имовином Компаније (софтверском компонентом информационог система), у свим фазама њеног животног циклуса – од набавке или развоја, до повлачења из употребе.

- 6) Друштву је наложено да обезбеди адекватно и континуирано стручно оспособљавање и обучавање запослених, тако да сачини план обуке извршилаца за примену интерних аката који се односе на расподелу трошкова спровођења осигурања по прописаним врстама, као и да утврди начин контроле поступка расподеле трошкова пре уноса предметних података у пословне књиге до 31. марта 2016. године. Друштво је дужно да до 31. октобра 2016. године достави извештај о резултатима спровођења ове мере са стањем на дан 30. септембар 2016. године.

У складу са утврђеним роком за извршење мере, Компанија је сачинила План обуке извршилаца и контроле примене интерних аката који се односе на расподелу ТСО по прописаним врстама, број 614 од 30. марта 2016. године и исти доставила Народној банци Србије као доказ о извршењу наложене мере, уз допис број 01-67693 од 31. марта 2016. године. Компанија је током другог и трећег квартала 2016. године реализовала усвојени План обуке извршилаца и контроле примене интерних аката, који се односи на расподелу ТСО по прописаним врстама, са стањем на дан 30. септембар 2016. године, о чему је сачињен Извештај о ефектима спроведених активности према Плану обуке и контроле, односно резултатима спровођења наложене мере, број 2169 од 31. октобра 2016. године. Као доказ о извршењу другог дела изречене мере Компанија је доставила наведени извештај Народној банци Србије, уз допис број 01-239572 од 31. октобра 2016. године.

- 7) Друштву је наложено да изврши тест довољности појединачних резервисаних штета, по врстама осигурања, на основу података исказаних на дан 31. децембра 2015. године и да до 30. априла 2016. године, Народној банци Србије достави извештај о извршеном тестирању и поступању са мишљењем овлашћеног актуара.

Друштво је извршило тест довољности резервисаних штета по врстама осигурања, на основу података исказаних на дан 31. децембра 2015. године, о чему је сачинило извештај са Мишљењем овлашћених актуара од 27. априла 2016. године. Према мишљењу овлашћених актуара, Компанија је на дан 31. децембра 2015. године образовала резерве за штете у износу довољном за покриће обавеза по основу закључених уговора о осигурању. Као доказ о спроведеној мери надзора, Компанија је доставила Народној банци Србије Извештај о извршеном тестирању довољности износа резервисаних штета по врстама осигурања на дан 31. децембра 2015. године и Мишљење овлашћених актуара Компаније од 27. априла 2016. године, уз извештај о спроведеној мери број 01-01-92471 од 28. априла 2016. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

50. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ (наставак)

50.1. Налази екстерне контроле у матичном правном лицу (наставак)

50.1.2. Непосредна контрола Народне банке Србије (наставак)

- 8) Друштву је наложено да изврши контролу довољности појединачних процењених износа резервисаних штета осигурања од аутоодговорности на дан 31. децембра 2015. године, редовних и у спору, користећи податке о решавању и резервацији тих штета закључно са 30. јуном 2016. године и да Народној банци Србије до 20. јула 2016. године достави извештај о спровођењу наложене мере и налаз интерне ревизије, који у случају недовољности ових резерви садржи предлог мера односно препорука с утврђеним роком њиховог спровођења.

Поступајући по наложеној мери, Интерна ревизија Компаније је извршила је ванредну ревизију довољности појединачних процењених износа резервисаних штета осигурања од аутоодговорности на дан 31. децембра 2015. године, редовних и у спору, на основу података о решавању и резервацији наведених штета закључно са 30. јуном 2016. године, о чему је сачињен Извештај број 15-134060 од 18. јула 2016. године. Према налазу Интерне ревизије, контролом поступка резервације штета из основа АО на дан 31. децембра 2015. године, које су решене и поново резервисане на дан 30. јуна 2016. године, на контролисаном узорку нису уочене неправилности. Према истом, резервисане штете АО на дан 31. децембра 2015. године године, у односу на њихову ликвидацију и поновну резервацију на дан 30. јуна 2016. године, на нивоу Компаније прецењене су за 2%. Као доказ о спроведеној мери надзора, Народној банци Србије достављен је о року Извештај о интерној ревизији, број 15-134060 од 18. јула 2016. године, према допису Компаније број 01-158129 од 20. јула 2016. године.

- 9) Друштву је изречена новчана казна у висини од 5% износа новчаног дела основног капитала Компаније за обављање послова обавезног осигурања од одговорности у саобраћају, прописаног чланом 28. Закона о осигурању. Компанији је наложено да износ новчане казне уплати у корист буџета Републике Србије у року од 30 дана од дана пријема Решења (18. март 2016.) и да доказе о извршеној уплати достави Народној банци Србије.

Поступајући по изреченој мери у остављеном року, Компанија је дана 17. марта 2016. године, извршила уплату новчане казне. Као доказ о спроведеној мери достављен је Народној банци Србије извод текућег рачуна, уз допис Компаније број 01-58410 од 18. марта 2016. године.

У току је контрола извршења наложених мера по Решењу Народне банке Србије, Г.бр.998 од 12. децембра 2016. године, започета крајем децембра 2017. године.

51.2. Налази екстерне контроле у зависном правном лицу „Дунав-Ре“ а.д.о., Београд

Народна банка Србије је дописом од 12. октобра 2017. године, на основу анализе Мишљења овлашћеног актуара о финансијским извештајима и Годишњем извештају о пословању за 2016. године, дала препоруке за унапређења:

- у вези са обавезом поређења износа техничких резерви и претпоставке и података коришћених у њиховом обрачуна са обавезама из уговора, односно искуством, потребно је у наредном мишљењу овлашћеног актуара о финансијским извештајима и годишњем извештају о пословању навести резултате поређења свих техничких резерви, најмање по врстама осигурања, односно уколико је релевантно утврдити критеријуме материјалности на основу којих се одређује за које техничке резерве се врши ово поређење;
- у вези са резултатима провере довољности, односно адекватности износа појединачних техничких резерви, потребно је у наредном мишљењу овлашћеног актуара о финансијским извештајима и годишњем извештају о пословању навести резултате провере довољности свих техничких резерви, најмање по врстама осигурања, односно уколико је релевантно утврдити критеријуме материјалности на основу којих се одређују за које техничке резерве се врши тест адекватности.

Поред наведеног Народна банка Србије је указала на неслагање навода у Извештају независног ревизора, односно његовом делу који се односи на Писмо руководству и Одговора руководства на исте. Народна банка Србије је у складу са чланом 181. Закона о осигурању захтевала од Друштва да достави доказе за наводе у Одговору руководства.

Друштво је дана 31. октобра 2017. године доставило Народној банци Србије тражене доказе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

50. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ (наставак)

51.3. Налази екстерне контроле у зависном правном лицу „Дунав“ друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д., Београд

У периоду од 14. новембра до 14. децембра 2016. године, Одељење за надзор над делатношћу добровољних пензијских фондова Народне банке Србије, спровело је непосредну контролу целокупног пословања зависног правног лица „Дунав“ друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д., Београд. Дана 26. јануара 2017. године Друштву је достављен Записник број UNIFI II 144/1/17, а дана 04. априла 2017. године Друштво је добило Решење од Народне банке Србије Г. број 2731 од 31. марта 2017. године по којем је поступило.

Дана 09. октобра 2017. године достављен је Записник Г. број 8451 од 05. октобра 2017. године по којем је обустављен поступак надзора над пословањем Друштва.

51.4. Налази екстерне контроле у зависном правном лицу „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука, Република Српска

Дана 27. априла 2016. године, од Агенције за осигурање Републике Српске, зависно правно лице „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука је добило Решење број: 3.00-002-5-3/16 којим се налаже Друштву да усвоји и спроведе План мера за обезбеђење улагања средстава за покриће техничких резерви. Друштво је 11. маја 2016. године направило План мера према Решењу Агенције и усвојен План доставило поменутој Агенцији. Последњи Извештај о реализацији плана мера за обезбеђење улагања средстава за покриће техничких резерви на дан 31. децембра 2016. године достављен је Агенцији 20. јануара 2017. године којим је Друштво спровело мере из Решења.

Дана 20. децембра 2016. године, од Агенције за осигурање Републике Српске, зависно правно лице „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука је добило Решење број: 03-305-25-13/15 којим се налаже Друштву да ретроактивно утврди стопе приноса остварене улагањем математичке резерве животног осигурања за 2012., 2013. и 2014. годину, да у пословним књигама за 2016. годину евидентира обрачуната резервисања за учешће у добити и да се Годишњим планом интерне ревизије обезбеди поступак интерне ревизије везаних за Закон о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности. Друштво је 22. марта 2017. године доставило Агенцији Извештај од реализацији наведених мера према горе наведеном Решењу.

Агенција за осигурање Републике Српске је на основу Решења број: 05-553-2/17 од 19. септембра 2017. извршила редовну контролу пословања зависног правног лица „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука у периоду од 1. јануара 2016. до 31. августа 2017. године, а која је обухватала:

- рад органа Друштва;
- примену тарифа;
- политику реосигурања;
- процес решавања и исплате одштетних захтева;
- трошкове спровођења осигурања, финансијске и друге извештаје Друштва;
- трансакције са повезаним лицима;
- уговоре о заступању и посредовању у осигурању;
- обрачун техничких резерви;
- улагање средстава за покриће техничких резерви и 50% минималног гарантног фонда Друштва;
- начин обрачуна капитала и адекватност капитала и
- акте пословне политике који су били на снази у периоду контроле са изменама и допунама.

Након обављене контроле, Агенција за осигурање Републике Српске је донела Решење број: 05-553-2-11/17 од 05. фебруара 2018. године (у даљем тексту ове напомене Решење) у којем је наложено Друштву да, у циљу отклањања неправилности и незаконитости у пословању Друштва утврђених Записником о контроли од 13. децембра 2017. године, Агенцији достави извештај о извршењу наложених мера, те документе и друге доказе којима доказује да су утврђене незаконитости и неправилности отклоњене у року од 60 дана од дана пријема Решења.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

50. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ (наставак)

50.4. Налази екстерне контроле у зависном правном лицу „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука, Република Српска (наставак)

Друштву је наложено следеће:

- 1) да до рока за предају финансијских извештаја за 2017. годину изврши процену фер вредности некретнина и исправку потраживања у складу са препорукама независног ревизора, наведеним у Писму руководству од 27. априла 2017. године, укључујући и исправку потраживања од Банке Српске, те да евидентира ефекте извршене процене и исправке потраживања у рачуноводственој евиденцији и финансијским извештајима Друштва са стањем на дан 31. децембар 2017. године.

Друштво је извршило процену фер вредности некретнина и исправку потраживања у складу са препорукама независног ревизора, до наведеног рока и финансијске извештаје предало у законом прописаном року свим регулаторним органима којим се достављају финансијски извештаји за 2017. годину.

- 2) да до рока за предају финансијских извештаја за 2017. годину сачини и достави Агенцији план активности и рокове за довођење трошкова спровођења осигурања у оквиру дозвољеног режијског додатка, те да достави изјашњење Директора и Управног одбора о износу трошкова спровођења осигурања и њиховом утицају на способност Друштва да у прописаним роковима измирује преузете обавезе из уговора о осигурању, као и утицају на испуњавање захтева адекватности капитала и покрића техничких резерви.

Друштву је по Решењу Агенције за осигурање Републике Српске број: 05-553-2-21/17 од 26. априла 2018. године одобрено продужење рока за извршење ове мере до 30. априла 2018. године.

- 3) да од првог наредног рока за доставу Извештаја о трансакцијама са повезаним лицима (Образац: ТПЛ-Д) и даље у континуитету, у извештаје укључи и податке о трансакцијама са повезаним лицима, члановима Групе.

Друштво је Агенцији за осигурање РС путем извештавања доставило Образац-ТПЛ-Д на дан 31. децембра 2017. године укључујући податке о трансакцијама са свим повезаним правним лицима Групе до прописаног рока за доставу образаца, односно до 28. фебруара 2018. године.

- 4) да, од дана пријема овог Решења, уговоре о осигурању од аутоодговорности закључује у складу са правилима за одређивање премијског разреда прописаним члановима 22; 23. и 24. Одлуке о Заједничкој тарифи премија и ценовнику за осигурање од одговорности за моторна возила у Републици Српској (”Службени гласник Републике Српске” број: 94/15).

Друштво од дана пријема Решења, уговоре о осигурању од аутоодговорности закључује у складу са правилима за одређивање премијског разреда прописаним члановима 22; 23. и 24. Одлуке о Заједничкој тарифи премија и ценовнику за осигурање од одговорности за моторна возила у Републици Српској (”Службени гласник Републике Српске” број: 94/15).

- 5) у вези са саджајем тарифа осигурања Друштва:

5.1.) да, од дана пријема овог Решења, обустави примену одредбе која гласи „Уколико Служба за „underwriting“ процени да постоји умањен/увећан ризик за одређену врсту осигурања, може да одобри попуст/доплатак уз сагласност надлежног руководиоца за послове неживотног осигурања до 30% (+-)“, а која је садржана у-тачки 5.9. Тарифе премија Х-АК за комбиновано осигурање моторних возила (ауто каско) усвојеној 29. септембра 2017. године, тачки 8.3. Тарифе премија за осигурање од пожара и других опасности изван индустрије и занатства, тачки 8.5. Тарифе премија за осигурање од пожара и других опасности у индустрији и занатству, тачки 7.3. Тарифе премија за осигурање машина од лома и неких других опасности, тачки 5.5. Тарифе премија за осигурање стакла од лома, тачки 5.4. Тарифе премија за комбиновано осигурање електронских рачунара, процесора и сличних уређаја, тачки 6.4. Тарифе премија за осигурање усева и плодова, тачки 14.4. Тарифе премија за осигурање животиња, усвојеним на 100. седници у јуну 2011. године и измењеним на 120. седници Управног одбора Друштва 19. марта 2014. године, те у року од 30 дана од дана пријема овог Решења измени наведене тарифе на начин да исте не садрже спорну одредбу.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

50. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ (наставак)

50.4. Налази екстерне контроле у зависном правном лицу „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука, Република Српска (наставак)

Друштву је по Решењу Агенције за осигурање Републике Српске број: 05-553-2-19/17 од дана 23. марта 2018. године одобрено продужење рока за извршење налога изреченим овом тачком до 15. маја 2018. године.

5.2.) да, за тарифе премија у којима се тарифне стопе односе на нето или техничку премију, као саставни дио тарифе одреди проценте увећања нето или техничке премије намењене режијском додатку, имајући у виду стварно остварене трошкове спровођење осигурања, да за исте обезбеди позитивно мишљење овлашћеног актуара Друштва, те да их примењује на конзистентан начин, при чему проценти увећања нето или техничке премије намењени режијском додатку одређени на претходно наведени начин, не могу да буду нижи од просечно остварених административних трошкова Друштва, или да изричи измене тарифа и изрази тарифне стопе за бруто премију.

Друштву је по Решењу Агенције за осигурање Републике Српске број: 05-553-2-19/17 од дана 23. марта 2018. године одобрено продужење рока за извршење налога изреченим овом тачком до 15. маја 2018. године.

5.3) да, у оквиру Мишљења на финансијски извештај и годишњи извештај о пословању Друштва за 2017. годину, Друштво обезбеди да овлашћени актуар изврши посебну анализу Тарифа премија Х-АК за комбиновано осигурање моторних возила (ауто каско) и Тарифа премија из врсте осигурања незгоде које су биле у примени 2017. године, те утврди адекватност тарифних стопа, доплатака и попушта, те осталих фактора који значајније утичу на обрачун премије осигурања за ризике који су најзаступљенији у портфељу Друштва. У прилогу Мишљења овлашћени актуар је обавезан да у Excel-у достави коришћену статистичку подлогу и наведе претпоставке и методолошка образложења којима ће потврдити да су анализа и добијени резултати извршени у складу са актуарском праксом.

Рок за израду Мишљења овлашћеног актуара је 30. април 2018. године и исти је прослеђен АЗОРС-у.

- 6) да, од дана пријема овог Решења, за врсту осигурања незгоде (01) и за осигурања имовине - врсте осигурања 08 и 09, примењује важеће услове и тарифе Друштва усвојене од стране Управног одбора Друштва и достављене Агенцији.

Друштво од дана пријема Решења, за врсту осигурања незгоде (01) и за осигурања имовине - врсте осигурања 08 и 09, примењује важеће услове и тарифе Друштва усвојене од стране Управног одбора Друштва.

- 7) да изврши усклађивање између класификације и начина вредновања хартија од вредности, а који се односи на уделе и акције ПИФ-а.

Друштво је дана 29. децембра 2017. године усвојило нову Одлуку о класификацији финансијских средстава - хартија од вредности. Истом су усклађене класификација и начин вредновања свих ХоВ и ПИФ-а.

- 8) да, у року од 30 дана од дана пријема овог Решења, као додатак плану инвестиционе политике Друштва, достави анализу и план улагања инвестиционих некретнина која служе за покриће средстава техничких резерви Друштва, са најмање следећим елементима: оцену оправданости и исплативости улагања у инвестиционе некретнине у претходном периоду (последњих 5 година) са становишта уложених средстава, вредности и остварених приноса, да донесе план приноса од закупнина и евентуалних капиталних добитака од инвестиционих некретнина за 2018. годину, да процени и документује степен сигурности остварења будућих приноса, те за инвестиционе некретнине код којих не очекује принос у 2018. години, односно које не буду испуњаваале услове из 9. став 1. тачка 13. подтачка 4. и 5. Правилника о улагањима друштва за осигурање, утврди мере/активности конверзије у друга средства или наведе изворе за додатна средства која ће служити за обезбеђење покрића техничких резерви.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

50. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ (наставак)

50.4. Налази екстерне контроле у зависном правном лицу „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука, Република Српска (наставак)

Друштву је по Решењу Агенције за осигурање Републике Српске број: 05-553-2-21/17 од дана 26. марта 2018. године одобрено продужење рока за извршење налога изреченим овом тачком до 30. априла 2018. године.

- 9) *да Извештаје о снимању ризика максимално могуће штете за реосигурање врши у складу са чланом 9. Правилника о условима и начину саосигурања и реосигурања Друштва, према ком се процена максимално могуће штете врши пре потписивања полисе.*

Друштво Извештаје о снимању ризика максимално могуће штете за реосигурање врши у складу са чланом 9. Правилника о условима и начину саосигурања и реосигурања Друштва, према ком се процена максимално могуће штете врши пре потписивања полисе.

- 10) *да уз уговоре о осигурању имовине чија сума осигурања прелази износ максималног самопридржаја, обезбеди и документацију са спецификацијом осигураних ризика, којом се доводе у везу техничке карактеристике ризика који се осигурава и елементи тарифе који утичу на осигурања тог индивидуалног ризика укључујући примењену тарифну стопу, одобрене бонусе/попусте и др.*

Друштво је обезбедило да, уз уговоре о осигурању имовине чија сума осигурања прелази износ максималног самопридржаја, постоји документација са спецификацијом осигураних ризика којом се доводе у везу техничке карактеристике ризика који се осигурава и елементи тарифе који утичу на осигурање.

- 11) *да, у року од 10 дана од дана пријема овог Решења, успостави праксу у решавању одштетних захтева из основа аутоодговорности, према којој ће оштећеним лицима, односно подносиоцима захтева плати образложену понуду која садржи образложење правног основа и обрачуна висине одштете.*

Друштво је успоставило праксу да у решавању одштетних захтева из основа аутоодговорности оштећеним лицима, односно подносиоцима захтева, доставља образложену понуду (Одлуку о захтеву за накнаду штете) о основаности одштетног захтева и обрачуна висине одштете на начин да се:

- а) у образложењу правног основа даје образложење да је захтев основан; неоснован или делимично основан и у складу са тим по потреби даје и додатно појашњење.
- б) у образложењу обрачуна висине штете код материјалних штета наводи износ материјалне штете са образложењем да се ради о тоталној или делимичној штети ако су штете на возилу и начин на који је извршен обрачун штете (по обрачуну стручне службе; по рачуну поправке; по предрачуну и сл.) те наводи спецификацију осталих појединачних трошкова уколико постоје.
- в) у образложењу обрачуна нематеријалне штете наводи спецификацију износа за сваки вид накнаде нематеријалне штете као и спецификацију осталих трошкова и накнада које су у вези са нематеријалном штетом.

- 12) *да, у року од 10 дана од пријема овог Решења, обустави праксу у решавању одштетних захтева из основа аутоодговорности, према којој се исплата одштете врши након запримљеног потписаног вансудског поравнања, односно да исту врши по слању образложене понуде или образложеног одговора, а у роковима прописаним чланом 22. став 1. и 4. Закона о обавезним осигурањима у саобраћају („Службени гласник Републике Српске“, број 82/15).*

Друштво је успоставило праксу да у поступку и технологији рада код решавања одштетних захтева поштује рокове прописане чланом 22. став 1. и 4. Закона о обавезним осигурањима у саобраћају.

- 13) *да, у року од 10 дана пријема овог Решења, успостави праксу у решавању одштетних захтева из основа аутоодговорности, према којој ће по решеном одштетном захтеву оштећене, у образложеној понуди и образложеном одговору, упућивати на право подношења тужбе.*

Друштво је успоставило праксу да се у решавању одштетних захтева из основа аутоодговорности код достављања образложене понуде и образложеног одговора (Одлуке о захтеву за накнаду штете) оштећеном лицу, односно подносиоцу захтева, даје поука о правном леку и то тако да се код достављања образложене понуде и образложеног одговора оштећено лице или подносилац захтева упућује на право подношења приговора Друштву за осигурање у року од 15 дана од дана пријема истог или право подношења тужбе надлежном суду.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

52. МИШЉЕЊЕ ОВЛАШЋЕНОГ АКТУАРА

Група нема обавезу прибављања мишљења овлашћеног актуара на консолидоване финансијске извештаје. Мишљење овлашћених актуара је дато на основу оцене актуарских позиција у финансијским извештајима појединачних правних лица (чланица Групе) који се баве делатношћу осигурања и реосигурања.

52.1. Мишљење овлашћеног актуара на финансијске извештаје матичног правног лица

Овлашћени актуари изразили су позитивно мишљење на финансијске извештаје и годишњи извештај о пословању матичног правног лица за 2017. годину.

На бази спроведених анализа и расположивих релевантних података, може се закључити да је премија осигурања Компаније утврђена у складу са актуарском струком и прописима и да обезбеђује трајно испуњење обавеза друштва из уговора о осигурању.

Техничке резерве Компаније су утврђене у складу са важећим прописима и актуарском струком и обезбеђују испуњење обавеза из уговора о осигурању.

52.2. Мишљење овлашћеног актуара на финансијске извештаје „Дунав-Ре“ а.д.о., Београд

Овлашћени актуар зависног правног лица „Дунав-Ре“ а.д.о., Београд је дао позитивно мишљење за 2017. годину. У мишљењу је наведено да су све актуарске позиције и друге величине на које овлашћени актуар даје мишљење у складу са Законом о осигурању, прописима донетим на основу Закона и другим прописима којима се уређује делатност осигурања / реосигурања. Такође, у складу су са актима „Дунава-Ре“, економским начелима, правилима актуарске струке и струке осигурања. Премија реосигурања и утврђене техничке резерве довољне су за трајно испуњење обавеза „Дунава-Ре“ из уговора. Техничке резерве и капитал „Дунава-Ре“ гарантују трајну стабилност и солвентност у пословању. „Дунав-Ре“ је у пословној години забележило повећање премије, повећање техничких резерви и позитиван финансијски резултат.

52.3. Мишљење овлашћеног актуара на финансијске извештаје „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука, Р. Српска

У складу са чланом 20, став 6, Закона о друштвима за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број 17/05, 01/06, 64/06 и 74/10), Одлуком о садржају мишљења овлашћеног актуара („Службени гласник Републике Српске“, број 15/07), као и у складу са Правилником о садржају мишљења овлашћеног актуара („Службени гласник Републике Српске“ број 15/2008), Друштво је обавезно да прибави оцenu и мишљење овлашћеног актуара о прописаним финансијским извештајима за 2017. годину, Годишњем извештају о пословању, актима пословне политике, помоћним књигама и другој потребној пословној документацији. Након извршене контроле, овлашћени актуар Владимир Николић је изразио позитивно мишљење у Мишљењу овлашћеног актуара на финансијски извештај и годишњи извештај о пословању за послове неживотних осигурања за пословну 2017. годину.

Такође, након извршене контроле, овлашћени актуар Мичић Саша је изразио позитивно мишљење у Мишљењу овлашћеног актуара на финансијски извештај и годишњи извештај о пословању за послове животних осигурања за пословну 2017. годину.

52. ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ

Интерну ревизију, било да је организована као функција, сектор или служба, у оквиру Групе, имају:

- Компанија „Дунав осигурање“ а.д.о., Београд;
- „Дунав-Ре“ а.д.о., Београд;
- Друштво за управљање и Фонд за добровољно пензијско осигурање „Дунав“ а.д., Београд;
- „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука, Република Српска

52.1 Годишњи извештај интерне ревизије у матичном друштву – Компанији „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд

Надзорни одбор Компаније је у складу са Законом о осигурању и Статутом Компаније пратио рад Функције интерне ревизије. О налазима Интерне ревизије Надзорни одбор Компаније информисан је на основу поднетих тромесечних, шестомесечних и годишњег извештаја о раду за 2017. годину, које размотрио и прихватио.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

52. ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ (наставак)

52.1. Годишњи извештај интерне ревизије у матичном друштву – Компанији „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд (наставак)

У складу са чланом 158. и 159. Закона о осигурању („Службени гласник РС“, бр. 139/2014), тачком 15. Одлуке о извештавању друштва за осигурање/реосигурање („Службени гласник РС“, бр. 55/2015), тромесечни извештаји Интерне ревизије су са одлуком Надзорног одбора о усвајању извештаја Интерне ревизије достављени Народној банци Србије.

Током обављања ревизија, интерни ревизори су скретали пажњу и предлагали доследну примену закона и интерних аката са нарочитом пажњом на примени система интерних контрола.

Утврђена одступања од законских прописа и прописаних процедура интерна ревизија констатовала је у својим појединачним извештајима. На основу утврђеног чињеничног стања интерна ревизија је у складу са тим предлагала корективне мере и рокове за њихово отклањање. Функција је непрекидно пратила спровођење предложених мера и вршила непосредну проверу извршења у контролисаним пословним процесима.

У периоду јануар-децембар 2017. године завршена је укупно 41 појединачна интерна ревизија. У извештајима интерних ревизора, дате су укупно 34 препоруке за будући рад, у вези кориговања утврђених неправилности, које се, углавном, односе на поштовање прописаних интерних аката и процедура, и то:

- у првом тромесечју 2017. године обављено је 5 ревизија и дато 6 препорука;
- у другом тромесечју 2017. године обављено је 11 ревизија и дато 8 препорука;
- у трећем тромесечју 2017. године обављено је 11 ревизија и дато 10 препорука;
- у четвртном тромесечју 2017. године обављено је 14 ревизија и дато 10 препорука.

Најзначајнији налази у обављеним интерним ревизијама се односе на непоступање у складу са појединим одредбама интерних процедура:

- поступака и упутства о начину рада на пословима закључења појединих врста неживотног осигурања, као и аката (правилника, услова и тарифа);
- процедура за решавање одштетних захтева – поступцима и упутствима (неблаговремено сачињавање записника о извиђају и процени, неслагање података о пријави настале штете, пропусти код „услужних“ процена/пријава);
- процедура у вези са активностима за наплату доспеле премије неживотног осигурања, регреса, датих аванса и осталих потраживања и др.

Интерна ревизија је у протеклом периоду континуирано пратила спровођење предложених корективних мера за отклањање уочених неправилности и пропуста у раду као и препоруке за унапређење система рада. Ове активности извршене су на основу достављених обавештења и пословне документације, као и непосредним увидом у документацију и евиденције на терену, о чему су сачињени извештаји о контроли спровођења предложених мера.

Годишњи извештај о раду интерне ревизије у 2017. години као и Извештај о мерама које су предузете, поводом налаза интерне ревизије за отклањање утврђених неправилности доставља се Скупштини Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о. ради разматрања и одлучивања.

52.2. Годишњи извештај интерне ревизије у зависном правном лицу – „Дунав“ друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д., Београд

Током 2017. године, у зависном правном лицу „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом извршено је шест појединачних интерних ревизија које су биле предвиђене годишњим планом рада. Спроведене појединачне интерне ревизије су:

- Интерна ревизија утврђивања нето вредности имовине и вредности инвестиционе јединице фонда и тачности обрачунавања приноса добровољног пензијског фонда;
- Интерна ревизија процеса закључивања уговора о чланству, пријема, евиденције и расподеле уплата пензијских доприноса; праћење тендера као дела продајне активности;
- Интерна ревизија управљања ризицима фонда;
- Интерна ревизија усаглашености са прописима који се тичу заштите корисника – Одлука оглашавању добровољних пензијских фондова и стандардизованом тексту приликом оглашавања („Службени гласник РС“, бр. 23/2006) и Одлука о начину заштите права и интереса корисника услуга које пружају друштва за управљање добровољним пензијским фондовима („Службени гласник РС“, бр. 55/2015);
- Интерна ревизија процеса повлачења акумулираних средстава путем програмираних исплата и процеса преноса (трансфера) акумулираних средстава у други фонд;
- Интерна ревизија усклађености са прописима везаним за спречавање прања новца и финансирање тероризма, као и усклађености са прописима везаним за поверавање послова трећим лицима.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

52. ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ (наставак)**52.2. Годишњи извештај интерне ревизије у зависном правном лицу – „Дунав“ друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д., Београд (наставак)**

Циљ обављања ревизија био је да се оцени начин управљања ризицима у оквиру процеса, оцењивањем и вредновањем система интерних контрола уграђених у те процесе, односно система интерних контрола успостављених у Друштву.

О наведеним извршеним појединачним ревизијама сачињени су извештаји. Саставни део извештаја су налази ревизије и препоруке за унапређење процеса и контрола. На основу налаза спроведених ревизија може се закључити да, у оквиру ревидираних процеса, постоји успостављен систем интерних контрола који је креиран у циљу смањења ризика или његове потпуне елиминације у појединим случајевима. Налази се углавном односе на повећање ефикасности пословања, унапређивања постојећих контрола, а има и појединих који указују на недостатке у спровођењу одређених контрола, али степен уочених недостатака не излаже Друштво значајним ризицима.

52.3 Годишњи извештај интерне ревизије у зависном правном лицу „Дунав-Ре“ а.д.о., Београд

У складу са одредбама члана 157. и члана 158. Закона о осигурању („Службени гласник РС“, број 139/2014), Одлуке о извештавању друштава за осигурање/реосигурање (Сл.гласник РС“, бр. 55/2015), као и одредбама члана 12 и 13. Правилника о раду интерне ревизије (Н.О. бр. 73 од 26. априла 2016. године), интерна ревизија је у току 2017. године извршила 7 ревизија предвиђених Годишњим планом рада.

Интерна ревизија је доставила кварталне извештаје о налазу и годишњи извештај о раду интерне ревизије за 2017. годину Надзорном одбору Друштва и Народној банци Србије, на начин и у роковима утврђеним поменутом Одлуком Народне банке Србије и актом Друштва.

Активности интерне ревизије биле су усмерене на праћење, проверу и унапређење система рада, идентификацију ризика и оцену и вредновање успостављеног система интерне контроле. У поступку издавања одговарајућих препорука за отклањање уочених неправилности и недостатака интерни ревизор је у току 2017. године дао 6 препорука, које су реализоване. Интерни ревизор је у току 2017. године складу са налазима претходно извршених контрола пратио извршење једне препоруке дате у 2016. години, а која је извршена у 2017. години.

52.4 Годишњи извештај интерне ревизије у зависном правном лицу „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука, Република Српска

У складу са одредбама члана 323. Закона о привредним друштвима РС („Службени гласник Републике Српске“ број:127/08, 58/09, 100/11 и 67/13), члана 70. Статута Друштва (број 01-37-6-1-6/17), као и одредбама члана 14. и 15. Правилника о раду интерне ревизије (број: D02-751-PR-25 од 29. септембра 2017. године), интерна ревизија је у току 2017. године, извршила 16 појединачних ревизија предвиђених Годишњим планом рада. Такође, доставила је кварталне извештаје о налазу и Годишњи извештај о раду интерне ревизије за 2017. годину Одбору за ревизију, Управном одбору Друштва и Агенцији за осигурање Републике Српске, на начин и у роковима утврђеним Правилником о садржају, начину и роковима за достављање извештаја, обавештења и других података друштва за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број 91/14).

Активности интерне ревизије биле су усмерене на праћење, проверу и унапређење система рада, идентификовање ризика и оцену и вредновање успостављеног система интерне контроле. У поступку издавања одговарајућих препорука за отклањање уочених неправилности и недостатака служба интерне ревизије је у току 2017. године предложила 16 препорука и дала 11 мера за отклањање неправилности и унапређење примењених поступака и система рада.

53 УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА**53.1 Носиоци система управљања ризицима**

Управљање ризицима у Групи је усмерено на настојање да се потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Групе сведу на минимум. У поступку Управљања ризицима спроводи се анализа, квантификација и бележење ризика, као и ширење свести о њиховом постојању у оквиру пословања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

53. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

53.1. Носиоци система управљања ризицима (наставак)

Стратегија управљања ризицима представља оквир за успостављање система управљања ризицима и њоме су дефинисани надлежности и одговорности управе и свих запослених у процесу управљања ризицима, спремност за преузимање ризика и политике управљања ризицима у Групи.

Мерење, односно процена ризика, врши се кроз квалитативну и квантитативну процену идентификованих ризика и догађаја тако што се: врши обрада сваког идентификованог ризика, анализирају постојеће контролне мере, квантификују идентификовани ризици – кад год је то могуће, предлажу додатне мере и прати спровођење свих донетих мера.

Према степену утицаја на пословање Групе, ризици се класификују у четири категорије: Низак, Средњи, Висок и Екстреман ризик.

Група, у оквиру управљања ризицима, врши сопствену процену ризика (ORSA – Own Risk and Solvency assessment) и солвентности, чији резултати се узимају у обзир при доношењу стратешких одлука, планирању пословних активности и при управљању адекватношћу капитала.

При вршењу сопствене процене ризика и солвентности Група идентификује све ризике којима је изложена или би могла бити изложена у пословању краткорочно и дугорочно. Сва друштва која послују у оквиру Групе, за која је то законом прописано, на дан 31. децембра 2017. године испунила су услове који се односе на адекватност капитала.

53.2 Врсте ризика које се предмет праћења и управљања

У оквиру **ризика осигурања** посебно се управља појединачним ризицима као што су: ризик неадекватно одређене премије, ризик неадекватног образовања техничких резерви, ризик осигурања који произилази из катастрофалних догађаја, посебне ризике који произилазе из промене висине, тренда (тенденције) и волатилности (одступања од очекиваног) стопа смртности (ризик смртности и ризик дуговечности), промене висине, тренда и волатилности стопа истека, раскида, обнове и откупа уговора о осигурању (ризик истека осигурања), промене висине, тренда и волатилности стопа инвалидности и болести (ризик обољевања), промене момента настанка и учесталости осигураних случајева, као и висине исплате при настанку тих случајева, ризик неадекватне процене ризика који се преузима у осигурање, ризик неадекватног одређивања нивоа самопридржаја или преузимање ризика већих од износа самопридржаја, односно непреношење вишка ризика изнад самопридржаја у саосигурање, реосигурање, остале ризике осигурања (професионалне и техничке) који су у складу са природом, обимом и сложеносту пословања Групе.

У оквиру **тржишних ризика**, посебно се управља појединачним ризицима: ризик промене каматних стопа, ризик промене цена хартија од вредности, ризик промене цена непокретности, ризик приноса, девизни ризик, ризик конкуренције, ризик неадекватног прилагођавања захтевима корисника услуге осигурања, остале тржишне ризике у складу са природом, обимом и сложеносту пословања Групе.

У оквиру **ризика неиспуњења обавеза друге уговорне стране** посебно се управља појединачним ризицима: ризик немогућности наплате инвестираних средстава, ризик немогућности наплате приноса од инвестираних средстава или закупа, ризик немогућности наплате потраживања по основу осигурања, саосигурања и реосигурања, остале ризике.

Ризик ликвидности обухвата појединачне ризике: ризик неадекватног управљања имовином и обавезама (ALM-Asset Liability Management), ризик погрешне процене, евидентирања, презентовања и обелодањивања вредности имовине и извора средстава друштва као и њихових прихода, расхода и резултата пословања, ризик немогућности продаје имовине друштва по књиговодственој вредности и немогућност наплате извршене продаје, ризик рочне неусклађености средстава и њихових извора, ризик немогућности измиривања обавеза по основу осигурања и другим основама, остале ризике.

У оквиру **оперативних ризика** прате се: ризик погрешног, неодговарајућег избора чланова Извршног одбора, Надзорног одбора и лица којима је поверено руковођење појединим пословима, ризик погрешног, неодговарајућег избора, распореда и постављања запослених у друштву (квалификационо и бројно), ризик неадекватне организације пословања друштва, ризик погрешног и економски штетног уговарања послова, ризик превара, злоупотреба и других незаконитих активности, ризик уговарања, организовања и обављања послова супротно правилима струке осигурања, ризик одсуства система интерних контрола, процедура и поступака, остали ризици.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

53. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

53.2. Врсте ризика које се предмет праћења и управљања (наставак)

У оквиру **правних ризика** прате се: ризик налагања мера, односно изрицања казне од стране Народне банке Србије или другог надлежног органа, ризик немогућности извршења уговора (делимично или у целини), ризик могућих губитака из спорова, ризик неустављања ефикасних процедура за спречавање прања новца и финансирања тероризма, остали ризици.

Други значајни ризици обухватају појединачне ризике: репутациони ризик, који проистиче из умањеног поверења јавности у пословање Групе, стратешки ризик, који представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат или капитал Групе услед непостојања одговарајућих политика и стратегија Групе, њиховог неадекватног спровођења, као и услед промена у окружењу, односно изостанка одговарајућег реаговања на промене, ризици који настају при увођењу нових производа осигурања, укључујући и нове активности у вези са процесима и системима у Групи, ризици по основу послова које је Група поверила трећим лицима, остали ризици који се процене као значајни.

53.3 Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“

Категорије финансијских инструмената

	31. децембар 2017.	У хиљадама динара 31. децембар 2016.
Финансијска средства		
Дугорочни финансијски пласмани	823.692	1.050.023
Потраживања	3.067.037	2.638.393
Финансијски пласмани	22.689.380	19.777.873
Готовина и готовински еквиваленти	1.788.877	1.537.063
Потраживања за нефактурисан приход	56.709	49.958
	28.425.695	25.053.310
Финансијске обавезе		
Остале дугорочне обавезе	50.919	57.314
Краткорочне финансијске обавезе	52.805	16.597
Обавезе по основу штета	295.881	410.803
Обавезе за премију саосигурања и реосигурања	790.878	624.702
Обавезе за провизију и регресе	54.190	54.373
Обавезе према добављачима	323.740	376.377
Обавезе за дивиденде	683.959	214.038
Унапред обрачунати трошкови	85.671	102.091
	2.338.043	1.856.295

Ризици који потичу од финансијских инструмената обухватају:

- кредитни ризик,
- тржишни ризик који се састоји од три врсте ризика: девизног ризика, каматног ризика и ризика промене цене финансијског инструмента и
- ризик ликвидности.

Кредитни ризик

Изложеност кредитном ризику посебно се обелодањује за следеће категорије финансијских средства, односно финансијске имовине:

- дугорочни финансијски пласмани,
- финансијски пласмани и
- потраживања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

53. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

53.3. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)

53.3.1. Кредитни ризик (наставак)

Постоји значајна разлика у степену изложености Групе кредитном ризику у зависности од тога о којој се категорији финансијског инструмента ради. Кредитном ризику су највише изложена потраживања од осигураника по основу фактурисане премије осигурања и обрачунатих камата по основу кашњења у измиривању обавеза од стране дужника. Ово је, пре свега, последица изражене неликвидности у привреди, као и присутне праксе да осигураници обавезе по основу премије осигурања не третирају као приоритетне и сврставају их иза обавеза по основу пореза, зарада и обавеза према банкама и добављачима.

Континуирана анализа бонитета према утврђеној методологији, у сегменту великих клијената, указује да већина осигураника има бонитет испод задовољавајућег нивоа, што се директно одражава на финансијски резултат Групе, имајући у виду обавезу обезвређења таквих потраживања. Несолвентност појединих осигураника и искуства Компаније у погледу редовности испуњавања обавеза, упућују на висок ризик и потребу преиспитивања сарадње са несолвентним и неликвидним осигураницима, као и другим дужницима. У циљу повећања наплате премије и минимизирања кредитног ризика неопходно је наставити са праксом редовног праћења наплате по осигураницима од стране продаје осигурања.

У поступку закључивања и обнављања Уговора о осигурању, поред оцене бонитета, морају да се узму у обзир и одређени квалитативни фактори као што су: квалитет управљања и руководства, област пословања осигураника, услови и перспективе у грани у којој осигураник послује (тржиште), број година у осигурању, искуства у погледу наплате премије, односно редовност измиривања обавеза, промене у власничкој структури осигураника, подаци о техничкој процени ризика (код осигураника са великим ризицима), подаци о повезаним правним лицима.

Максимална изложеност кредитном ризику је приказана у следећој табели:

Финансијска имовина	31. децембар 2017.			У хиљадама динара 31. децембар 2016.
	Бруто износ	Исправка вредности	Нето износ	Нето износ
Дугорочни финансијски пласмани	2.017.893	1.194.201	823.692	1.050.023
Потраживања	13.276.867	10.209.830	3.067.037	2.638.393
Финансијски пласмани	25.126.340	2.436.960	22.689.380	19.777.873
Укупно:	40.421.100	13.840.991	26.580.109	23.466.289

Изложеност кредитном ризику, у погледу потраживања, приказана је и на основу старосне структуре потраживања која је дата у следећој табели:

Старосна структура потраживања	У хиљадама динара 31. децембар 2017.		
	Бруто износ	Исправка вредности	Нето износ
Недоспело	2.832.938	340.594	2.492.344
Кашњење од 0-90 дана	726.320	281.644	444.676
Кашњење од 91-180 дана	386.260	330.734	55.526
Кашњење од 181-270 дана	278.072	232.365	45.707
Кашњење преко 271 дана	9.053.277	9.024.493	28.784
Укупно	13.276.867	10.209.830	3.067.037

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

53. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

53.3. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)

Девизни ризик

Под девизним ризиком подразумева се вероватноћа настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед промене вредности девизних курсева. Девизном ризику су изложене све позиције активе и пасиве у девизама, као и потраживања и обавезе индексиране страном валутом. Група управља девизним ризиком у циљу ограничавања могућих губитака због промена курса страних валута и одржавања ризика на нивоу који је прихватљив из угла резултата пословања, адекватности капитала и захтева за очувањем ликвидности.

Изложеност Групе девизном ризику на дан 31. децембра 2017. године је дата у наредној табели:

	USD	EUR	Остале валуте	РСД	Укупно
Дугорочни финансијски пласмани	-	60.609	349.597	413.486	823.692
Потраживања	150.860	404.833	253.548	2.257.796	3.067.037
Финансијски пласмани	-	4.007.429	823.156	17.858.795	22.689.380
Готовински еквиваленти и готовина	33.976	690.219	133.580	931.102	1.788.877
Потраживања за нефактурисан приход	-	24.989	28.311	3.409	56.709
Укупно	184.836	5.188.079	1.588.192	21.464.588	28.425.695
	USD	EUR	Остале валуте	РСД	Укупно
Остале дугорочне обавезе	1.746	14.085	-	35.088	50.919
Краткорочне финансијске обавезе	1.412	12.198	12.774	26.421	52.805
Обавезе за премије и штете	70.246	183.363	9.792	823.358	1.086.759
Обавезе за провизију и регресе	2.923	14.298	258	36.711	54.190
Обавезе према добављачима	1.567	22.382	42.481	257.310	323.740
Обавезе за дивиденде	-	-	-	683.959	683.959
Унапред обрачунати трошкови	-	-	-	85.671	85.671
Укупно	77.894	246.326	65.305	1.948.518	2.338.043
Нето девизна позиција на дан 31. децембар 2017.	106.942	4.941.753	1.522.887	19.516.070	26.087.652

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

53. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

53.3. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)

Девизни ризик (наставак)

Изложеност Групе девизном ризику на дан 31. децембра 2016. године је дата у наредној табели:

	USD	EUR	Остале валуте	РСД	Укупно
Дугорочни финансијски пласмани	-	164.559	588.937	296.527	1.050.023
Потраживања	196.181	334.448	305.553	1.802.211	2.638.393
Финансијски пласмани	-	3.326.968	518.068	15.932.837	19.777.873
Готовински еквиваленти и готовина	68.419	478.824	134.662	855.158	1.537.063
Потраживања за нефактурисан приход	-	1.055	38.416	10.487	49.958
Укупно	264.600	4.305.854	1.585.636	18.897.220	25.053.310
	USD	EUR	Остале валуте	РСД	Укупно
Остале дугорочне обавезе	-	545	-	56.769	57.314
Краткорочне финансијске обавезе	-	686	6.173	9.738	16.597
Обавезе за премије и штете	26.455	64.702	76.770	867.578	1.035.505
Обавезе за провизију и регресе	6.915	6.948	-	40.510	54.373
Обавезе према добављачима	1.717	14.792	57.979	301.889	376.377
Обавезе за дивиденде	-	-	-	214.038	214.038
Унапред обрачунати трошкови	-	148	-	101.943	102.091
Укупно	35.087	87.821	140.922	1.592.465	1.856.295
Нето девизна позиција на дан 31. децембар 2016.	229.513	4.218.033	1.444.714	17.304.755	23.197.015

Група је изложена девизном ризику првенствено преко дугорочних и финансијских пласмана, потраживања и готовине и готовинских еквивалената, као и обавеза према добављачима који су деноминирани у страниј валути. Група не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, с обзиром на то да у Републици Србији и Републици Српској такви инструменти нису уобичајени. Стабилност економског окружења у којем Група послује, у великој мери зависи од мера владе у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

Промена девизног курса за $\pm 10\%$, изазвала би могући ефекат на нето добитак у износу од $\pm 2.608.765$ хиљада динара.

Каматни ризик

Каматни ризик је ризик промене имовине или обавеза, прихода или расхода због промене каматне стопе на тржишту. Висина тржишне каматне стопе највећи утицај има на део инвестиционог портфолија уложеног у депозите код банака и обвезнице.

Кретање тржишних каматних стопа на депозите везано је за кретање референтне стопе Народне банке Србије. На почетку 2017. године референтна каматна стопа НБС износила је 4,00%, све до септембра месеца када је смањена на 3,75%, да би у октобру била смањена за додатних 0,25% на ниво од 3,50%. На овом нивоу је остала до краја 2017. године, да би од почетка 2018. године имала још два смањења и тренутно износи 3,00% (април 2018. године), што указује да је присутан тренд значајног пада опшег нивоа каматних стопа на финансијском тржишту.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

53. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

53.3. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)

53.3.4. Каматни ризик

Изложеност Групе каматном ризику је дата у односу на каматне стопе по којима Група пласира средства и каматне стопе по којима су узете финансијске обавезе у складу са подацима презентираним у наредној табели:

Финансијска имовина	Распон каматних стопа (на годишњем нивоу)	
Дугорочни финансијски пласмани	2,59%-12,34%	државне ХоВ
Потраживања	У висини прописане затезне камате	
Финансијски пласмани	0,70%-3,70% 0,70%-9,00% 1,00%-10,00%	орочени депозити корпоративне обвезнице државне ХоВ остало
Финансијске обавезе		
Дугорочне обавезе	5,56%	
Краткорочне обавезе	6,75%	

Група прати промене каматних стопа на финансијском тржишту и у складу са променама предузима активности улагања у пласмане који носе мањи каматни ризик.

Ризик промене цене финансијског инструмента

Ризик промене цене финансијског инструмента је ризик флукуације тржишних цена власничких и дужничких хартија од вредности који утиче на промену њихове фер вредности. Индекс Belex 15 (индекс 15 најликвиднијих акција на Београдској берзи) на крају 2017. године је на нивоу од 749,62 поена и у поређењу са крајем 2016. године бележи раст од 1,05%, док се индекс Belex line (општи индекс Београдске берзе) налази на нивоу од 1.647,28 поена и у истом временском периоду бележи раст од 5,41%. Флукуација цена акција указује да је присутан ризик промене цена акција као финансијских инструмената чија се тржишна вредност утврђује на берзи.

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	31. децембар 2017.	У хиљадама динара 31. децембар 2016.
Финансијска средства		
<i>Некаματοносна</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	353.916	268.307
Потраживања	3.067.037	2.638.393
Финансијски пласмани	837.347	696.208
Готовина и готовински еквиваленти	501.543	301.731
Потраживања за нефактурисан приход	56.709	49.958
	4.816.552	3.954.597
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	469.776	781.716
Финансијски пласмани	19.444.227	12.876.315
Готовина и готовински еквиваленти	306.144	328.483
	20.220.147	13.986.514
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Финансијски пласмани	2.407.806	6.205.350
Готовина и готовински еквиваленти	981.190	906.849
	3.388.996	7.112.199
	28.425.695	25.053.310
<i>Каматни гел</i>		
фиксна камата	2.050.511	1.821.312
варијабилна камата	445.965	476.216

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

53. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

53.3. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)

Ризик промене цене финансијског инструмента (наставак)

	31. децембар 2017.	У хиљадама динара 31. децембар 2016.
Финансијске обавезе		
<i>Некаматносно</i>		
Остале дугорочне обавезе	18.019	42.458
Краткорочне финансијске обавезе	30.460	6.202
Обавезе по основу штета	295.881	410.803
Обавезе за премију	790.878	624.702
Обавезе за провизију	54.190	54.373
Обавезе према добављачима	323.740	376.377
Обавезе за дивиденде	683.959	214.038
Унапред обрачунати трошкови	85.671	102.091
	<u>2.282.798</u>	<u>1.831.044</u>
<i>Каматносно</i>		
Остале дугорочне обавезе	32.900	14.856
Краткорочне финансијске обавезе	22.345	10.395
	<u>55.245</u>	<u>25.251</u>
	<u>2.338.043</u>	<u>1.856.295</u>

Ризик ликвидности

Ликвидност Групе, као њена способност да о року извршава доспеле обавезе, зависи са једне стране од билансне структуре, а са друге стране од усклађености прилива и одлива средстава.

Циљ управљања ризиком ликвидности је трајно одржавање ниског степена изложености ризику немогућности испуњавања обавеза, као и стварање претпоставки које обезбеђују проактивни приступ и превентивно идентификовање, мерење, процењивање и контролу ризика ликвидности.

Група управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталим на основу финансијских средстава, на основу најранијег датума на који ће постојати могућност наплате потраживања.

Доспећа финансијских средстава

	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносна	1.488.491	902.515	1.913.281	512.265	4.816.552
Фиксна каматна стопа	1.308.026	2.755.058	16.251.187	1.956.387	22.270.658
Варијабилна каматна стопа	1.369.105	521.285	1.944.571	-	3.834.961
	<u>4.165.622</u>	<u>4.178.858</u>	<u>20.109.039</u>	<u>2.468.652</u>	<u>30.922.171</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

53. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

53.3. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)

53.3.4. Ризик ликвидности (наставак)

У хиљадама динара
31. децембар 2016.

	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносна	1.369.831	866.280	1.344.159	374.327	3.954.597
Фиксна каматна стопа	1.246.949	436.237	11.911.013	2.213.627	15.807.826
Варијабилна каматна стопа	2.635.329	138.023	4.790.063	25.000	7.588.415
	5.252.109	1.440.540	18.045.235	2.612.954	27.350.838

Доспећа финансијских обавеза

У хиљадама динара
31. децембар 2017.

	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносне	746.736	720.733	813.583	1.746	2.282.798
Каматносне	2.137	3.741	17.884	31.483	55.245
	748.873	724.474	831.467	33.229	2.338.043

У хиљадама динара
31. децембар 2016.

	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносне	1.088.021	454.978	287.500	545	1.831.044
Каматносне	1.256	3.317	4.900	15.778	25.251
	1.089.277	458.295	292.400	16.323	1.856.295

На дан 31. децембра 2017. године најликвиднија имовина Групе, чија је рочност доспећа до месец дана, износи 4.165.622 хиљаде динара, а истовремено краткорочне обавезе које доспевају у року до месец дана износе 748.873 хиљаде динара, што указује да постоји вишак ликвидних средстава у односу на обавезе. Овај вишак ликвидних средстава преносиће се сукцесивно кроз наредне периоде, што указује да су створени услови за континуирано остваривање ликвидности Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

53. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

53.3. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)

53.3.5. Фер вредност финансијских инструмената (наставак)

	31. децембар 2017.		У хиљадама динара 31. децембар 2016.	
	Књиговодствена вредност	Фер вредност	Књиговодствена вредност	Фер вредност
Финансијска средства				
Дугорочни финансијски пласмани	823.692	823.692	1.050.023	1.050.023
Потраживања	3.067.037	3.067.037	2.638.393	2.638.393
Финансијски пласмани	22.689.380	22.689.380	19.777.873	19.777.873
Готовина и еквиваленти	1.788.877	1.788.877	1.537.063	1.537.063
Остала потраживања	56.709	56.709	49.958	49.958
	28.425.695	28.425.695	25.053.310	25.053.310
Финансијске обавезе				
Остале дугорочне обавезе	50.919	50.919	57.314	57.314
Краткорочне финансијске обавезе	52.805	52.805	16.597	16.597
Обавезе по основу штета	295.881	295.881	410.803	410.803
Обавезе за премију	790.878	790.878	624.702	624.702
Обавезе за провизију	54.190	54.190	54.373	54.373
Добављачи	323.740	323.740	376.377	376.377
Обавезе за дивиденде	683.959	683.959	214.038	214.038
Остале обавезе	85.671	85.671	102.091	102.091
	2.338.043	2.338.043	1.856.295	1.856.295

Фер вредност финансијске имовине и финансијских обавеза одређује се на следећи начин:

- Ниво 1 одмеравања фер вредности произлази из котиране тржишне вредности (некориговане) на активним тржиштима за идентичну имовину и обавезе,
- Ниво 2 одмеравања фер вредности произлази из улазних параметара, различитих од котиране тржишне вредности обухваћене Нивоом 1, а које су видљиве из средстава или обавеза, директно (на пример, цена) или индиректно (на пример, проистекло из цене),
- Ниво 3 одмеравања фер вредности произлази из техника процењивања које укључују улазне параметре за финансијска средства или обавезе, а који представљају податке који се не могу наћи на тржишту (неистражени улазни параметри).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

53. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

53.3. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)

53.3.5 Фер вредност финансијских инструмената (наставак)

Наредна табела представља анализу финансијских инструмената који су вредновани након почетног признавања по фер вредности, груписаних у нивое од 1 до 3, у зависности од степена могућности процене фер вредности.

	У хиљадама динара 31. децембар 2017.			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска средства				
Дугорочни финансијски пласмани	445.085	25.338	353.269	823.692
Потраживања	-	-	3.067.037	3.067.037
Финансијски пласмани	14.376.804	7.969.797	342.779	22.689.380
Готовина и готовински еквиваленти	1.788.877	-	-	1.788.877
Остала потраживања	-	-	56.709	56.709
	16.610.766	7.995.135	3.763.085	28.425.695
Финансијске обавезе				
Остале дугорочне обавезе	-	-	50.919	50.919
Краткорочне финансијске обавезе	-	-	52.805	52.805
Обавезе по основу штета	-	-	295.881	295.881
Обавезе за премију	-	-	790.878	790.878
Обавезе за провизију	-	-	54.190	54.190
Добављачи	-	-	323.740	323.740
Обавезе за дивиденде	-	-	683.959	683.959
Остале обавезе	-	-	85.671	85.671
	-	-	2.338.043	2.338.043

Ризик ценовне неконкурентности

У циљу минимизирања ризика ценовне неконкурентности и ризика нелојалне конкуренције, као кључних тржишних ризика који непосредно угрожавају пословање Групе, неопходно је у континуитету предузимати активности праћења конкуренције, прибављати различите податке о раду конкуренције.

У оцени манифестација тржишних ризика и ризика конкуренције, организациона јединица надлежна за послове управљања ризицима спроводи анализу позиционираниости Групе на тржишту.

У циљу минимизирања ризика који стоје у вези са ценовном неконкурентношћу и нелојалном конкуренцијом, а имајући у виду да је делатност осигурања доминантна у оквиру Групе, надлежне дирекције за продају и развој спровode активности праћења конкуренције, обезбеђују израду предлога за увођење нових производа и пакета осигурања који нису заступљени код конкуренције, предузимају мере за повећање квалитета услуге и у сарадњи са организационим јединицама надлежним за послове актуарства и управљање ризицима сачињавају предлог корекција тарифног система, полазећи од претходно сачињених анализа меродавног техничког резултата.

Остало

Процењена висина идентификованих ризика, резултати до којих се дошло у процесу управљања ризицима, дефинисане мере којима се обезбеђује минимизирање идентификованих ризика, као и функционисање система интерних контрола, детаљно се могу сагледати у Извештају о управљању ризицима за период 01. јануар – 31. децембар 2017. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

54 ПРИХОДИ И РАСХОДИ У ОБАВЉАЊУ ПОСЛОВА ОБАВЕЗНОГ ОСИГУРАЊА МОТОРНИХ ВОЗИЛА ОД АУТООДГОВОРНОСТИ (АО) И ЗА ШТЕТЕ ПРИЧИЊЕНЕ ТРЕЋИМ ЛИЦИМА

Трошкови спровођења осигурања од аутоодговорности на нивоу Групе током 2017. године износили су 5.225.069 хиљада динара и за 2.880.039 хиљада динара (или 2,23 пута) су превазилазили режијски додатак у обављању послова осигурања од аутоодговорности, што није у складу са чланом 45. Закона о обавезном осигурању у саобраћају („Службени гласник РС“ бр. 51/2009, 78/2011, 101/2011, 93/2012 и 7/2013 – одлука Уставног суда), који прописује да наведени трошкови не могу бити већи од режијског додатка. Током 2016. године, провизија за продају АО полиса износила је 371.412 хиљада динара, односно 2,99% укупне фактурисане премије, што је у складу са чланом 45. Закона о обавезном осигурању у саобраћају, који предвиђа да ти трошкови не прелазе 5%.

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2017.	2016.
Приходи		
<i>Фактурисана премија</i>		
Бруто фактурисана техничка премија	9.840.480	9.115.285
Бруто фактурисан режијски додатак	2.345.030	2.176.287
Бруто фактурисана превентива	229.945	212.489
	12.415.455	11.504.061
Преносна премија и неистекли ризици	(896.195)	(967.833)
Остали приходи	2.465.057	1.915.693
Укупни приходи	13.984.317	12.451.921
Расходи		
<i>Трошкови спровођења осигурања</i>		
Провизија	(371.412)	(341.552)
Остали ТСО	(4.853.657)	(4.234.592)
	(5.225.069)	(4.576.144)
Остали расходи	(7.598.294)	(6.785.229)
Укупни расходи	(12.823.363)	(11.361.374)
Укупна добит/губитак :	1.160.954	1.090.548

55 СУДСКИ СПОРОВИ**55.1 Судски спорови у матичном друштву Компанији „Дунав осигурање“ а.д.о., Београд**

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2017. године Компанија је примила 1.599 нових тужби за накнаду штете. Број активних предмета пренетих из претходних година је 2.650. Број предмета за поступање је 2.678. Од наведеног броја, на основу правоснажних пресуда (усвајајућих или одбијајућих), вансудских и судских поравнања, решено је 1.571 предмета и исплаћен је износ од 573.790 хиљада динара.

Што се тиче наплате премије и регреса у наведеном периоду је поднето 2.974 тужбе. Из претходних година је пренето 11.231 предмет. Број предмета у раду је 12.174, који обухватају парничне, извршне, стечајне и ликвидационе поступке. Завршено је 2.031 предмета, а наплаћен је укупан износ од 226.793 хиљаде динара и то по основу:

- регреса	113.029 хиљада динара
- кредита	8.439 хиљада динара
- премије	62.468 хиљада динара
- стечаја	42.857 хиљада динара

У оквиру Функције за правне послове Сектора за заступање ван области осигурања и имовинско правне послове на дан 31. децембра 2017. године у раду је било 220 предмета, од чега 72 предмета у којима је Компанија тужена. У току 2017. године у оквиру овог организационог дела Компаније примљено је укупно 53 нових предмета, а окончано је 86 предмета. У предметима је укупно наплаћено у корист Компаније 10.810 хиљада динара, а исплаћено на терет Компаније 61.864 хиљаде динара.

На дан 31. децембра 2017. године, против Друштва се воде судски спорови чија је процењена вредност 76.100 хиљада динара, за које су у финансијским извештајима призната резервисања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

55. СУДСКИ СПОРОВИ (наставак)**55.2 Судски спорови у зависном правном лицу „Дунав-Ре“ а.д.о Београд**

На дан 31. децембра 2017. године, „Дунав-Ре“ а.д.о Београд учествује у седам судских спорова и једном арбитражном поступку.

„Триглав осигурање“ а.д.о., Београд је ради намирења новчаног потраживања у износу од 236.690 хиљада динара, поднело Привредном суду у Београду предлог за извршење, против „Дунав-Ре“. Процењује се негативан исход овог спора. Износ резервације у књижи штета износи 236.690 хиљада динара или 100%.

У судском спору са Таково осигурање а.д.о. у ликвидацији, тужилац тражи исплату укупног износа 70.261 хиљаду динара. Процењује се негативан исход због судске праксе у истоврсном спору.

Осим наведених судских спорова, против Друштва се води укупно пет радно правних спорова које су покренули бивши запослени на име поништења престанка уговора о раду или решења о отказу уговора о раду.

Арбитражни поступак је у складу са Уговором о реосигурању покренуо „Дунав-Ре“ тако што је поднео арбитражну тужбу против водећег реосигураваача „Dutch Marine Insurance“ из Холандије ради наплате износа од USD 313.502,00. Предмет тужбе је штета која се односи на трошкове спасавања брода „ЕОС“ коју је „Дунав-Ре“ исплатио Компанији Дунав осигурање, а док исте трошкове водећи реосигураваач „Dutch Marine Insurance“ одбија да надокнади „Дунав-Ре“-у. У 2016. години Друштво је добило позитивну одлуку „ад хок“ арбитраже којом је ретроцесионар „Dutch Marine Insurance“ обавезан да исплати USD 313.502 као главни дуг и трошкове поступка. Дужник је одбио да изврши обавезу и тужио Друштво дана 17. октобра 2016. године. Процењује се позитиван исход јер су наводи из тужбе неосновани.

55.3 Судски спорови у зависном правном лицу „Дунав турист“ д.о.о., Београд

Руководство није идентификовало ризик од могућих будућих догађаја и наступања околности које би могле да се третирају као потенцијална обавеза, тако да у појединачним финансиским извештајима овог предузећа, као и у консолидованим финансијским извештајима Групе нису формирана резервисања за потенцијалне губитке који могу проистећи по основу вероватних негативних исхода судских спорова овог зависног правног лица.

55.4 Судски спорови у зависном правном лицу „Дунав ауто“ д.о.о., Београд

Против зависног правног лица „Дунав ауто“ се на дан 31. децембра 2017. године воде три судска спора пред Основним Судовима. Руководство Групе верује у позитиван исход наведених спорова и није извршило резервисање по наведеном основу.

55.5 Судски спорови у зависном правном лицу „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом

Против зависног правног лица „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом се на дан 31. децембра 2017. године воде четири радна судска спора за која су формирана резервисања у износу од 757 хиљада динара, укључујући и процењене трошкове спора. Руководство Групе верује у позитиван исход поменутих спорова у току.

55.6 Судски спорови у зависном правном лицу „Dunav Stockbroker“ а.д., Београд

„Dunav Stockbroker“ се на дан 31. децембра 2017. године не јавља ни у једном судском спору као тужена страна. Као тужилац, „Dunav Stockbroker“ се јавља у поступку против бившег запосленог Николе Броћете и других, који се води пред Вишим судом у Београду. Поступак се води по основу захтева за накнаду штете у висини од EUR 101.322,91. Главна расправа у овом поступку још увек није одржана јер се тужени није одазвао позиву. Пресудом Апелационог суда у Београду Никола Броћета је правоснажно осуђен, а „Dunav Stockbroker“ као друштво је упућено на парницу ради остваривања имовинско-правног захтева.

55.7 Судски спорови у зависном правном лицу „Дунав осигурање“ Б. Лука

„Дунав осигурање“ Б. Лука води одређене судске спорове који се сматрају уобичајеним за ову врсту пословања, укључујући спорове по основу одштетних захтева према различитим полисама осигурања. Са стањем на дан 31. децембра 2017. године, „Дунав осигурање“ Б. Лука се јавља као тужена страна у 121 судском спору и као тужилац у 651 судском спору, од чега:

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2017. године

55. СУДСКИ СПОРОВИ (наставак)**55.7. Судски спорови у зависном правном лицу „Дунав осигурање“ Б. Лука (наставак)**

Као тужилац:

- 158 судских предмета за наплату потраживања и дугујуће премије у износу од БАМ 1.757.431,80;
- 493 судска спора по основу наплате регресних потраживања у вредности БАМ 2.980.298;

Као тужена страна:

- 120 судских спорова се води против Друштва за накнаду материјалне и нематеријалне штете по свим видовима осигурања у износу од БАМ 880.116;
- 1 спор се води против Друштва у вредности од БАМ 300.000 по основу закупа пословног простора и очекује се позитиван исход за Друштво.

Судски спорови за накнаду материјалне и нематеријалне штете су резервисани. Остали спорови, по садашњим проценама неће представљати значајне губитке и обавезе у будућем периоду.

55.8 Судски спорови у зависном правном лицу „Дунав ауто“ Б. Лука

„Дунав ауто“ Б. Лука није идентификовао ризик од могућих будућих догађаја и наступања околности које би могле да се третирају као потенцијална обавеза, тако да у појединачним финансијским извештајима овог предузећа, као и у консолидованим финансијским извештајима Групе нису формирана резервисања за потенцијалне губитке који могу проистећи по основу вероватних негативних исхода судских спорова овог предузећа.

56 ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески прописи Републике Србије предмет су честих измена и различитих тумачења, док су у Републици Српској прописи који треба да обезбеде имплементацију поресих закона често нејасни или нису усвојени. Тумачења пореских закона од стране пореских и других власти држава у којима Група послује у односу на трансакције и активности Групе могу се разликовати од тумачења руководства Групе. Постоји неизвесност да ли су тумачења руководства Групе и пратећа документација довољне, и да ли одговарају захтевима и тумачењима пореских и других органа.

Руководство Групе сматра да евентуална различита тумачења неће имати материјално значајних последица по финансијске извештаје Групе.

57 ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Компанија је у складу са чланом 25. ставом 4. и 5. Закона о осигурању, крајем 2017. године упутила захтев Народној банци Србије да, у циљу спречавања наступања могућег угрожавања испуњености услова који се односе на адекватност капитала и солвентност групе животних осигурања, изврши трајно пребацивање капитала и припадајуће имовине из групе неживотних осигурања у групу животних осигурања. Уз захтев, Друштво је доставило Предлог одлуке Надзорног одбора Н број 140/17 од 27. новембра 2017. године о трајном пребацивању капитала и припадајуће имовине из групе неживотних у групу животних осигурања у укупном износу 400.000 хиљада динара, као и анализу и пројекцију имовине која ће служити за покриће обавеза по основу осигурања, уз процену ликвидности, по групама осигурања, након траженог пребацивања капитала и припадајуће имовине.

Народна банка Србије је сходно поменутом захтеву, доставила Решење Г. број 343 од 18. јануара 2018. године којим се даје сагласност на наведени предлог одлуке Надзорног одбора Н број 140/17 од 27. новембра 2017. године. Друштво је по поменутом основу такође добило сагласност Агенције за осигурање депозита број 188/18 од 24. јануара 2018. године. Скупштина Друштва је на Ванредној седници одржаној дана 22. фебруара 2018. године донела Одлуку број 4/18 о трајном пребацивању капитала и припадајуће имовине из неживотних осигурања у животна осигурања у укупном износу 400.000 хиљада динара, од тога 200.000 хиљада динара из учешћа у капиталу повезаног правног лица, „Дунав ре“ а.д.о., Београд, а 200.000 хиљада динара у новцу. Компанија је дана 28. фебруара 2018. године извршила пребацивање капитала и припадајуће имовине из групе неживотних у групу животних осигурања.

Осим горе наведених, није било других значајних догађаја након датума биланса стања, укључујући и било какве негативне развоје спорова у току, нити нових материјално значајних судских и других спорова, који би захтевали додатна обелодањивања или корекције приложених консолидованих финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2017. године

53 ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

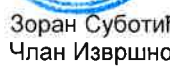
Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте били су следећи:

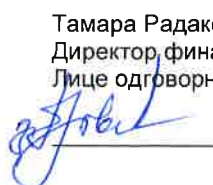
	31. децембар 2017.	У динарима 31. децембар 2016.
USD	99,1155	117,1353
EUR	118,4727	123,4723
GBP	133,4302	143,8065
CHF	101,2847	114,8473

У Београду, јун 2018. године

За Друштво:

 мр Мирко Петровић,
Председник Извршног одбора

 Зоран Суботић,
Члан Извршног одбора

 Тамара Радаковић,
Директор финансијске функције,
Лице одговорно за састављање финансијских извештаја